

DESTEK EĞİTİM ODASI

BEP VE ETKİNLİK UYGULAMALARI

DESTEK OL PROJESİ

SABANCI VAKFI

YEGİD
YENİLİKÇİ EĞİTİM VE GİRİŞİM DERNEĞİ

İNOGİT
İNÖVATİF VE GİRİŞİMCİ
TOPLUM DERNEĞİ

Hibe Programı ile desteklenmiştir.

DESTEK EĞİTİM ODALARI

BEP ve ETKİNLİK UYGULAMALARI

“Bu doküman Sabancı Vakfı Hibe Programı kapsamında hazırlanmıştır. Bu belgenin içeriğinden sadece Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği sorumludur ve bu içerik herhangi bir şekilde Sabancı Vakfı’nın görüş veya tutumunu yansıtmaz.”

EDİTÖRLER

Esat Avcı - Dr. Semih Aşiret - Özgül Su Özenir

YAZARLAR

- Bölüm 1** Ömer Özden - Özgül Su Özenir
- Bölüm 2** Özge Badakol - Özgül Su Özenir
- Bölüm 3** Şükran Ezgi Köse - Elif Çatal
- Bölüm 4** Esat Avcı
- Bölüm 5** Semra Sinem Çalış
- Bölüm 6** Levent Kavacık
- Bölüm 7** Adnan Dertli - Hüseyin Gürel
- Bölüm 8** BEP ve Etkinlik Yazarları
- Bölüm 9** Özgül Su Özenir - Dr. Semih Aşiret

YENİLİKÇİ EĞİTİM ve GİRİŞİM DERNEĞİ

DESTEK EĞİTİM ODALARI

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları ve Etkinlik Uygulamaları

Copyright © 2022

Tüm hakları yazarlarına aittir. Yazarların izni alınmadan kısmen veya tamamen çoğaltılması veya farklı biçimlere çevrilmesi yasaktır.

ISBN 978-625-00-0706-8

SUNUŞ

Destek Eğitim Odası, okullarda, kaynaştırma ve bütünleştirme yoluyla eğitimlerini alan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin, eğitim hizmetlerinden üst düzeyde faydalanmalarını sağlamak amacıyla oluşturulan eğitim ortamlarıdır. Kaynaştırma öğrencisi olması yönünde tanınması yapılan öğrenciler için okullarda destek eğitim odaları oluşturulmaktadır. Ancak destek eğitim odalarında amacına uygun eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için bazı koşulların sağlanması gerekmektedir. Bu koşullardan biri de destek eğitim odalarında eğitim faaliyeti gerçekleştiren öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin sağlanmasıdır. Öğretmenler bireyselleştirilmiş eğitim programı ve özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için alanlarına yönelik etkinlik geliştirme konularında mesleki gelişim çalışmaları içinde yer almak istemektedirler.

Destek Ol Projesi, bu ihtiyaçtan yola çıkarak, "Eğitimde kaybedecek hiç bir fert yoktur" ilkesini rehber alarak tasarlanmıştır. Sabancı Vakfı Hibe Programı kapsamında 2020 yılında hibe almaya hak kazanan proje, Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi ve İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği işbirliğiyle derneğimiz koordinatörlüğünde yürütülmüştür.

Proje kapsamında, öncelikle, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü hocaları, derneğimiz PDR uzmanları ve İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği bilişim uzmanları ile bir araya gelerek proje ekibinin destek eğitim odası, bireyselleştirilmiş eğitim programı, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için teknoloji destekli etkinlik geliştirme konularında vizyon geliştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Vizyon geliştirme faaliyetleri sonrası proje ekibi öğretmen eğitimleri için bireyselleştirilmiş eğitim programı ve teknoloji destekli etkinlik geliştirme konularında eğitim modülleri oluşturmuştur. Proje ekibi eğitimlerde kullanılmak üzere örnek bireyselleştirilmiş eğitim programı ve teknoloji destekli etkinlikler de geliştirmiştir. Erdemli ilçesinde görev yapan farklı branşlardan öğretmenlerle bir araya gelerek eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve katılımcı öğretmenler kendi bireyselleştirilmiş eğitim programlarını ve teknoloji destekli etkinliklerini oluşturmuştur. Proje kapsamında, Erdemli Millî İrade Ortaokulunda örnek bir destek eğitim odası oluşturulmuştur. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin velileri de unutulmamış ve velilerimize yönelik de bir dizi seminer çalışması gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın öncelikli amacı, Destek Ol projesinin sürecini ve katılımcı öğretmenler tarafından geliştirilen bireyselleştirilmiş eğitim programları ve teknoloji destekli etkinlikleri okuyucuya örnek olması için aktarmaktır.

Bununla birlikte kitap bölümlerinde özel eğitimi kısaca anlatan “Özel Eğitime Giriş”, Türkiye ve dünyada özel eğitime kısaca değinen “Türkiye’de ve Dünyada Özel Eğitim Uygulamaları”, destek eğitim odalarının kuruluş amacının yer aldığı “Destek Eğitim Odalarının Amacı ve Kuruluş Aşamaları”, Destek Ol projesi sürecinin yer aldığı “Destek Ol Projesi”, bireyselleştirilmiş eğitim programına değinen “Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)”, etkinlik geliştirmek için çerçeve sunan “5E Öğretim Modeline Göre Etkinlik Tasarımı”, WEB2.0 araçlarından bazılarının tanıtıldığı “Özel Eğitim Etkinliklerinde Kullanılabilecek Örnek WEB2.0 Araçları”, eğitimlere katılan öğretmenler tarafından geliştirilen bireyselleştirilmiş eğitim programları ve teknoloji destekli etkinliklerin yer aldığı “Destek Ol Projesi Kapsamında Geliştirilen BEP ve Etkinlikler” ve katılımcılardan alınan geri dönütlerden yola çıkarak Destek Ol projesinin değerlendirmesinin yer aldığı “Destek Ol Projesinin Değerlendirilmesi” bölümleri yer almaktadır. Kitap içindeki etkinlikler ve kitabın PDF biçimi, projenin web sitesi <https://www.destekol.org/> adresinde erişilebilir hale getirilmektedir.

Bu bağlamda, Destek Ol Projesi’ne hibe desteği sağlayarak projenin hayata geçmesini sağlayan Sabancı Vakfı’na, projenin sağlıklı bir şekilde yürümesi adına her an desteğini esirgemeyen Sabancı Vakfı proje uzmanlarına, proje faaliyetlerine her türlü desteği veren Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürü Sn. Yusuf Açıkyörük’e, Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi’ne, İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği’ne, projemize danışmanlık yapan ve eğitim faaliyetlerinde görev alan Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü bölüm başkanı Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre Kocaöz ve Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Kamalı Arslantaş’a, aynı bölümden eğitim faaliyetlerimize destek veren öğretim üyelerimize ve son olarak projenin amacına ulaşması için her türlü desteği sunan proje ekibine teşekkür ederiz.

Proje ekibinin emeği ile oluşturulan bu kitabın "Eğitimde kaybedecek hiç bir fert yoktur" sözünü ilke edinen tüm eğitimcilere ve okuyuculara faydalı olması dileklerimizle...

Esat Avcı

Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1. Özel Eğitime Giriş	1
Bölüm 2. Türkiye’de ve Dünyada Özel Eğitim Uygulamaları	13
Bölüm 3. Destek Eğitim Odalarının Amacı ve Kuruluş Aşamaları	21
Bölüm 4. Destek Ol Projesi	29
Bölüm 5. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP).....	43
Bölüm 6. 5E Öğretim Modeline Göre Etkinlik Tasarımı	51
Bölüm 7. Özel Eğitim Etkinliklerinde Kullanılabilecek Örnek WEB2.0 Araçları...	59
Bölüm 8. Destek Ol Projesi Kapsamında Geliştirilen BEP ve Etkinlikler	67
Bölüm 9. Destek Ol Projesinin Değerlendirilmesi	127

1. BÖLÜM

ÖZEL EĞİTİME GİRİŞ

Ömer Özden, Erdemli RAM¹, sariyel-13@gmail.com

Özgül Su Özenir, YEGİD², ozgulsuozenir@gmail.com

“Eğitimde feda edilecek tek bir fert yoktur.”

Mustafa Kemal Atatürk

1.1. Giriş

Bir toplumun özel gereksinimli bireylere bakış açısı, o toplumun gelişmişlik düzeyinin belirlenmesinde önemli bir role sahiptir. Engelleri nedeniyle kendi akranlarıyla normal eğitimden yararlanamayan bireylerin toplumdaki ayrıştırılmadan toplumsal ve bilimsel gelişmelerden yararlanması, becerileri doğrultusunda topluma faydalı bireyler olması, içinde buldukları toplumda onlara sunulan hizmetlere, nitelikli eğitime bağlıdır. Bunun içinde öncelikle özel gereksinimli bireylerin tanımak ve onlara uygun hizmetler sunmak önemlidir.

Bu bölümde özel eğitimin tanımı, temel ilkeleri, amaçları, türleri konularına kısaca değinilecektir.

1.2. Özel Eğitim Nedir?

Bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri göz önüne alındığında bu yeterlilikleri akranlarına göre farklılık görülen bireylere özel eğitim ihtiyacı olan bireyler denilmektedir (Aral & Gürsoy, 2007). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde (MEB, 2018) özel eğitim *“eğitim performansı açısından akranlarından belirgin seviyede farklılık gösteren, gelişim seviyesi ve bireysel özellikleri bakımından akranlarından farklı olan bireylerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere oluşturulan program ve özel olarak yetiştirilmiş personellerle birey için en uygun olabilecek ortamda verilen*

¹ Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi

² Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

eğitimidir” şeklinde tanımlanmıştır. Özel eğitime gereksinimi olan bireyleri anlamak, gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla öncelikle özel eğitimde kullanılan bazı kavramları tanımlamak gerekmektedir.

Özel eğitim ile ilgili kullanılan bazı kavramlar şu şekildedir:

1.2.1. Zedelenme ve Sapma

Doğum öncesinde, esnasında veya sonrasında farklı nedenlerden ötürü bireylerin psikolojik, fizyolojik ya da anatomik yapılarında geçici ya da kalıcı bir kayıp ya da işlevsel bozukluk nedeniyle vücut fonksiyonlarının görevlerini yapmada zorlanmasıdır (Ataman, 2005; Aral & Gürsoy, 2007; Kurşun, 2020). Bu durum geçici veya kalıcı olabilir.

1.2.2. Yetersizlik

Psikolojik, zihinsel, fizyolojik, anatomik ya da duyu organlarında bir insan için normal kabul edilen bir durumun önlenmesi, sınırlandırılması, zedelenme sonucu bireyin bir takım sorunlar yaşaması ve bu sorunları çözmede yetersiz kalma haline yetersizlik denilmektedir (Ataman, 2005; Aral & Gürsoy, 2007).

1.2.3. Özür-Engel

Bireyin çevreyle etkileşiminde, toplumda var olmasında ve topluma ve çevreye uyum sağlamasında karşılaştığı problemler nedeniyle engellenmesi durumudur (Ataman, 2005). Yaş, cinsiyet, sosyal ve kültürel faktörlere bağlı olarak bireyin rollerini yerine getirememesi veya kısıtlanması şeklinde de ifade edilebilir.

1.2.4. Özel Gereksinimli Birey

Ülkemizde ilk olarak 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’de (1997) özel eğitim gerektiren birey *“çeşitli nedenlerle, bireysel özellikleri ve eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren birey”* olarak tanımlanmıştır.

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nde (MEB, 2018) *“özel gereksinimli birey; eğitim performansı, gelişim düzeyi ve bireysel özellikleri bakımından akranlarından belirgin seviyede farklılık gösteren birey”* olarak tanımlanmaktadır.

1.2.5. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı ilk defa 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname' (1997) yer almıştır. 2000 yılında yürürlüğe giren Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde BEP “*özel gereksinimli bireyin performansına uygun olarak hazırlanan ve hazırlanan bu programlara bireyin, ailenin, öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulan amaçlar, ulaşılmak istenen amaçlarda verilecek destek eğitim hizmetlerinin yer aldığı ve bireyin ailesi tarafından onaylanan özel eğitim programıdır*” şeklinde tanımlanmaktadır (MEB, 2000). BEP, eğitimciler için özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin nereye ve hangi amaçlar, yöntemler ile ulaşacağını belirten bir yol haritasıdır. Aynı zamanda öğrenciye verilecek olan hizmetlerin yazılı ve planlı bir kayıdır.

BEP'te, öğrencinin mevcut performansını ortaya koyan ifade(ler), bir yıllık süre sonunda kazanması beklenen uzun dönem amaçlar, kısa dönem amaçlar, kullanılacak öğretim teknikleri, eğitim öğretimin başlangıç ve bitiş tarihleri, öğretimde kullanılacak materyaller, izleme değerlendirme yöntemleri, ek özel hizmetlerin detayları gibi bilgiler yer almalıdır (Avcıoğlu, 2011).

1.2.6. Kaynaştırma

Kaynaştırma eğitimi; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin normal gelişime sahip diğer akranlarıyla aynı ortamda eğitim görmelerini sağlamak ve bu bireylere beceriler kazandırmak amacıyla yapılan eğitimidir (Aral & Gürsoy, 2007; Battal, 2007). Kaynaştırma eğitimi, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişebilirliğini artırmak, etkili ve verimli bir eğitim almalarını sağlamak için geliştirilen önemli bir eğitim planıdır. Bireylerin özel gereksinimleri doğrultusunda en üst düzeyde fayda sağlayacak şekilde planlama yapmayı gerektirmektedir (Babaoğlu & Yılmaz, 2010).

1.3. Özel Eğitimin Temel İlkeleri

2018 tarihli 30471 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde özel eğitim ilkeleri,

“a) Bireysel farklılıkları, gelişim özellikleri ve eğitim ihtiyaçları dikkate alınarak eğitim hizmeti sunulması,

b) Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda özel eğitim hizmetlerinden yararlandırılması,

c) Özel eğitim hizmetlerine erken dönemde başlanması,

ç) Özel eğitim hizmetlerinin özel eğitim ihtiyacı olan bireyleri sosyal ve fiziksel çevrelerinden mümkün olduğu kadar ayırmadan, toplumla etkileşim ve karşılıklı uyum sağlama sürecini kapsayacak şekilde planlanıp yürütülmesi,

d) Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitsel performansları doğrultusunda amaç, içerik ve öğretim süreçlerinde uyarlamalar yapılarak diğer bireylerle birlikte eğitim görmelerine öncelik verilmesi,

e) Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerini sürdürebilmeleri için kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılması,

f) Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için BEP geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması,

g) Ailelerin, özel eğitim sürecinin her aşamasına aktif katılmalarının sağlanması,

ğ) Özel eğitim politikalarının geliştirilmesinde üniversitelerin ilgili bölümleri ve özel eğitim ihtiyacı olan bireylere yönelik faaliyette bulunan sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde çalışılması esastır.” şeklinde tanımlanmıştır.

1.4. Özel Eğitimin Amaçları

Özel eğitimin amacı, 2018 tarihli 30471 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde “özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kapasitelerini en üst düzeyde kullanmaları, üst öğrenime, meslek hayatına ve toplumsal yaşama hazırlanmalarını amaçlar.” şeklinde ifade edilmiştir.

1.5. Yetersizlik Türleri

1.5.1. Zihinsel Yetersizliği Olan Bireyler

Zihinsel yetersizlik; zihinsel fonksiyonları yerine getirmede, kavram kazanmada, beceri elde edilmesinde, toplumsal davranışlarda sınırlılık yaşama olarak ifade edilebilir (Metin, 2019).

2018 tarihli 30471 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde zihinsel engellilik hafif, orta ve ağır şeklinde sınıflandırılmıştır. *“Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde hafif düzeydeki yetersizliği nedeniyle özel eğitim ve destek eğitim hizmetine sınırlı düzeyde ihtiyacı olan bireyler hafif düzeyde zihinsel engelli birey olarak; “Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerindeki sınırlılık nedeniyle temel akademik, günlük yaşam ve iş becerilerinin kazanılmasında özel eğitim ile destek eğitim hizmetine yoğun şekilde ihtiyacı olan bireyler orta düzeyde zihinsel engelli birey olarak; ve “Ağır Düzeyde Zihinsel Yetersizlik: Zihinsel işlevler ile kavramsal, sosyal, pratik uyum ve öz bakım becerilerindeki eksiklikleri nedeniyle yaşam boyu süren, yoğun özel eğitim ve destek eğitim hizmetine ihtiyacı olan birey” şeklinde tanımlanmıştır.*

Zihinsel yetersizliği olan bireylerin, kendilerine uygun eğitim imkanlarından faydalanabilmeleri için bireyde zihinsel yetersizlik bulunup bulunmadığına karar verilmesi, yani bireyin tanılmasının yapılması gerekmektedir. Zekâ ölçümü, kişinin bulunduğu kültürde geçerlik ve güvenilirliği olan, yaşına uygun, bireysel olarak uygulanan IQ (zekâ katsayısı) testleri ile ölçülür. Ülkemizde de zihinsel yetersizliği tanılamada IQ puanı belirleyici olmakla birlikte, birey tıbbi, psiko-sosyal ve eğitsel açılardan ele alınmakta ve aileden alınan öykü ve gözlemlere de dikkat edilmektedir (Görmez, 2019).

Zihinsel yetersizliğin belirlenmesinde, zihinsel işlevler ve uyumsal davranışlarda sınırlılık ve 18 yaşın altında tanı konmuş veya bu davranışların gözlemlenmiş olması gerekmektedir. İletişim, öz bakım, ev yaşamı, sosyal beceriler, toplumsal hizmetlerden yararlanma, kendini yönlendirme, sağlık ve emniyet, işlevsel akademik beceriler, boş zamanlarını değerlendirme ve iş yaşamı gibi uyumsal davranışların ölçümü de tanılamada dikkate alınması ve bu bireyler için en az kısıtlayıcı ortamlar oluşturulması uygun olacaktır (Hocaoğlu, 2020).

1.5.2. İşitme Yetersizliği Olan Bireyler

Bireye yapılan işitme testi sonucunda elde edilen değerlerin, normal işitme değerlerinde farklı çıkması işitme kaybı; elde edilen sonuç bireyin dil edinimini ve eğitimini önemli düzeyde etkiliyorsa işitme yetersizliği olarak tanımlanır (Sönmez, 2019). İşitme kaybı çok hafif, hafif, orta, orta ileri, ileri,

çok ileri olarak sınıflandırılır. İşitme kaybı ileri ve çok ileri olan bireyler başlangıç yaşı dikkate alındığında çok az ya da hiç konuşmayabilirler.

İşitme yetersizliği olan bireyler, kendilerini ifade edebilmek ve iletişim kurabilmek için işaret dili, dudak okuma, beden dili ve mimiklerle konuşma gibi yöntemler kullanmaktadırlar. İşitme düzeyini yükseltmek işitme cihazları da kullanılmaktadır (Şimşek, 2016).

1.5.3. Görme Yetersizliği Olan Bireyler

Görme gücünün bir kısmının ya da hepsinin kaybedilmesi görme yetersizliği olarak ifade edilir. Görme yetersizliği olan bireyler, yetersizlik derecesine bağlı olarak toplumsal alanda, eğitim alanında, tıbbi destek anlamında farklı gereksinimlere sahiptirler (Güler Selimoğlu, 2019).

2016 yılında Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) görme fonksiyonlarındaki görme düzeylerini normal görme, orta düzeyde görme, az görme ve total görme engelliliği (körlük) olarak sınıflandırmıştır.

Görme duyusu, bireyin çevresini gözlemleyerek edindiği öğrenme, iletişim ve toplumsal hayatta var olmada büyük rol oynamaktadır. Bireyin görme duyusundaki yetersizliği sosyal, duygusal, fiziksel, zihinsel ve dil gibi gelişim alanlarında problemler yaşamasına yol açabilir ve bu durum sonucunda bireyin çevresi ile güçlü bir bağ kurmasını etkileyebilmektedir (Özer & Özdemir, 2020).

Görme yetersizliği erken dönemde fark edilip tanıldığında uygun müdahale programlarının düzenlenmesi ile görme engeli olan birey, sosyal yaşamda daha çok yer almakta ve daha bağımsız olmaktadır.

Görme yetersizliğinin ya da görme kusurunun erken belirlenebilmesinde anne babalara ve öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Bu bağlamda bireyin çok iyi gözlemlemesi gerekmektedir. Bireyde, gözleri oğuşturma, gözlerini sık sık açıp kapama, kısararak bakma, başını sallama ya da öne doğru uzatma, kitabı gözüne yakın tutma, gözde yanma, kaşıntı, baş ağrısı, bulanık, çift görme vb. şikâyetler bulunuyorsa görme ile ilgili bir sorunu olduğu düşünülmelidir. Bu durumda bireyin bir göz doktoruna yönlendirilmesi ve erken tanı konması uygun olacaktır (Aral & Gürsoy, 2007).

1.5.4. Bedensel Yetersizliği Olan Bireyler

Bedensel yetersizliği olan birey, anne karnında, doğum anında veya sonrasında çeşitli nedenlerden dolayı kemik ve iskelet yapısındaki, kas ve

sinir sistemindeki bozukluklara bağlı olarak bedensel yetilerini farklı derecelerde kaybetmesi ve bunun sonucunda sosyal yaşama katılımda ve öz bakım becerilerini yerine getirmede zorlanması şeklinde tanımlanabilir. Yaşadığı bu zorluklardan dolayı destek, iyileştirme, bakım ve danışmanlık hizmetlerine ihtiyaç duyması bedensel yetersizlik çektiği anlamına gelmektedir (AÇSHB, 2014). Bedensel yetersizlik, meydana gelen yere ve yetersizliğin derecesine göre sınıflandırılmaktadır (Özer & Özdemir, 2020).

1.5.5. Dil ve Konuşma Yetersizliği Olan Bireyler

Dil bozukluğu gelişimsel dil bozukluğu ve özgül dil bozukluğu olarak da kullanılmaktadır. Dil bozukluğu, çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal, ruhsal ve duysal yönden herhangi bir problemi olmamasına rağmen dili kullanmada ve anlamada yaşadığı güçlüktür. Yaşadığı bu güçlük dilde mevcut olan gelişimsel bir bozukluktan kaynaklanmaktadır ve nedeni tam olarak bilinmediğinden genetik olabileceği gibi çevresel faktörlerden de kaynaklanabileceği ileri sürülmektedir (Özer, 2020).

Genel olarak konuşma bozukluğu, konuşma seslerinde, konuşmanın akıcılığında ya da kişinin sesinde meydana gelen bozukluklardır (Cangökçe Yaşar, 2019). Konuşma sesi bozukluğu; çocukluk döneminde başlamakta ve bireyin yaşam kalitesini olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Ses birimlerinin atlanması, değiştirilmesi, eklenmesi ve telaffuz sorunlarına bağlı olarak konuşmanın anlaşılabilirliğinin bozulması ile birlikte sözlü iletişimi etkilemektedir. Bireyin topluma adaptasyonuna, sosyal katılımına, akademik ve iş performansına olumsuz etkilerde bulunmaktadır (Özer, 2020).

1.5.6. Öğrenme Güçlüğü Olan Bireyler

Öğrenme güçlüğü, dili yazılı ve sözlü olarak kullanmayı, anlamayı içeren birden fazla psikolojik süreçlerdeki bozukluk anlamına gelir. Öğrenme güçlüğü, dinleme, düşünme, konuşma, yazma, heceleme ve matematik hesaplamalarındaki eksik becerilerle kendini göstermektedir. Bireyin zekâsı olması gereken düzeyde veya daha yüksek düzeyde olmasına rağmen beklenen düzeyde öğrenmenin gerçekteşmemesi öğrenme güçlüğü olarak tanımlanır (Rakap, 2019a).

1.5.7. Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireyler

Otizm, erken çocukluk döneminde ortaya çıkan ve hayat boyu devam eden, bireyin sosyal ilişkilerini ve iletişim becerilerini olumsuz yönde etkileyen, tekrarlanan davranışlara neden olan gelişimsel bir özel gereksinim türüdür (Rakap, 2019b).

Otizm, bireyde sosyal-iletişimde yetersizlik, sözel iletişimde yetersizlik ve tekrarlayıcı davranışların en az ikisinde sınırlılık söz konusu olduğunda ortaya çıkar. Kesin nedeni bilinmemekle birlikte çevresel ve genetik faktörlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

1.5.8. Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu (DEHB) Olan Bireyler

DEHB, dikkat dağımlıklığı, aşırı hareketlilik (hiperaktivite) ve dürtüsellik olarak kendini gösteren, uzun süre ev, iş, sosyal ya da okul ortamlarının birkaçında gözlemlendiği ve yedi yaşından önce ortaya çıkan çoğu zaman bilişsel ve davranışsal belirtilerin eşlik ettiği bir bozukluk olarak tanımlanır (Alptekin, 2019).

Yapılan çalışmalarda DEHB'in Anksiyete Bozukluğu, Davranım Bozukluğu, Duygudurum Bozuklukları, Karşıt Gelme Bozukluğu, Mental Bozukluk, Tik ve Tourette Bozukluğu, Öğrenme Bozukluğu gibi birçok bozukluğa eşlik ettiği görülmüştür (Özdemir, 2019).

DEHB dikkat eksikliği önde olan tip, hiperaktivitesi önde olan tip ve karışık tip olarak üç farklı şekilde ele alınmaktadır. Aile, okul, çevre ve uzmanların etkileşim içerisinde olması bu bozukluğun giderilmesinde önemlidir.

1.5.9. Özel Yetenekli Bireyler

Üstün yetenekli veya özel yetenekli kişiler akranlarına göre öğrenme, sanat, yaratıcılık, liderlik kapasiteleri önde bir performans ve motivasyona sahiptirler. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği üstün yetenek kavramını "özel yetenek" olarak ifade etmiş ve tanımını akranlarına göre öğrenme, yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesinin önde olduğu; akademik ve performans ölçütlerinde yüksek becerileri olan soyut fikir anlayışı, bağımsız hareket arzusu önce olan kişi olarak belirtmiştir (MEB, 2018).

Ülkemizde üstün yetenekli kişiler için Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), TÜBİTAK gibi kurumlar hizmet vermekte olup, olimpiyat yarışmaları, proje geliştirme çağrılılarıyla üstün yeteneklerin ortaya çıkarılmasına dair çalışmalar yapılmaktadır.

Kaynakça

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2014). *Aile Eğitim Rehberi İşitme Engelli Çocuklar*. Grafer Tasarım Baskı Ambalaj, Ankara.

Alptekin, S. (2019). *Dikkat Bozukluğu ve Hiperaktivitesi Olan Öğrenciler*. Alptekin, S., Sönmez, N.(Ed.) Özel Gereksinimli Öğrenci Kılavuz Kitabı içinde (s. 126-137). Antalya: Akdeniz Üniversitesi Basımevi.

Aral, N., Gürsoy, F. (2007). *Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitime Giriş*. İstanbul: Morpa Yayınları.

Ataman, A. (2005). *Özel eğitime muhtaç olmanın nedenleri*. A. Ataman (Ed.), Özel Eğitime Giriş içinde (s. 31 – 48). Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

Avcıoğlu, H. (2011). Zihin Engelliler Sınıf Öğretmenlerinin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) Hazırlamaya İlişkin Görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 12 (01), 39-56.

Babaoğlu, E. & Yılmaz, Ş. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimindeki Yeterlikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18 (2), 345-354.

Battal, İ. (2007). *Sınıf Öğretmenlerinin ve Branş Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi*. Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon.

Cangökçe Yaşar, Ö. (2019). *Dil ve Konuşma Bozukluğu Olan Öğrenciler*. Alptekin, S., Sönmez, N.(Ed.) Özel Gereksinimli Öğrenci Kılavuz Kitabı içinde (s. 87-95). Antalya: Akdeniz Üniversitesi Basımevi.

Görmez, A. (2019). Erişkin Zihinsel Yetersizliği ve Psikiyatri: Türkiye ve Dünyada Güncel Durum. *İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Tıp Dergisi*, (11) Ek Sayı, 24-33.

Güler Selimoğlu, Ö. (2019). *Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler*. Alptekin, S., Sönmez, N.(Ed.) Özel Gereksinimli Öğrenci Kılavuz Kitabı içinde (s. 50-59). Antalya: Akdeniz Üniversitesi Basımevi.

Hocaoğlu, H(2020). Zihinsel Yetersizliği Olan Çocuklar. İstanbul üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi 2020-2021 Ders Sunumları.

https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/20_21_Guz/ozel_egitime_giris/2/index.html#konu-12 Erişim Tarihi: 05/12/2021.

MEB (1997). 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_10/10111011_ozel_egitim_kanun_hukmunda_kararname.pdf Erişim Tarihi 05/12/2021.

MEB (2000). Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği

MEB (2018). Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180707-8.htm> Erişim Tarihi: 05/12/2021.

Metin, H. (2019). *Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrenciler*. Alptekin, S., Sönmez, N.(Ed.) *Özel Gereksinimli Öğrenci Kılavuz Kitabı içinde (s. 96-104)*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Basımevi.

Kurşun, Z.(2020).*Özel Eğitime Giriş*. İstanbul üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi 2020-2021 Ders Sunumları.

https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/20_21_Guz/ozel_egitime_giris/1/index.html#konu-12 Erişim Tarihi: 05/12/2021.

Özdemir, S.(2020). *Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu*. İstanbul üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi 2020-2021 Ders Sunumları.

https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/20_21_Guz/ozel_egitime_giris/2/index.html#konu-12 Erişim Tarihi: 05/12/2021.

Özer, M. (2020). *Dil ve Konuşma Bozuklukları*. İstanbul üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi 2020-2021 Ders Sunumları.

https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/20_21_Guz/ozel_egitime_giris/1/index.html#konu-12 Erişim Tarihi: 05/12/2021.

Özer, M., Özdemir, S.(2020).*Bedensel, Görme ve İşitsel Yetersizliği*. İstanbul üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi 2020-2021 Ders Sunumları.

https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr/auzefcontent/20_21_Guz/ozel_egitime_giris/1/index.html#konu-12 Erişim Tarihi: 05/12/2021.

Rakap, S. (2019a). *Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler*. Alptekin, S., Sönmez, N.(Ed.) *Özel Gereksinimli Öğrenci Kılavuz Kitabı içinde (s. 138-144)*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Basımevi.

Rakap, S.(2019b) *Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrenciler*. Alptekin, S., Sönmez, N.(Ed.) *Özel Gereksinimli Öğrenci Kılavuz Kitabı içinde (s. 145-149)*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Basımevi.

Şimşek, Ö. F. (2016). *İşitme Engelli Bireylerde Dil Kullanımı ile Depresyon Arasındaki İlişkide Saldırganlık Eğiliminin Etkisi: Bir Yapısal Eşitlik Modellemesi Çalışması*. İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

2. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE ve DÜNYADA ÖZEL EĞİTİM UYGULAMALARI

Özge Badakol, Erdemli MEM³, ozgebadakolo3@gmail.com

Özgül Su Özenir, YEGİD⁴, ozgulsuozenir@gmail.com

2.1. Giriş

Her alanda yaşanan hızlı değişimlerle ülkelerin eğitim sistemleri, öğrenme, öğretme süreçleri, eğitimin amaçları da değişmektedir. İkinci Dünya Savaşından sonra dünyada yaşanan insan haklarına yönelik değişimler arasında her bireyin eğitim alma hakkı da yer almaktadır (Demirtaş, 2019). Bu doğrultuda pek çok ülke uluslararası sözleşmelere imza atmış ve özellikle dezavantajlı gruplara pozitif ayrımcılık yapılması bu sözleşmelere yansımıştır.

Bireysel özellikleri ve gelişimsel özellikleri bakımından yaşıtlarına göre farklılık gösteren bireyler, özel gereksinimli birey olarak tanımlanır. Bu bireylerin toplumdan ayrıştırılmadan topluma kazandırılması ve geleceğe hazırlanması ile ilgili ülkeler, eğitim politikaları ile ilgili düzenlemeler yapmaktadır.

Bu bölümde Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İngiltere, Finlandiya, Avustralya'da özel gereksinimli bireylerin eğitimine yönelik yapılan uygulamalar yer almaktadır.

2.1.1. Türkiye

Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar çıkan yasalar, hükümet programları, kalkınma planları, özel eğitimle ilgili şûrular, resmî/özel kurumlar ve bunların faaliyetleri ve özel eğitim alanına personel yetiştirme faaliyetleri özel eğitimin gelişmesinde önemli roller oynamıştır (Çitil, 2017). Özel gereksinimi olan bireylerin sosyal ve kültürel, eğitsel ve ekonomik

³ Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

⁴ Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

olarak çeşitli haklar elde etmeleri ve kamu hizmetlerinden faydalanmaları amacıyla birçok düzenleme yapılmıştır.

Türkiye'deki özel gereksinimi olan bireylerle ilgili hizmetlerin başlıca yasal dayanakları, 1997 yılında yürürlüğe giren "573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK)", buna dayalı olarak çıkarılan "Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği" ve 2005 yılında yürürlüğe giren "5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun" dur (MEB, 2018). Yapılan son değişikliklerle yönetmeliğin özünde, temel olarak eğitsel değerlendirme, tanılama ve izleme süreçleri, özel eğitim hizmetleri, erken çocukluk dönemi eğitimi, birden fazla yetersizliği olan bireylerin eğitimi, evde eğitim hizmeti, hastanede eğitim hizmeti, grup eğitimine hazırlık uygulaması, tamamlayıcı eğitim faaliyetleri, aile eğitimi hizmetlerinin nasıl yürütüleceği, eğitim alanında kullanılan eğitim programlarının esasları, bireyselleştirilmiş eğitim programı ve bilim ve sanat merkezlerinin eğitim programları, kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları, destek eğitim odaları, özel eğitim okul ve kurumlarının açılması, özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için açılan okul öncesi eğitim kurumları, özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için açılan ilköğretim ve ortaöğretim kurumları ile ilgili hükümler yer almaktadır. Bu haliyle "Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği" ülkemizdeki özel eğitim hizmetleri ile ilgili en kapsamlı ve geçerli yasal düzenlemedir. Bu kapsamda özel eğitim, öğrencilerin var olan potansiyellerini ve yeteneklerini geliştirmeyi, akranlarından anlamlı düzeyde gösterdikleri farklılıkların sosyal, kültürel, ekonomik ve eğitsel alanlarda engele dönüşmesini önleyecek müdahaleler içerir. Çünkü özel eğitim uygulamalarında amaç; öğrencinin ilgi, istek, yeterlilik ve yetenekleri doğrultusunda ve ölçüsünde eğitim hizmeti sunmaktır.

2.1.2. Amerika Birleşik Devletleri

İkinci Dünya Savaşı sonrası Amerika Birleşik Devletleri (ABD) hükümeti, özel eğitim alanında iyileştirme çalışmaları yapmak amacıyla bu alanda uzmanlar yetiştirmeye başlamış, özel ihtiyaçları olan öğrenciler için ihtiyaçları dâhilinde özel eğitim programları oluşturmuş, bu alanda yapılacak proje ve çalışmalara birçok hibe desteği sunmuştur. Yine bu amaçla yapılan ve yapılacak çalışmaları ülke geneline yayabilmek için 1967 yılında Eğitim Dairesi içerisinde "Engelliler Eğitim Bürosu"nu kurmuştur. 1975 yılında ABD'de çıkarılan Tüm Engelli Çocuklar için Eğitim Yasası (Education of All Handicapped Children Act, PL 94-142) özel gereksinimli çocukların devlet okullarına gitmesini, hizmetlere ücretsiz erişimini ve genel eğitim sınıflarında özel gereksinimli olmayan çocuklarla birlikte eğitim görme

haklarını ele almaktadır. 1990 yılında yeniden düzenlenerek “Yetersizliği Olan Bireylerin Eğitimi Yasası (IDEA)” adını almış ve IDEA ile kaynaştırma uygulamaları güç kazanmış eğitilebilir olarak sınıflandırılan zihinsel engelli çocukların genel eğitim sınıflarına yerleştirilmeleri hız kazanmış, hatta yetersizliklerinin türü ve derecesi ne olursa olsun tüm çocukların okullara kabul edilmesi yasal çerçeve içine alınmıştır (Batu & Uysal, 2010).

ABD’deki kaynaştırma uygulamalarında, engelli öğrenciler özel eğitim sınıflarında gördükleri eğitimlerinin yanında genel eğitim sınıflarında da eğitim görmeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Özel gereksinimli öğrenciler aynı zamanda ders dışı faaliyetlere de katılmaktadır. Engel türlerine göre öğretmen eşliğinde, genel eğitim sınıflarındaki öğrencilerle birlikte öğle yemeği yemekte, sanat ve spor faaliyetlerine katılmaktadırlar (Orhan & Genç, 2015).

Süreç içerisinde ABD’de özel eğitim ve özellikle erken tanı konularına önem verilmiş, bu alanlarda çalışacak uzmanlar yetiştirilmiş, özel eğitim ile ilgili okulların altyapısında, öğretim programlarında ve değerlendirme sistemlerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Özel gereksinimli öğrencinin yalnızca okulöncesi ve ilköğretime değil, her öğretim kademesine erişiminin sağlanmasına yönelik de çalışılmıştır.

2.1.3. Almanya

Almanya’da 1951’de yapılan bir düzenlemeyle özel eğitim için standart bir çerçeve oluşturulmuştur. Öğrenme ve davranış bozukluğu olan bireylerin devam ettiği okullarda zorunlu eğitim süresi 10 yıl, diğerlerinde 11 yıldır. Zorunlu öğrenim süresini tamamlayan öğrenciler zorunlu olarak mesleki eğitime devam etmektedir. Meslek okuluna gidemeyecek veya bu okullara eğitim sistemi içerisinde yönlendirilemeyecek engelli bireylerin, mecburi meslek eğitimi süresini de engel türlerine uygun bir okulda geçirmeleri gerekmektedir. Engelli okullarında; her kademedeki bütün okul türleri mevcuttur. Özel eğitim okullarının verdiği diplomalarla normal okulların verdiği diplomalar denktir. Her eğitim yılı sonunda, her öğrencinin özel eğitim okulunda eğitimine devamı değerlendirilmektedir. Değerlendirme sonrası gerekli görülürse öğrencinin normal eğitim kurumuna geçmesine karar verilebilmektedir (Orhan & Genç, 2015).

2.1.4. İngiltere

İngiltere’de, özel eğitim alanında farklı eğitim ihtiyaçlarının kabulüne dayanan bir değerlendirme sistemi uygulanmaktadır. Bu amaçla, her okulda bir özel eğitim koordinatörü vardır. Her okulda yazılı olarak bir özel eğitim düzenlemesi bulunması gerekmektedir. Bu düzenlemelerde, özel eğitim koordinatörü olarak görevlendirilen kişinin sorumlulukları, sınava tabi olmayan değerlendirmelerin nasıl gerçekleştirileceği, öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitim programlarının neler olması gerektiği gibi konular ayrıntılı olarak yer almaktadır. Yerel eğitim yönetimleri ise özel eğitim alanındaki resmi değerlendirme ve kararlardan sorumludur.

Özel eğitim ile ilgili bu eğitsel düzenlemelerin esasları 1993 yılında çıkan Eğitim Yasası ve 1994 yılında yürürlüğe giren Uygulama Kılavuzu’yla belirlenmiştir (Batu & İftar, 2010). Bu kılavuz ile benimsenen bazı ilkeler;

“a) Eğitim sürecinin hangi aşamasında olursa olsun özel gereksinim gösteren bireyler belirlenmelidir. Benimsenen düzenlemeler, bireylerin gereksinimleri devam ettiği sürece sağlanacak hizmetlerin de devam etmesini gerektirmektedir.

b) Özel gereksinimli bireyler mümkün olan en geniş ve kapsamlı eğitim sisteminden yararlanmalıdırlar.

c) Mümkün olan en çok sayıda özel gereksinimli bireyin gereksinimleri kaynaştırmada karşılanmalıdır.

d) Ailenin bilgisi, deneyimleri ve çocuğuna ve onun eğitimine bakış açısı çok önemlidir. En etkili değerlendirme ve eğitim hizmeti, aile ile okul arasındaki işbirliği sonucunda sağlanabilecektir.” şeklindedir (Tohum Otizm Vakfı, 2011).

Bu özel eğitim düzenlemeleri, tek tip değerlendirme ve eğitim anlayışını benimsememektedir. Bu amaçla beş aşamalı bir değerlendirme sistemi oluşturulmuştur. Bunlardan ilk üçü informal değerlendirme, diğerleri ise formal değerlendirme ve ayrı özel eğitim ortamlarındaki eğitimi içermektedir (Eripek, 1998).

2001 yılında yayınlanan Yeşil Belge ile erken tanı ve değerlendirme, ailelere karar verme yetkisinin verilmesi, öğrenme ve başarı, gençlerin yetişkin yaşama hazırlanması, ailelerle çalışan enstitüler başlıkları altında özel eğitim ve engelliler ile ilgili atılacak adımlar açıklanmıştır (Tohum Otizm Vakfı, 2011)

Genel olarak İngiltere’de özel eğitim çalışmalarına bakıldığında bireye özgü çok yönlü ve aşamalı bir değerlendirme sisteminin oluşturulduğu,

ailelerin sürece etkin katılımı, erken tanı ve özel eğitimin güçlendirilmesi, özel gereksinimli bireyin hayata hazırlanması öne çıkan konulardır.

2.1.5. Finlandiya

Finlandiya'da bütünlendirici ve destekleyici bir eğitim sistemi ile bütüncül bir yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. 1970'li yıllarda başlayan eğitim sistemi içindeki tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak okulları iyileştirme hareketi, 1990'larda en etkili dönemine girmiştir. Finlandiya'da her çocuğun ikametine en yakın genel okulda eğitim görme ve destek alma hakkı vardır. Finlandiya'daki eğitimin odak noktası her çocuğun güçlü yanlarını, gelişimsel ve eğitimsel ihtiyaçlarını dikkate almak ve eğitimin amacı mümkün olan her şekilde benzersiz, özgün kişilikler geliştirmektir. Bugün Finlandiya'daki öğrencilerin sadece yaklaşık % 2'si özel eğitim okullarına devam etmektedir. Özel ihtiyaçları olanlar da dâhil olmak üzere tüm öğrenciler, aynı temel eğitim sistemini takip eder ve hemen hemen tüm çocuklar temel eğitimlerini tamamlarlar (Järvinen, 2007). Finlandiya'da 9 yıl olan zorunlu temel eğitim yerel yönetimler tarafından sağlanmaktadır. Yerel yönetimler, okulların müfredatını planlarken sivil toplum kuruluşları, sağlık kurumları ve ailelerle işbirliği yapmaktadırlar. Aileler de okul müfredatının oluşturulmasına ve eğitim hedeflerinin konulmasına katkıda bulunabilmektedirler. Öğretmenlerinde söz sahibi olduğu bu müfredat sistemiyle okullarda daha işbirlikçi ve etkileşimli bir çalışma ortamı oluşturulmuştur. (Orhan & Genç, 2015).

Genel olarak Finlandiya'daki özel eğitim incelendiğinde, erken müdahale, iyi bir rehberlik sistemi, aile katılımı, öğretmenlerin nitelikli bir eğitim alması ve bu konuda kendilerini geliştirmeleri, özel gereksinimli öğrencilerin heterojen gruplar içinde yetiştirilmesi ve öğrenmede bireysel desteğin artırılması göze çarpmaktadır.

2.1.6. Avusturya

Avustralya'da "bütünlendirme endeksi" yoluyla okullarda kişisel ve kurumsal gelişimi ilke edinen bir yaklaşım uygulanmaktadır. Eyalet ve bölgelerin sorumluluğunda olan eğitim sistemi, her bölge ve eyalet için eğitim kanunları ve özel eğitim düzenlemeleri açısından farklılıklar gösterebilmektedir. 1992 yılında kabul edilen Engelli Ayrımcılığı Yasası'yla özel gereksinimli çocukların genel eğitim sınıflarında eğitim alma hakkı güvence altına alınmıştır. Salamanca Bildirgesi'nin de kabul edilmesiyle eğitimde kaynaştırma/ bütünlendirme yaklaşımı ülkede benimsenmeye ve

özel eğitim alanında eyaletler arasında farklar olmakla birlikte, genel yapısal değişiklikler yapılmaya başlanmıştır (Forlin, 2006).

Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin mesleki olarak kişisel gelişimleri için çalışmalar yapılması okulların sorumluluğuna bırakılmıştır. Böylece genel sistemsel değişikliklerin yetersizliği önüne geçilmiş ve okulların kendilerine özgü eğitim ihtiyaçlarına çözüm bulmaları sağlanmıştır.

Özel eğitim ile ilgili her türlü olumlu düşüncenin her eyalet, her bölge, her okulda tüm aktörlerin işbirliği ile ve etkili bir değişim için okuldaki öğretmen ve yöneticilerin sürece etkin katılımıyla sağlanabileceği görüşü benimsenmiştir.

Kaynakça

Batu, S. ve Kırcaali-İftar, G. (2010). *Kaynaştırma*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Batu, S., & Uysal, A. (2010). *Günümüz sınıflarına engelli çocukların katılımını destekleme*. Akçamete, G. (Ed.), Genel eğitim okullarında özel gereksinimli olan öğrenciler ve özel eğitim içinde (ss.113-139). Ankara: Kök Yayıncılık

Çitil, M. (2017). *Türkiye’de özel eğitim: Tarihsel, politik ve yasal gelişmeler*. Vize Yayıncılık. Ankara. Vize Akademi.

Eripek, S. (Ed). (1998). *Özel Eğitim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Forlin, C. (2006). Inclusive education in Australia ten years after Salamanca. *European Journal of Psychology of Education*, 21(3), 265-277.

Järvinen, R. (2007). *Current trends in inclusive education in Finland*. Regional preparatory

MEB.[Millî Eğitim Bakanlığı] (2018). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, 07.07.2018 tarihli ve 30.471 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Orhan, S., Genç, K.G (2015). Engellilere Yönelik Ülkemizdeki Özel Eğitim Hizmet Uygulamaları Ve Örnek Ülke Karşılaştırması *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi* 15 (35/2) 115-146

Tohum Otizm Vakfı (2011). *Türkiye’de Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitimde Dünyadan Ve Türkiye’den İyi Örnekler*.

3. BÖLÜM

DESTEK EĞİTİM ODALARININ AMACI VE KURULUŞ AŞAMALARI

Şükran Ezgi Köse, YEGİD, sukranezgi.kose@gmail.com⁵,

Elif Çatal, Erdemli İlçe MEM⁶, elifcatal84@gmail.com

3.1. Giriş

Dünyada meydana gelen teknolojik yeniliklerin ve değişimlerin eğitim alanını da etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim dünyasında yaşanan bu değişimler ile birlikte özel eğitime verilen önem de gün geçtikçe artmakta, farklılaşmakta ve zenginleşmektedir. Okullarda ilave herhangi bir desteğe ihtiyaç duymadan öğrenim hayatına devam edebilen öğrenciler olmakla birlikte; özel gereksinimleri nedeniyle destek verilmesi gereken öğrenciler de olabilmektedir. Bu öğrenciler, eğitim fırsatlarından daha çok faydalanabilmek ve eğitsel gereksinimlerini karşılayabilmek için bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) kapsamında sunulan eğitim hizmetlerine ihtiyaç duymaktadırlar (Akçamete, 2015). Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere yönelik geliştirilen bu anlayışın bir sonucu olarak daha önceki süreçte ayrıştırılarak yapılan eğitim modeli yerine özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerin normal gelişim gösteren akranları ile eğitim almasını esas alan kaynaştırma eğitimi ön plana alınmakta ve karşımıza Destek Eğitim Odaları (DEO) çıkmaktadır. DEO, kaynaştırma eğitimi kapsamında eğitim alan özel gereksinimli öğrencilere sunulan eğitim hizmetinden alınan verimi en üst düzeye taşımayı amaçlayan ve bu öğrencilere yönelik özel araç-gereçler ve materyaller ile oluşturulan ortamlardır. Bir başka deyişle DEO, kaydı genel eğitim sınıfında olan özel gereksinimli öğrencinin ihtiyacı olduğu alanlarda ya da desteğe gereksinim duyduğu derslerde günün belli bir kısmında destek aldığı eğitim ortamı olarak adlandırılmaktadır (Özgür, 2015).

⁵ Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

⁶ Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

3.2. Destek Eğitim Odalarının Amaçları

Destek eğitim odaları (DEO), literatürde, kaynak oda (resource room) olarak adlandırılmaktadır (Wiederholt & Chamberlain, 1989; Wiederholt, Hammill & Brown, 1978). DEO, özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin, özel eğitim öğretmenleri ve diğer uzmanlardan akademik konularda veya başka konularda destek almak için zamanlarını geçirdikleri yerdir (Dev & Haynes, 2015). DEO yönelik olarak farklı modeller geliştirilmekle birlikte, ülkemizde uygulanan DEO programı bu modellerden herhangi birisi ile tam olarak örtüşmemektedir. Ancak ülkemizde ve diğer ülkelerde uygulanan DEO programlarının genel amacının benzer olduğu söylenebilir. DEO, *“Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler ile özel yetenekli öğrencilere ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilmesi için düzenlenmiş ortam”* olarak da tanımlanmaktadır (MEB, 2018, M.4).

Özel eğitim, özel gereksinimli öğrencilere yönelik eğitsel tanılama sonrasında öğrencinin uygun eğitim ortamına yerleştirilmesini içerir (Hallahan, Kauffman, & Pullen, 2012). DEO ise, temel eğitim ve ortaöğretimde öğrenim gören özel gereksinimli öğrenciler için en sık kullanılan eğitim ortamlarından biri olarak kabul edilmektedir (Friend & McNutt, 1984). Özel gereksinimli öğrencilerin erken yaşta eğitimlerine başlamaları önemlidir. Bu öğrencilerin farklılaştırılmadan eğitimden eşit bir şekilde yararlanmaları gerektiği yasal düzenlemelerde belirtilmektedir (Akçamete, Kargın, Batu & Uysal, 2009). *“Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları kapsamında yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimlerine devam eden özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler ile özel yetenekli öğrencilerin öğrenim gördüğü okul ve kurumlarda “Destek Eğitim Odası” açılması zorunludur”* (MEB, 2016).

DEO’lardan, rehberlik ve araştırma merkezlerince tanılması yapılmış, tam zamanlı kaynaştırma raporu bulunan özel gereksinimli öğrencilerle özel yetenekli öğrenciler yararlanabilir. Özel eğitim sınıfı veya okulunda okuması yönünde karar verilen bireyler yararlanamaz.

DEO’larda özel gereksinimli öğrencilere yönelik sunulan eğitim-öğretim hizmetlerinin temel amacı, öğrencinin dil becerilerini geliştirmek, akademik yönde destek verip, davranışsal ve sosyal sorunlarını engelleyerek genel sınıf ortamına başarıyla katılmasını sağlamaktır (Glomb & Morgan, 1991). Başka bir ifade ile destek eğitimin amacı; öğrencilerin özel eğitime ihtiyacı olmayan akranlarıyla birlikte eğitime başarılı bir şekilde katılmasını önleyen sosyal, davranışsal ve akademik problemlerini ortadan kaldırmaktır. Sonuç olarak

en genel ifade ile destek eğitim odası eğitiminde amaç, kaynaştırma eğitimine tabi olan öğrencinin ihtiyaç duyduğu alan ya da alanlarda öğrenciye destek sağlayıp öğrencinin o alanda başarabileceği en üst düzeye erişmesini sağlamaktır (Harris ve Schutz, 1986)

DEO, kaynaştırma eğitimine tabi özel gereksinimli öğrencinin bir okul gününün en az %21, en fazla %60'ını genel eğitim sınıfı dışında, özel eğitim hizmeti almak için geçirdiği yerdir (Özokçu,2013). DEO'larda sunulan eğitim hizmeti, çoğunlukla hafif ve orta düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik olarak planlanmaktadır.(Glomb & Morgan,1991). DEO'larda özel araç-gereç ve eğitim materyalleri sağlanarak sunulan destek eğitim hizmeti, özel gereksinimi olan öğrencilerin yanı sıra yetersizliği olmayıp akranlarıyla birlikte aynı sınıfta eğitimine devam eden üstün yetenekli öğrencilere de sunulabilmektedir (Batu, Çolak ve Odluyurt, 2013).

3.3. Destek Eğitim Odalarının Kuruluş Aşamaları

Özel gereksinimi nedeniyle tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimini sürdürmesi kararı alınmış öğrencilerin, sınıf içerisindeki akranlarına göre yetersiz kaldığı derslerde birebir veya küçük bir grup içerisinde (en fazla 3 öğrenci) eğitim almaları sağlamak amacıyla DEO'lar açılmaktadır. DEO'lar, il/ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun önerisi doğrultusunda, il/ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından açılmaktadır. Bu noktada okullarda DEO'ların açılması amacıyla, okul idareleri il/ilçe özel eğitim hizmetleri kuruluna resmi yazı ile başvuruda bulunmalıdırlar (MEB, 2016; MEB, 2018).

Destek eğitim odalarının açılmasına yönelik bazı temel hususlar şöyle sıralanabilir (MEB, 2016; MEB, 2018, M.22, M25);

- Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim yapılan okullarda BEP geliştirme birimi oluşturulması zorunludur.
- Destek eğitim odasında eğitim alacak öğrenci sayısına göre okulda veya kurumda birden fazla destek eğitim odası açılabilir.
- Açılış onayları, açılacak her bir destek eğitim odası için ayrı ayrı olacak şekilde bir defa alınır.
- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik okulun fizikî şartları, öğrenci sayıları, yetersizlik türleri ve yetenek alanları göz önünde bulundurularak ayrı destek eğitim odaları açılabilir.
- Fizikî şartları nedeniyle destek eğitim odası açılmayan okullarda il/ilçe millî eğitim müdürlüklerinin onayı doğrultusunda fen

laboratuvarları, resim atölyeleri, müzik odaları vb. uygun alanlar destek eğitim odası olarak kullanılabilir.

Özel eğitime gereksinimi olan öğrencilerin, DEO'da geçirmeleri gereken süreye ilişkin de literatürde bir birliktelik bulunmamaktadır. Ancak ülkemizde, özel eğitime gereksinimi olan öğrencilerin DEO'da geçirmesi gereken süre, yasal mevzuatlar çerçevesinde belirlenmiştir. Öğrencinin DEO'da alabileceği haftalık ders saati, haftalık toplam ders saatinin %40'ını aşmayacak şekilde planlanmıştır (MEB, 2018, M.25).

Özel gereksinimli öğrencilerin eğitiminde ve DEO'ların kuruluşu ve işleyişinde okul yöneticilerine, öğretmenlere ve ailelere pek çok rol ve sorumluluk düşmektedir. Okul yöneticilerinin özel eğitim hizmetlerine yönelik haklar, yasalar ve programlar hakkında bilgi sahibi olması, okuldaki öğretmenlerin, okul personelinin ve özel gereksinimli öğrencilerin velilerinin bilgilendirilmesi konusunda da adım atılmasını sağlaması gerekmektedir. DEO'da görev alacak olan öğretmenlerin belirlenerek il veya ilçe MEM'lere sunulması ve DEO'da görev alan öğretmenlerin ders programlarının hazırlanması da okul yönetimlerinin görev ve sorumlulukları arasındadır. Öğrencilerin derslere devam etme durumları da yine okul yönetimince sınıf defteri tutulması yoluyla kayıt altına alınmaktadır. Bunların yanı sıra BEP geliştirme ekibinin toplantılarına başkanlık etmek de okul yöneticilerinin görevleri arasındadır (MEB, 2018). Okul rehberlik öğretmenlerinin, özel gereksinimli öğrencilerin akademik, sosyal ve kişisel gelişimlerini desteklemek üzerine pek çok görev sorumluluğu bulunmaktadır. Bu sorumluluklarını yerine getirebilmeleri için de okul yönetimleri, veliler ve öğrenciler ile iş birliği içerisinde çalışmaları gerekmektedir. Ayrıca özel gereksinimli öğrencilerin eğitsel değerlendirme ve tanılanmasında, özel eğitim değerlendirme kuruluna üye olarak da katılmaktadırlar. Okul rehberlik öğretmenlerinin, DEO'ya ilişkin rol ve sorumlulukları ise "*Destek eğitim odasında eğitim alan kaynaştırma öğrencilerinin gelişimini takip eder ve öğretmenlere bu konuda rehberlik eder*" ifadesi ile belirtilmiştir (MEB, 2017, M.24). DEO öğretmenleri ise, özel eğitim öğretmenlerinden oluşan ve normal okul gününde öğrencilere gereksinimlerine göre DEO'da eğitim veren kişilerdir (Turnbull, Turnbull, Wehmeyer & Shogren, 2013). Ancak ülkemizde okul kademesine bağlı olarak DEO'larda özel eğitim öğretmenleri, okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenler de eğitim verebilmektedirler (MEB, 2018). DEO hizmetinin gerçekleştirilmesinde özel gereksinimli öğrencilerin aileleri de önemli bir role sahiptir. Aileler de BEP geliştirme biriminin birer üyesidir ve çocuklarının tanılanmasından itibaren tüm eğitim süreçlerine dâhil edilmesi,

bilgilendirilmesi öğrencinin gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır (MEB, 2018).

Kaynakça

Akçamete, A. G. (2009). *Genel eğitim okullarında özel gereksinimli olan öğrenciler ve özel eğitim* (2.baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.

Akçamete, A. G., Kargın, T., Batu, S. ve Uysal, A. (2009). Özel gereksinimi olan çocuklar, özel gereksinimi olan öğrencilerin yerleştirilmesi ve BEP, günümüz sınıflarına engelli çocukların katılımını destekleme. A. G. Akçamete (Ed.). *Genel eğitim okullarında özel gereksinimli olan öğrenciler ve özel eğitim* (s. 29-139). Ankara: Kök Yayıncılık.

Batu, S., Çolak, A., ve Odluyurt, S. (2013). *Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılması*. Ankara: Vize.

Dev, P. & Haynes, L. (2015). Teacher perspectives on suitable learning environments for students with disabilities: What have we learned from inclusive, resource, and self-contained classrooms? *The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences: Annual Review*, 9, 53-64.

Friend, M., & McNutt, G. (1984). Resource room programs: Where are we now? *Exceptional Children*, 1984: 51, 150- 155. doi: 10.1177/001440298405100207

Glomb, N., K., & Morgan, D., P. (1991). Resource room teachers' use of strategies that promote the success of handicapped students in regular classrooms. *The Journal of Special Education*, 25(2), 221-235.

Hallahan, D. P., Kauffman, J. M., & Pullen, P. C. (2012). *Exceptionals learners: An introduction to special education*. Upper Saddle River, N.J: Pearson Education.

Harris, W. J. & Schutz, P. N. B. (1986). *The special education resource program: ratiomate and implementation*. Columbus: Merrill.

MEB Özel Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2016). *Destek Eğitim Odası Kılavuzu*. Erişim Adresi: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_08/03045051_destek_e_gitim_odasi_kilavuz.pdf Erişim Tarihi: 12.12.2021

MEB Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği. (2017). Ankara: MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Erişim Adresi: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_11/10113305_yeni_rehberlik_yon.pdf Erişim Tarihi: 12.12.2021

MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. (2018). *Resmi Gazete, Sayı: 30471*. Erişim Adresi:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180707-8.htm> Erişim Tarihi: 12.12.2021.

Özgür, İ. (2015). *İlk ve Ortaöğretimde Kaynaştırma Uygulamaları*. Adana: Karahan

Özokçu, O. (2013). Kaynaştırma uygulamaları. S. Vuran (Ed.), *Özel Eğitim içinde* (s. 81-110). Ankara: Maya.

Turnbull, A. Turnbull R., Wehmeyer, M. & Shogren, K. (2013). *Exceptional Lives: Special Education in Today's Schools* (7th Ed). Boston, MA: Pearson Education.

Wiederholt, J. L., & Chamberlain, S. P. (1989). A critical analysis of resource programs. *Remedial and Special Education*, 10(6), 15–37.

Wiederholt, L., Hammill, D., & Brown, V. (1978). *The resource model*. Boston: Allyn and Bacon.

4. BÖLÜM

DESTEK OL PROJESİ

Esat Avci, YEGİD⁷,esatuavci@gmail.com

4.1. Giriş

Destek Ol Projesi, Sabancı Vakfı Hibe Programı tarafından desteklenen, Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi, İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği işbirliğiyle, Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği tarafından yürütülen bir projedir. Proje, hibe programının “Kaliteli Eğitimin Desteklenmesi”, “Eğitime Erişimin ve Devamın Sağlanması” ve “Hak Temelli Yaygın Eğitim Çalışmalarının Desteklenmesi” öncelik alanlarını dikkate alarak destek eğitim odalarında öğretmenlerin yaşadıkları sıkıntılardan yola çıkarak oluşturulmuştur.

Destek eğitim odaları, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere okullarında gördükleri eğitimlerine ek olarak verilen dersler için kullanılan eğitim ortamlarıdır. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan “Destek Eğitim Odası Kılavuzu”na göre destek eğitim odaları olarak kullanılan odalar, bu amaçla yapılandırılan bağımsız bir birim olabileceği gibi fiziki şartlar nedeniyle bağımsız birim oluşturulamayan okullarda fen laboratuvarları, resim atölyeleri, müzik odaları vb uygun alanlar olabilmektedir.

Alanyazında destek eğitim odalarının işleyişi ile ilgili farklı sorunlardan bahsedilmiş olmakla birlikte Destek Ol projesinde öncelikle destek eğitim odalarını kullanan öğretmenlerin mesleki gelişimlerine odaklanılmıştır. Öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı ve etkinlik geliştirmeleri için faaliyetler yürütülmüştür. Bununla birlikte proje kapsamında örnek bir destek eğitim odası oluşturulmuş, veli, öğretmen ve idarecilere yönelik bir dizi seminer gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında planlanan ve gerçekleştirilen faaliyetlere dair detaylı açıklamalar ilerleyen bölümlerde yer almaktadır.

⁷ Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği, Mersin

4.2. Projenin Gerekçesi

Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü öncülüğünde Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği, İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği ve Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından destek eğitim odalarında eğitim veren öğretmenlerin görüşlerinin alındığı bir rapor oluşturulmuştur. 2019 yılında oluşturulan raporda elde edilen veriler, Erdemli’de görev yapan gönüllü 208 öğretmenden elde edilmiştir.

Rapora göre Erdemli’de destek eğitim odalarında öğrenim gören özel eğitim ihtiyacı bulunan öğrencilerin büyük çoğunluğu hafif düzey zihinsel öğrenme yetersizliği, özel öğrenme güçlüğü ve dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu bulunan öğrencilerdir. Okullarda destek eğitim odası olarak kullanılan ilk mekânın öğretmenler odası olduğu görülmektedir. Materyal eksikliği destek eğitim odalarını kullanan öğretmenlerin yaşadığı en büyük sıkıntıdır.

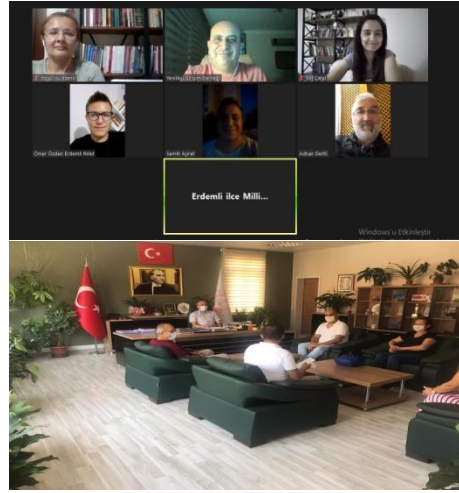
Öğretmenlerin büyük çoğunluğu, bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlamaya yönelik eğitim almadıklarını (%79), destek eğitim odalarında kullanılmak üzere etkinlik hazırlamaya yönelik bir eğitim almadıklarını (%86) belirtmişlerdir. Öğretmenler bireyselleştirilmiş eğitim programı ve etkinlik hazırlamaya yönelik bir eğitime katılmak istediklerini (%72) de ifade etmiştir (Rapora ulaşmak için <https://124.im/VtLhmF>).

Rapordan ve Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi’ndeki özel eğitim uzmanları ile yapılan görüşmelerden yola çıkarak destek eğitim odalarının işleyişinde, öğretmenlerin yetkinlikleri konusu sorun olarak ele alınmıştır. Proje öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı ve etkinlik hazırlama konularında mesleki gelişimlerini sağlamaya odaklanmıştır.

4.3. Proje Faaliyetleri

4.3.1. Planlama ve Tanıtım Toplantıları

Proje faaliyetlerinin başladığı yıl COVID-19 salgınının yayılması nedeniyle birçok toplantı çevrimiçi gerçekleştirildi. Bu durum planlanan fiziki toplantı sayısından daha fazla toplantı yapılması bakımından avantaj sağladı. Planlama toplantılarında proje ortağı kurumların temsilcileri ile izlenecek yol haritası gözden geçirildi.

Projenin tanıtımını yapmak amacıyla Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürü Yusuf Açıkyörük başkanlığında, basın ve okul müdürlerinin katılımıyla, salgın koşullarına dikkat ederek bir basın ve tanıtım toplantısı gerçekleştirildi.

4.3.2. Destek Eğitim Odası Çalıştayı

Proje ekibinin, öğretmen eğitimlerine başlamadan önce özel eğitim, özel eğitim öğrenciler için Bireyselleştirilmiş Öğretim Programı (BEP) hazırlama, destek eğitim odaları, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için etkinlik geliştirirken dikkat edilecekler konularında vizyonunu geliştirmek için 6-7 Mart 2021 tarihlerinde iki günlük çevrimiçi “Destek Eğitim Odaları Çalıştayı” gerçekleştirildi. Çalıştay, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü öğretim üyeleri Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre Kocaöz, Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Kamalı Arslantaş ve uzman psikolojik danışman ve rehber öğretmen Semra Sinem Çalış tarafından uygulamalı etkinlikler şeklinde yürütüldü.

Çalıştay programı Tablo 1’de yer almaktadır.

Gün	Saat	Faaliyet Başlığı	Sorumlu Kişi
6.03.2021	09.30 - 10.00	Açılış ve Tanışma	Esat Avcı - Proje Koordinatörü
	10.00 - 10.40	Destek Eğitim Odası nedir? Kimler ne şekilde yararlanır?	Uzm. Psi. Dan. S. Sinem Çalış
	11.00 - 11.40	Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı nedir? Bireyselleştirilmiş Eğitim Programına neden ihtiyaç duyulur?	Uzm. Psi. Dan. S. Sinem Çalış
	12.30 - 13.00	Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için etkinlik nasıl hazırlanır? Etkinliklere teknoloji entegrasyonu nasıl olmalıdır?	Dr. Öğr. Üyesi O. Emre Kocaöz Dr. Öğr. Üyesi Tuğba K. Arslantaş
	13.00 - 13.40	BEP hazırlama süreci ve BEP’te yer alan uzun ve kısa dönem amaç belirleme uygulaması	Dr. Öğr. Üyesi O. Emre Kocaöz Dr. Öğr. Üyesi Tuğba K. Arslantaş
	14.00 - 14.40	BEP hazırlama süreci ve BEP’te yer alan uzun ve kısa dönem amaç belirleme uygulaması	Dr. Öğr. Üyesi O. Emre Kocaöz Dr. Öğr. Üyesi Tuğba K. Arslantaş
7.03.2021	09.30 - 10.10	Hazırlanan uzun ve kısa dönem amaçlar üzerine yansıtma çalışması	Dr. Öğr. Üyesi O. Emre Kocaöz Dr. Öğr. Üyesi Tuğba K. Arslantaş
	10.30 - 11.10	Hazırlanan uzun ve kısa dönem amaçlar üzerine yansıtma çalışması	Dr. Öğr. Üyesi O. Emre Kocaöz Dr. Öğr. Üyesi Tuğba K. Arslantaş
	11.30 - 12.10	Teknoloji entegrasyonu ile etkinlik hazırlama süreci ve örnek etkinlikler oluşturulması	Dr. Öğr. Üyesi O. Emre Kocaöz Dr. Öğr. Üyesi Tuğba K. Arslantaş
	13.00 - 13.40	Teknoloji entegrasyonu ile etkinlik hazırlama süreci ve örnek etkinlik tasarımı oluşturulması	Dr. Öğr. Üyesi O. Emre Kocaöz Dr. Öğr. Üyesi Tuğba K. Arslantaş
	14.00 - 14.40	Teknoloji entegrasyonu ile etkinlik hazırlama süreci ve örnek etkinlik tasarımı oluşturulması	Dr. Öğr. Üyesi O. Emre Kocaöz Dr. Öğr. Üyesi Tuğba K. Arslantaş

Tablo 1. Destek Eğitim Odası Çalıştayı Programı

Çalıştayın birinci gününde proje koordinatörü Esat Avcı tarafından açılış konuşması ve tanışma etkinliği gerçekleştirildi. Katılımcılarla projenin ve çalıştayın amacı kısaca anlatılarak ilk oturuma geçildi.

İlk oturumda “Destek Eğitim Odası nedir? Kimler ne şekilde yararlanır?” başlıkları ele alındı. Uzman Psikolog ve Rehber Öğretmen Semra Sinem Tanış tarafından yönetilen oturumda destek eğitim odalarının kuruluş amacı, destek eğitim odalarından yararlanan öğrencilerin kimler olduğu ve ne şekilde belirlendiği, destek eğitim odalarının eğitimdeki yeri, destek eğitim odalarında yürütülmesi gereken faaliyetler üzerine bilgilendirme yapıldı ve katılımcıların merak ettiği konular üzerine tartışmalar yürütüldü.

İkinci oturumda “Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı nedir? Bireyselleştirilmiş Eğitim Programına neden ihtiyaç duyulur?” başlıkları ele alındı. Uzman Psikolog ve Rehber Öğretmen Semra Sinem Tanış tarafından yönetilen oturumda, destek eğitim odalarında eğitim veren öğretmenlerin eğitim planı olarak hazırlamaları gereken Bireyselleştirilmiş Eğitim Programının yapısı, neden hazırlandığı, hangi amaca hizmet ettiği üzerine bilgilendirme yapıldı ve katılımcıların merak ettiği konular üzerine tartışmalar yürütüldü.

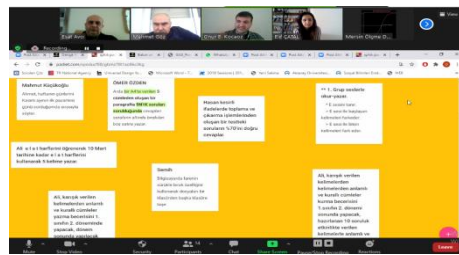
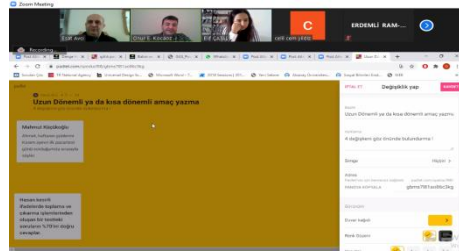
Üçüncü oturumda “Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için etkinlik nasıl hazırlanır? Etkinliklere teknoloji entegrasyonu nasıl olmalıdır?” başlıkları ele alındı. Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyeleri Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre Kocaöz ve Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Kamalı Arslantaş tarafından yönetilen oturumda, özel eğitim öğrencileri için hazırlanan etkinlikler ile halihazırda okullardaki sınıflarda yürütülen etkinlikler arasındaki farkların neler olduğu, öğrencilerin engel durumuna göre etkinliklerin nasıl farklılaşacağı, etkinliklerde teknoloji kullanımı gerekiyorsa hangi teknolojilerin kullanımının daha uygun olduğu, etkinlik tasarımında araç olarak kullanılacak teknolojinin etkinliklere nasıl hizmet etmesi gerektiği üzerine bilgilendirme yapıldı ve katılımcıların merak ettiği konular üzerine tartışmalar yürütüldü.

Dördüncü ve beşinci oturumlarda “BEP hazırlama süreci ve örnek BEP oluşturulması” başlığı ele alındı. Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre Kocaöz ve Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Kamalı Arslantaş tarafından yönetilen oturumda, BEP hazırlanırken nelere dikkat edilmesi gerektiği aktarıldı ve BEP’lerde uzun ve kısa dönemli amaçlar oluşturulmadan önce yapılması gerekenler, uzun ve kısa dönemli amaçlar oluşturulurken dikkat edilmesi gerekenler tartışıldı. Verilen bilgiler doğrultusunda katılımcılara dijital pano aracılığıyla uzun ve kısa dönemli amaç yazma çalışması yaptırıldı. Çalıştayda katılımcı olarak yer

alan ve aynı zamanda eğitimci olan proje ekibi üyeleri branşları doğrultusunda uzun ve kısa dönemli amaçlar belirleme çalışması yaptı.

Birinci ve ikinci oturumda, ilk günün son iki oturumunda katılımcılar tarafından oluşturulan uzun ve kısa dönemli amaçlara yönelik yansıtma çalışması gerçekleştirildi. Yansıtma çalışmasında, BEP'in en önemli bölümü olan uzun ve kısa dönemli amaçlar bölümüne yönelik katılımcılar tarafından oluşturulan uzun ve kısa dönemli amaçlar her bir katılımcı tarafından sunuldu. Sunulan içerikler Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre Kocaöz, Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Kamalı Arslantaş ve diğer katılımcılar tarafından tartışıldı ve sunulan içeriklere geri bildirim verilerek tüm katılımcıların uzun ve kısa dönemli amaçlar konusunu kavraması sağlandı.

Üçüncü, dördüncü ve beşinci oturumlarda, "Teknoloji entegrasyonu ile etkinlik hazırlama süreci ve örnek etkinlik tasarımı oluşturulması" başlığı ele alındı. Dr. Öğr. Üyesi Onur Emre Kocaöz ve Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Kamalı Arslantaş tarafından yönetilen oturumda, teknolojinin etkinliklerde neden ve ne şekilde kullanılması gerektiği, teknoloji kullanımında web 2.0 araçlarının etkililiği, özel eğitim öğrencilerine yönelik hazırlanacak etkinliklerde teknoloji kullanımında nelere dikkat edilmesi gerektiği, engel durumuna göre teknoloji kullanılan etkinliklerde ses, renkler, kullanılan şekillerin sadeliği, renklerinin ne şekilde olması gerektiği üzerine bilgilendirme yapıldı. Tüm katılımcılar uzun ve kısa dönemli amaçlarda belirlediği amaçlardan birini baz alarak ne şekilde bir etkinlik geliştirebileceğini paylaştı ve paylaşımlar üzerine yansıtma çalışması gerçekleştirildi.

4.3.3. Özel Eğitimde Teknoloji Çalıştayı

Proje ekibinin, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yönelik geliştirilen etkinliklerde teknoloji kullanımı konusunda vizyonunu geliştirmek için, 10 Nisan 2021 tarihinde, bir günlük “Özel Eğitimde Teknoloji Çalıştayı” gerçekleştirildi. Çalıştay, proje ortağı İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği tarafından uygulamalı etkinlikler şeklinde yürütüldü. Çalıştayda, 6-7 Mart 2021 tarihinde gerçekleştirilen Destek Eğitim Odası Çalıştayında elde edilen sonuçlar doğrultusunda WEB 2.0 araçları ile etkinlik tasarlama üzerine çalıştay planlaması yapıldı. WEB 2.0 araçlarının çok fazla olması nedeniyle çalışılacak WEB 2.0 araçlarında sınırlamaya gidildi. Sınırlamada, amaca hizmet eden WEB 2.0 araçlarının belirlenmesine dikkat edilmiştir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı'nın EBA portalı ile uyumlu WEB 2.0 araçlarının kullanımına dikkat edildi.

Çalıştay programı Tablo 2’de yer almaktadır.

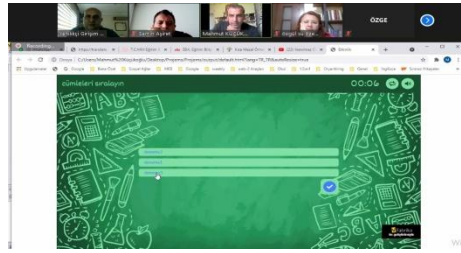
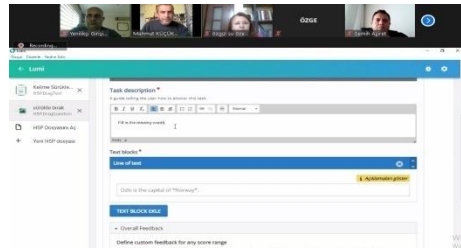
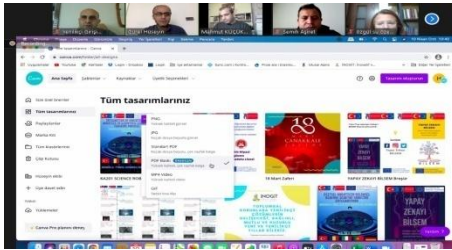
Gün	Saat	Faaliyet Başlığı	Sorumlu Kişi
10.04.2021	10.00 - 10.40	WEB 2.0 Araçlarının Yapısı ve Genel Özellikleri	Hüseyin Gürel (İNOGİT) Mahmut Küçükkoğlu (İNOGİT)
	11.00 - 11.40	Canva ve Wordwall Araçlarının Özellikleri	Hüseyin Gürel (İNOGİT) Mahmut Küçükkoğlu (İNOGİT)
	12.30 - 13.00	Lumi Aracının Özellikleri	Hüseyin Gürel (İNOGİT) Mahmut Küçükkoğlu (İNOGİT)
	13.00 - 13.40	V-Fabrika Aracının Özellikleri	Hüseyin Gürel (İNOGİT) Mahmut Küçükkoğlu (İNOGİT)
	14.00 - 14.40	Canva, Wordwall, Lumi ve V-Fabrika İle Etkinlik Geliştirme Uygulamaları	Hüseyin Gürel (İNOGİT) Mahmut Küçükkoğlu (İNOGİT)

Tablo 2. Özel Eğitimde Teknoloji Çalıştay Programı

Çalıştay kapsamında ilk oturumda “WEB 2.0 Araçlarının Yapısı ve Genel Özellikleri” başlığı ele alındı. İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği'nden Hüseyin Gürel ve Mahmut Küçükkoğlu tarafından yönetilen oturumda, WEB 2.0 araçlarının genel özellikleri aktarıldı. Eğitimde kullanılan WEB 2.0 araçlarına örnekler verilerek, WEB 2.0 araçlarının birbirlerine göre avantaj ve dezavantajları vurgulandı. Her WEB 2.0 aracının kullanım amacının farklı olabileceği, bazı durumlarda WEB 2.0 araçlarının birbirini tamamlayabileceği, bir ders içinde veya bir etkinlik planında birden çok WEB 2.0 aracının işe koşulabileceği üzerinde duruldu.

Çalıştayın ikinci, üçüncü ve dördüncü oturumlarında WEB 2.0 araçlarından Canva, Wordwall, Lumi ve V-Fabrika araçlarının tanıtımı yapıldı. İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği'nden Hüseyin Gürel ve Mahmut Küçüköğlü tarafından yönetilen oturumda, bu araçların güçlü yanları Hüseyin Gürel ve Mahmut Küçüköğlü tarafından hazırlanan örnek etkinlikler üzerinden aktarıldı. Özel eğitim öğrencilerine yönelik geliştirilecek etkinliklerde, tanıtılan WEB 2.0 araçlarında bulunan özelliklerin sağlayacağı avantajlar katılımcılarla birlikte tartışıldı. Tartışmalar, 6-7 Mart 2021 tarihinde gerçekleştirilen Destek Eğitim Odası Çalıştayında elde edilen bilgiler doğrultusunda yürütüldü.

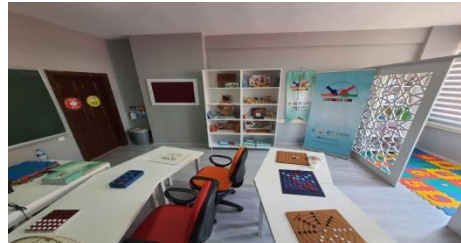
Çalıştayın son oturumunda Hüseyin Gürel ve Mahmut Küçüköğlü tarafından tanıtımları yapılan WEB 2.0 araçlarının kullanımına ve araçlara hakim olmaya yönelik katılımcılara alıştırmalar yapıldı.

4.3.4. Destek Eğitim Odası Yapımı

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan “Destek Eğitim Odası Kılavuzu”na göre destek eğitim odaları olarak kullanılan odalar, bu amaçla yapılandırılan bağımsız bir birim olabileceği gibi fiziki şartlar nedeniyle bağımsız birim oluşturulamayan okullarda fen laboratuvarları, resim atölyeleri, müzik odaları vb uygun alanlar olabilmektedir. Amaca uygun bir şekilde yapılmış ve donatılmış bir destek eğitim odası birçok açıdan avantaj sağlamaktadır. Ancak en önemli husus destek eğitim odasında yapılacak eğitim ve öğretimin niteliğidir. Okulların fiziksel imkânları ve bir destek eğitim odası oluşturmanın maliyeti göz önünde bulundurulursa her okulun bir destek eğitim odası oluşturma şansı bulunmamaktadır.

Bu bağlamda, Erdemli İlçesi’nde destek eğitim odası oluşturmak isteyen okullarımıza örnek teşkil etmesi için örnek bir destek eğitim odası oluşturduk. Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenci sayısının yoğun olduğu okullardan birinde, Millî Eğitim Bakanlığı’nın belirlediği koşullara uygun olarak bir destek eğitim odası oluşturuldu ve okulun hizmetine sunuldu.

4.3.5. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı ve Etkinlik Geliştirme Çalışmaları

Destek Eğitim Odası ve Özel Eğitimde Teknoloji çalışmaları ile vizyonun geliştiren proje ekibi “Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı ve WEB 2.0 Araçları İle Etkinlik Tasarımı” adıyla bir eğitim planlaması yaptı. Eğitim planı, Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü’nün resmi duyurusu ile çağrıya çıkmış ve eğitime katılmak isteyen öğretmenler belirlenmiştir. 2-3 Ekim 2021 ve 6-7 Kasım 2021 tarihlerinde gerçekleştirilen eğitimlere toplam 65 öğretmen katıldı.

Eğitim programı Tablo 3’te yer almaktadır.

Tarih	Saat	Faaliyet
2 Ekim 2021 Cumartesi 6 Kasım 2021 Cumartesi	10.00 – 10.40	Destek Eğitim Odası ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) nedir?
	11.00 – 11.40	BEP Örneklerinin İncelenmesi ve Tartışılması
	12.00 – 12.40	BEP Hazırlama (Atölye Çalışması)
	12.40 – 13.30	Öğle Yemeği
	13.30 – 14.10	BEP Hazırlama (Atölye Çalışması)
	14.30 – 15.10	Hazırlanan BEP’lerin Sunumları
3 Ekim 2021 Pazar 7 Kasım 2021 Pazar	10.00 – 10.40	5E Öğrenme Modeline Uygun Örnek Etkinlik Planlarının İncelenmesi
	11.00 – 11.40	WEB 2.0 Araçlarının tanıtımı (Lumi, V-Fabrika, Wordwall)
	12.00 – 12.40	WEB 2.0 Araçlarını Kullanarak Etkinlik Hazırlama ve 5E Modeline Göre Etkinlik Planı Oluşturma (Atölye Çalışması)
	12.40 – 13.30	Öğle Yemeği
	13.30 – 14.10	WEB 2.0 Araçlarını Kullanarak Etkinlik Hazırlama ve 5E Modeline Göre Etkinlik Planı Oluşturma (Atölye Çalışması)
	14.30 – 15.10	Hazırlanan Etkinlik Planlarının Sunumu

Tablo 3. Eğitim Programı

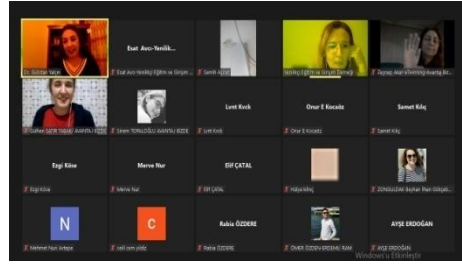
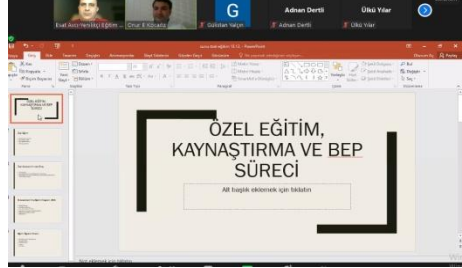
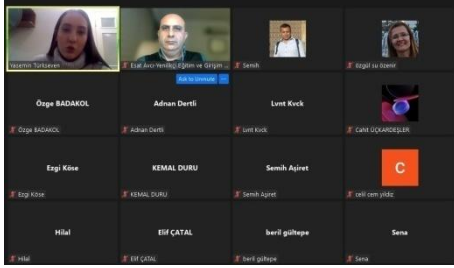
Eğitim sonunda tüm katılımcılara Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürü Yusuf Açıkyörük tarafından katılım belgeleri takdim edildi.

4.3.6. Veli, Öğretmen ve Yönetici Bilgilendirme Çalışmaları

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitime erişiminde yaşanan problemlerden bazıları, velilerin çocuklarını tanımaması, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitim haklarına dair velilerde, öğretmenlerde ve yöneticilerde var olan bilgi eksiklikleridir. Bu bağlamda projede velileri, öğretmenleri ve yöneticileri bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarına yer verildi. On iki farklı seminer başlığı ile veli, öğretmen ve yöneticilerle çevrim içi ve yüz yüze bir araya gelinerek bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirildi. Bilgilendirme çalışmalarında eşe alınan başlıklar Tablo 4’de yer almaktadır.

Seminer Tarihi	Seminer Başlığı
10 Aralık 2021 Cuma	Eğitimde Zihinsel Engelli Bireyler
11 Aralık 2021 Cumartesi	Toplumun Engellilere Bakışında Fark Edilmeyen Yanlışlar
13 Aralık 2021 Cumartesi	Özel Eğitim, kaynaştırma ve BEP Süreci
14 Aralık 2021 Salı	Yetersizlik Türleri ve Özellikler
14 Aralık 2021 Salı	Yetersizliği Olan Bireylerin Hakları
15 Aralık 2021 Çarşamba	Erken Çocukluk Döneminde Otizm Spektrum Bozukluğu
16 Aralık 2021 Perşembe	Aile İçi İletişim, Özel Eğitimde Okul Aile İşbirliği
16 Aralık 2021 Perşembe	Özel Eğitim Uygulamaları
20 Aralık 2021 Pazartesi	Görme Yetersizliği Olan Öğrencilerin Eğitimi
22 Aralık 2021 Çarşamba	Özel gereksinimli Bireylerin Eğitiminde Teknoloji Kullanımı
24 Aralık 2021 Cuma	Görme Engellilerin Eğitimine Eğitimci Perspektifinden Bakış
30 Aralık 2021 Perşembe	Özel Eğitim İhtiyacı Olan Öğrencilerin Hakları

5. BÖLÜM

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI (BEP)

Semra Sinem Çalış, YEGİD⁸, ssinemyesil@gmail.com

5.1. Giriş

Tüm dünyada insan haklarına verilen önem arttıkça özel gereksinimli öğrencilerle ilgili yasal düzenlemeler giderek yaygınlaştırılmıştır. İlk olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde 1975 yılında çıkarılan ve 2004 yılında "Engelli Bireyler Eğitim Yasası" olarak son halini alan yasada bireyselleştirilmiş eğitim programı en önemli yapı taşlarından biri olmuştur. (Gartin ve Murdick, 2005).

Diğer ülkelerle beraber Türkiye'de de özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin eğitimine yönelik birçok yeni düzenleme yapılmıştır. Amerika'da yürürlüğe yasa ile bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama zorunluluğu 1997 yılında kabul edilen 573 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Türkiye'de de zorunlu hale gelmiştir. 2000 yılında ise bu kararnamenin ardından Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmeliğin 62. maddesinde BEP , "*Özel eğitim gerektiren birey için geliştirilen ve ailesi tarafından onaylanan; bireyin, ailenin, öğretmenin gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan ve hedeflenen amaçlarda verilecek destek eğitim hizmetlerini içeren özel eğitim programıdır.*" şeklinde tanımlanmıştır. Ayrıca Türkiye'de ve çeşitli ülkelerde yapılan yasal düzenlemelerde özel eğitim hizmetlerinden yararlanması MEB tarafından uygun görülen bireye BEP hazırlanması ve bunun da bir ekip tarafından yapılması gerektiği belirlenmiştir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2000).

Dolayısıyla öğrencilerin bireysel farklılıkları, yetenekleri ve özel gereksinimleri göz önünde bulundurularak oluşturulan BEP'in, içinde BEP hazırlama, özel gereksinimli bireyler, özellikleri ve eğitimleri konularında bilgi sahibi olan uzmanların yer aldığı bir ekip tarafından hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi oldukça önem taşımaktadır (Vuran, 2005; Çuhadar, 2006; Kargın, 2007; İdin, 2016; MEB, 2018).

⁸ Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

5.2. BEP Geliştirme Ekibi

BEP, özel gereksinimli öğrencinin bireysel farklılıkları ve eğitsel ihtiyaçları gözetilerek geliştirilen, öğretmene ve çocuğun eğitim öğretim hayatında görev alan diğer kişilere yol gösteren bir araç olarak özel eğitimde büyük bir öneme sahiptir. BEP'in oluşturulmasında görev alan ekibin en temel görevi eğitimin bireyselleştirilerek öğrencinin en yüksek şekilde fayda sağlamasına yönelik çalışmaktır.

BEP, özel eğitime ihtiyacı olan bireyin eğitimden sorumlu herkesin "hizmet veren", özel eğitim ihtiyacı olan birey ve ailesinin "hizmet alan" olarak görüldüğü, karşılıklı anlaşmaya dayanan bir sözleşme niteliği taşır. Dolayısıyla BEP, özel gereksinimli bireyin eğitsel ihtiyaçlarından sorumlu herkesin aktif rol alarak hazırlanması ve uygulama sürecinde aynı şekilde tüm adımların herkes tarafından benimsenmesini gereken bir süreçtir (Kargın, 2007).

BEP geliştirme süreci birçok kişiden oluşan bir ekip işidir. Bu ekipte öğrencinin güçlü yanları ve ihtiyaçları ile ilgilenen uzmanların olması gerektiği belirtilmektedir (Gibb & Dyches, 2016). 18. Milli eğitim şurası çalışma raporunda "*Ekipte okul müdürü ya da müdür yardımcısı başkanlığında rehber öğretmen, sınıf öğretmeni, özel eğitim öğretmeni, branş öğretmenleri, öğrenci, öğrencinin velisi ve gezerek özel eğitim görevi veren öğretmen yer alır*" demektedir (MEB, 2010). Ülkemizde genellikle okullarda özel eğitim öğretmeni bulunmadığından BEP geliştirme birimi okulların olanaklarına göre farklılıklar gösterebilmektedir. BEP hazırlama ekibinde yer alan kişiler yönetmeliklerle belirlenmiş olsa da yönetmelikte geçen şekliyle birimin bir araya gelememesi durumunda okul idaresi, okul rehber öğretmeni, sınıf rehber öğretmeni ve öğrencinin dersine giren branş öğretmenlerinden oluşacak şekilde BEP ekibi oluşturulur (Kargın, 2015).

BEP hazırlama ve uygulama sürecinde genellikle öğrenciyle en çok zaman geçiren ve onu en iyi tanıyan sınıf öğretmenleri daha aktif görev alsalar da, sınıf öğretmenlerinin de lisans sürecinde buna yönelik aldıkları eğitimin kendilerini yetersiz hissettirdiği görülmektedir (Kargın, 2004). Sınıf öğretmenleri bu süreçte eğer okulda rehber öğretmen varsa ondan destek alabilmektedirler. Ancak her okulda rehber öğretmen bulunmaması, rehber öğretmenlerin birçok farklı görevinin olması, okullarda BEP hazırlanması gereken öğrencilerin fazla olması ve başta rehberlik araştırma merkezlerinin (RAM) bu konuda yeterli bilgilendirme çalışması yapmaması ve hizmetiçi eğitimlerin BEP konusunda yetersiz kalmasından dolayı özel eğitim çalışmalarını ile ilgili rehber öğretmenler de zorlanmaktadırlar (Can, 2010).

5.3. BEP Bileşenleri

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin Sekizinci Kısımında Madde 69'da BEP, “*Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin gelişim özellikleri, eğitim performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda hedeflenen amaçlara yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek eğitim hizmetlerini de içeren özel eğitim programı*” olarak tanımlanmıştır.

Bu bağlamda, ülkemizde yasal bir zorunluluk olan BEP, esas olarak özel gereksinimli öğrencinin eğitim öğretim sürecinde ona yol gösteren bir rehber niteliğinde olup ona verilecek eğitim desteğinin yazılı bir planıdır (Olson & Platt, 2004). BEP, aşağıda belirtilen bileşenleri taşımak durumundadır.

- 1- Öğrencinin kişisel bilgileri
- 2- Öğrencinin var olan eğitsel performans düzeyi
- 3- Öğrenciye bir eğitim- öğretim yılı sonunda kazandırılması gereken uzun dönemli hedefler
- 4- Yıllık plan esas alınarak oluşturulan kısa dönemli hedefler
- 5- Belirlenen hedeflere ulaşmak için kullanılacak yöntem - teknik, araç, gereç ile eğitim materyalleri ve ortamı konusunda yapılacak uyarlamalar
- 6- Öğrencinin alacağı destek eğitim hizmetlerinin türü, süresi, sıklığı ve bu hizmetlerin kimler tarafından nasıl sağlanacağı
- 7- Belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek için kullanılacak izleme ve değerlendirme (Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı, 2008; Colarusso & O'Rourke, 2007).

Yukarıda belirtilen bileşenlerden de anlaşılacağı üzere bireyselleştirilmiş eğitim programı özel gereksinimli öğrenci için hedeflenen kazanımları, bunların ne zaman, nerde, nasıl ne şekilde uygulanacağını yazılı şekilde ortaya koyan bir eğitim planıdır. Hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek için kullanılacak izleme ve değerlendirme kriterleri de bu planda yer alır.

5.3.1. Öğrencinin Var Olan Performans Düzeyi

Öğrencinin var olan performans düzeyi bireyselleştirilmiş eğitim programında en başta yer alması gereken bileşenlerdendir. Var olan performans düzeyi, öğrencinin program alanlarına göre yapabildikleri ve yapamadıkları, akran grubuna göre karşılaştıran bilgiler ve öğrencinin programa katılım düzeyini içerir. Bireyselleştirilmiş eğitim programında yer alacak olan uzun ve kısa dönemli hedefler var olan performans düzeyine göre belirleneceğinden, bu kısmın, çocuğu tüm yönleriyle ele alarak oluşturulması oldukça önemlidir. Performans düzeyinin belirlenmesi öğrenciyle yapılan

eğitsel değerlendirme verilerine göre yapılmalıdır. Öğretmen yapımı informal değerlendirme araçları ile standart testlerden oluşan formal değerlendirme ölçütlerinden oluşan kapsamlı bir değerlendirmede hem sınıf öğretmeni hem rehber öğretmen ve okuldaki diğer öğretmenler görev almalıdır.

Performans düzeyi belirlenirken ölçülebilir ve gözlenebilir bir şekilde yazılmalıdır. Performans düzeyinin belirlenirken ölçülebilir ve gözlenebilir kriterlere dayalı olması belirlenecek olan uzun ve kısa dönemli hedeflerin de ulaşılabilir ve amaca uygun olmasını sağlayacaktır (Kargın, 2007). Kısaca performans düzeyi değerlendirilirken somut ölçütlere dayalı yapılmalıdır (Gibb & Dyches, 2000). Aynı şekilde öğrencinin performansı ele alınırken yaşadığı güçlüklerin dereceleri kadar, sahip olduğu beceri düzeyleri de ele alınmalıdır (Erbaş, 2003; Spinelli, 2002). Ayrıca performans düzeyi belirlenirken öğrencinin şimdiki durumu ifade edilmelidir (Erbaş, 2003). Öğrencinin performansı süreç içinde değişiklik gösterebileceğinden geçmiş zaman ya da gelecek zaman ifadeleri kullanmadan şu anda yapabildikleri ve yapamadıklarına odaklanmak gerekmektedir.

5.3.2. Uzun Dönemli Hedefler

Öğrencinin var olan performans düzeyine göre belirlenen ve bir öğretim yılı sonunda öğrencinin kazanması beklenen davranışlar uzun dönemli hedefler olarak BEP'te yer alan bir diğer bileşendir. Öğrencinin yıl sonunda edinmesi gereken kazanımlara ulaşabilmesi için hedefler belirlenirken gerçekçi bir biçimde ele alınmalıdır. Hedefler ne öğrencinin performansının çok üstünde ve ulaşamayacağı düzeyde ne de ulaşabileceği ve zaman kaybına neden olacak şekilde çok kolay olmalıdır. (Fiscuss & Mandel, 1983; Gürsel, 2003).

5.3.3. Kısa Dönemli Hedefler

Kısa dönemli amaçlar; bireyin var olan performans düzeyi ile uzun dönemli amaçlar arasındaki ölçülebilir ara basamaklardır (Kargın, 2007). Kısa dönemli hedef yazarken dört kriter dikkate alınır.

- a) Birey: Belirlenen kısa dönemli hedef, öğrenciden beklenen davranış üzerine odaklanmalıdır.
- b) Davranış: Öğrenciden beklenen davranışın açık, anlaşılır, gözlenebilir ve ölçülebilir olması gerekmektedir.
- c) Koşul: Öğrencinin göstermesi gereken davranışın hangi koşullar altında, nasıl, ne zaman gibi ifadelerin belirtildiği kısımındır.
- d) Ölçüt: Öğrencinin kazanımı edindiğini gösteren belirlenmiş standartlardır (Gürsel,2003).

5.3.4. Öğretim Yöntemleri ve Materyaller

Uzun ve kısa dönemli hedefler belirlendikten sonra BEP’te yer verilmesi gereken kullanılacak yöntem ve materyallerin uygun bir şekilde seçilmesi ve uyarlanmasıdır. Özel gereksinimli öğrencinin akranlarıyla aynı ortamda kendi hızında öğrenmesini desteklemek amacıyla eğitim öğretim materyallerinde ya da eğitim ortamında çeşitli uyarlamalar yapılabilir (Lewis ve Doorlag, 1999). Eğitim öğretim müfredatında yer alan hedeflere ulaşma konusunda desteğe ihtiyaç duyan özel gereksinimli öğrencilerin öğretim yöntem ve materyallerinde uyarlamalar yapılması BEP’ te yer alan uzun ve kısa dönemli hedeflere ulaşmalarında kolaylık sağlayacaktır (Kargın, 2007). Öğretim sırasında verilen yönergelerde değişiklikler yapma, öğretim hızını değiştirme, ipuçları verme, farklı öğrenme fırsatları sunma, ders içeriğinde, sınav sürecinde değişiklikler yapma gibi uyarlamalara örnekler verilebilir (Sucuoğlu, 2006).

5.3.5. Destek Eğitim Hizmetlerinin Türü, Süresi, Sıklığı ve Hizmetlerin Kim Tarafından Verileceği

BEP’te yer alan ve öğrenciye sağlanacak olan destek eğitim hizmetlerinin türü, süresi, sıklığı, ne zaman başlayıp biteceği ve kim tarafından verileceğinin yazılı olarak belirlenmesidir (Heward, 2006). Özel gereksinimli öğrencinin yararı için tüm BEP biriminin işbirliği içinde olması ve koordineli çalışması önemlidir. Bundan dolayı ekipte yer alan herkesin görev tanımları, görev süresi BEP ‘te ayrıntılarıyla yer alır. Uzun ve kısa dönemli hedeflerin başlangıç ve bitiş süreleri belirlenirken öğrencinin engel durumu, öğrencinin ailesinin alacağı sorumluluklar, sağlanacak destek eğitim hizmetlerine, sınıfın mevcudu ve sınıftaki özel gereksinimli öğrenci sayısı baz alınarak belirlenir (Kargın, 2007).

5.3.6. Belirlenen Hedeflere Ulaşıp Ulaşılmadığını Belirlemek İçin Kullanılacak İzleme ve Değerlendirme

BEP’te yer alması gereken son bileşen izleme ve değerlendirme ölçütleridir. İzlemeye dayalı ölçütlerde BEP ekibi belirlenen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı, BEP’in uygulanmasında sorumlu olan kişilerin görevlerini yerine getirip getirmediği ortaya konur.

Değerlendirme ölçütlerinden bahsedecek olursak; BEP ekibi tarafından yılda bir kez değerlendirme yapılması gerekmektedir. BEP değerlendirilirken ilk olarak öğrencinin yararına bir gelişme olup olmadığı, programda bir

değişikliğe ihtiyaç duyulup duyulmadığı dikkate alınır. Eğer değişiklik söz konusu ise, yöntem araç gereçlerde, hedeflerde, görev alan kişilerde ya da izleme süreçlerinde değişiklik yapılabilir. Değerlendirmenin ikinci boyutunda ise BEP'in hazırlanması, planlandığı şekilde uygulanması, kayıtların tutulması, belirlenen takvime uyulup uyulmadığı açısından gözden geçirilir. Burada önemli olan diğer bir nokta ise değerlendirmeyi kimin, ne zaman, ne şekilde hangi ölçütlere dayanarak yapacağını belirlenmesidir (Kargın, 2007).

Bireyselleştirilmiş eğitim programının hazırlanma ve uygulanma aşamasında özel gereksinimli öğrencinin ailesi bu süreçte yer almalıdır. Programın uygulanma sürecinin sonunda hem program hem öğrencinin gelişimi düzenli aralıklarla değerlendirilmeli ve izleme çalışmaları yapılmalıdır. İzleme ve değerlendirme çalışmaları göz önünde bulundurularak öğrencinin program sonunda özel eğitim ihtiyacına artık gerek duyulmadığı sonucuna varıldığında sunulan özel eğitim hizmetleri sonlandırılır (Kargın, 2007).

Kaynakça

Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı (2008). *Özürlüler kanunu ve ilgili mevzuat*. Ankara: Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları.

Can, E. (2010). İlköğretim okullarında görevli rehber öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların incelenmesi. 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. Elazığ: Fırat Üniversitesi Yayınları, 911- 917.

Colarussu, R. P. & O'Rourke C. M. (2007). *Special education for all teachers*. Iowa: Kensall/Hunt Publishing Company.

Çuhadar, Y. (2006). *İlköğretim okulu 1.-5. sınıflarında kaynaştırma eğitimine tabi olan öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması, izlenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Zonguldak: Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Erbaş, D. (2003). *Varolan performans düzeyinin belirlenmesi ve yazılması. O. Gürsel (Ed.). Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesi* (69–80). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Fisscuss, D.E., & Mandell, J.C. (1983). *Developing individualized education programs*. (Ed. Gönül Akçamete). Çev: Hatice Günayer Şenel, Elif Tekin. Ankara: Anı Yayıncılık.

Gartin, B., Murdick, N. (2005). IDEA 2004: The IEP. *Remedial and Special Education*, 26(6), 327-331.

İdin, Ş. (2016). Individualized Education Programs in Teacher Practices, *SDU International Journal of Education Studies*, 3(1), 1-7.

Gibb, G.S. & Dyches, T.T. (2000). *Guide to writing quality individualized education programs: What's best for students?* Boston: Allyn and Bacon.

Gibb, G. S., and Dyches T. T. (2016). *IEPS: writing quality individualized education programs* (3. baskı). USA: Pearson.

Gürsel, O. (2003). *Uzun ve kısa dönemli amaçların belirlenmesi ve yazılması. O. Gürsel (Ed.). Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının geliştirilmesi* (81-98). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Heward, L.W. (2006). *Exceptional children: An introduction to special education*. (8th Edition). New Jersey: Pearson Prentice Hall.

Kargın, T. (2007). Baş Makale: Eğitsel değerlendirme ve bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlama süreci, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 8 (1),1-13.

Kargın, T. (2015). Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) hazırlama ve öğretimin bireyselleştirilmesi. Diken, İ. H. (Ed.) *Özel Eğitim* (12. Baskı) içinde (s. 59-88). Ankara: Pegem Akademi

M.E.B. (2010). 18. *Milli eğitim şurası çalışma raporu*. Erişim adresi: http://www.turkegitimsen.org.tr/lib_basili/180.pdf Erişim tarihi: 19 Aralık 2021

MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2018). *Özel eğitim ve rehberlik hizmetleri yönetmeliği*. Erişim adresi: https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_06/24163215_ozel_eYitim_yonetmeliYi_son_hali.pdf Erişim tarihi: 19 Aralık 2021

Olson, J.L., Platt, C.J. (2004). *Teaching children and adolescents with special needs*. New Jersey: Prentice Hall.

Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (2000). Milli Eğitim Bakanlığı. T.C. Resmi Gazete, 23937, 18 Ocak 2000.

Spinelli, G. C. (2002). *Classroom assessment for students with special needs in inclusive settings*. New Jersey: Prentice Hall.

Sucuoğlu, B. ve Kargın, T. (2006). *İlköğretimde kaynaştırma uygulamaları: Yaklaşımlar, stratejiler, yöntemler*. İstanbul: Morpa Yayınları.

Şahin, A. ,Gürler, B. (2018). Destek eğitim odasında ve kaynaştırma ortamlarında çalışan öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlama sürecinde yaşadıkları güçlüklerin belirlenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 29, 594- 625.

Vuran, S. (2005). Bireyselleştirilmiş Eğitim Programları (BEP). *Bireyselleştirilmiş Eğitim Programlarının Geliştirilmesi* (1-12). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.

6. BÖLÜM

5E ÖĞRETİM MODELİNE GÖRE ETKİNLİK TASARIMI

Levent Kavacık, YEGİD⁹, leventkavacik@hotmail.com

6.1. Giriş

Günümüz eğitim anlayışı, araştıran, sorgulayan, eleştirel düşünen, problem çözen, karar veren, yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirmeye göre tasarlanmaya çalışılmıştır (MEB, 2012). Bu hedefler doğrultusunda bireylerde öğrenmenin tam ve kalıcı gerçekleşmesi, bireyin öğrendiği bilgiyi günlük yaşamda karşılaştığı durumlarda kullanabilmesi günümüz eğitim sisteminin hedeflerindedir.

Yaşam sürecinde her şey sürekli değişime uğradığından bilgi de bu değişimlerden etkilenmektedir. Bu sebeple bireylerin bir bilgiyi sürekli kullanmasından söz edilemez. Bilgi sürekli değiştiğinden bireylere doğrudan bilgiyi vermek yerine bilgiyi elde etmenin yollarını öğrenebileceği zengin ortamlar oluşturulmalıdır (Sönmez, 2009). Parmak izi gibi öğrenme sürecinin de bireye özgü olmasından dolayı bilgi öğrenmelerini gerçekleştirirken farklı yöntemler takip ettikleri göz önünde bulundurulmalıdır (MEB, 2013).

Öğrenilen bilginin kalıcı olması için bireyin etkinliklere katılması, araştırıp keşfederek ulaştığı bilgiyi yorumlaması ve gündelik yaşamla ilişkilendirmesi uygulamada önemli bir noktadır (MEB, 2013). Öğretim programındaki kazanımlara yönelik bilginin birey tarafından öğrenilmesi, planlanan öğretim sürecinde gerçekleştirilmelidir. Bu amacı sistemli bir şekilde ilerletmek için ders planları hazırlanmaktadır. Dersin işleniş süreci bölümlere ayrılarak her bölümde yapılacak çalışmalar, uygulanacak etkinlikler hazırlanan bu planda belirtilmektedir.

Öğretim programlarının yapılandırmacı yaklaşıma göre tasarlanmasıyla 5E öğretim modeli ön plana çıkmıştır. 5E modelinin tam anlamıyla uygulanabilmesi için bireylere öncelikle öğrenmeyi öğrenmenin nasıl gerçekleşeceği kavratılmalıdır. Bu amaçla bireylere kendi gayretleriyle

⁹ Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

öğrenmenin nasıl olacağını öğretmek ilk basamak olmalıdır. Çünkü yapılandırmacı öğrenmenin temelinde bireyin elde ettiği bilgileri önceki öğrenmeleriyle harmanlayıp sentez yapmasıyla yeni bilgiyi yapılandırması öngörülmektedir. Bu sebeple öğrenmeyi bilen birey daha sistemli ve kolay bir öğrenme süreci yaşayacaktır. Süreç içinde öğretmenin rolü yol gösterici olmaktadır. Öğretmen, bireylerin bilgiye ulaşma, yanlışlarını fark edip düzeltme, önceki bilgileriyle yeni bilgiyi özümseme noktalarında kolaylaştırıcı yönde rehberlik etmelidir (Karakuş, 2016). Bireyin önceki bilgilerini hatırlaması için bu bilgileri çağrıştırıcı etkinliklerin tasarlanması da önemlidir (Aksoy ve Gürbüz, 2013). Bu sürecin sonunda derinlemesine öğrenme gerçekleştiren bireyde bilginin kalıcılığı da sağlanmış olacaktır.

6.2. 5E Öğretim Modeli

5E modeli, her basamağın İngilizce isminin Engage (Dikkat çekme), Explore (Keşfetme), Explain (Açıklama), Elaborate (Detaylandırma), Evaluate (Değerlendirme) ilk harfinden dolayı böyle adlandırılmıştır.

6.2.1. Dikkat çekme (Engage) aşamasında bireye doğrudan konu verilmeden çağrışım yapacak ve önceki bilgilerini harekete geçirecek örnek olaylar, ifadeler verilir. Burada öğretmen, kavram tanımlamamalı ya da doğrudan konu ile ilgili açıklamalar yapmamalıdır (Carin ve Bass'tan aktaran Bıyıklı, 2013). Bu aşamada ilginç bilgiler verilebilir, sorular sorulabilir, resim ve fotoğraf gösterilebilir, video izletilebilir. Böylece bireyin merakı uyandırılıp konuya dikkati çekilirken aynı zamanda sahip olduğu önceki bilgilerinin derecesi ortaya konarak sonraki aşamaların ilerleme yönü bu bilgi birikimine göre şekillendirilir. Bu noktada, bu aşamanın önemi ortaya çıkmaktadır. Ön bilgiler kavram yanlışları da içerebileceğinden bunların tespit edilmesini sağlayacak etkinliklere yer verilmelidir (MEB, 2012). Sorulan sorulara bireylerden doğru cevap verilmesi değil, farklı bakış açılarından değişik düşünceler gelmesi önemlidir (Özsevgeç'ten aktaran Bıyıklı, 2013).

6.2.2. Keşfetme (Explore) aşamasında öğretmenin verdiği duruma göre araştırma yaparak ulaştıkları yeni bilgileri kendi dağarcıklarındaki eski bilgilerle ilişkilendirirler. Böylece bilgilerin harmanlanmasıyla yeni çözüm yollarına, sonuçlara ulaşmaya çalışırlar. Bireyler araştırmalarının sonucuna göre tahminlerde bulunup kurdukları hipotezleri test ederler (Karakuş, 2016). Öğrencilerin en aktif olduğu bu aşamada öğrenciler çalışma yaparken

öğretmenin görevi rehberlik etmek olmalıdır. Öğrencilerin işini kolaylaştırıcı ifadelerle öğrencileri doğru yönde ilerlemeleri için yönlendirmelidir (MEB, 2012).

6.2.3. Açıklama (Explain) basamağında öncelikle bireyler keşfetme basamağında yaptıkları araştırma sonucu elde ettikleri bilgileri sunar. Bu aşamada en aktif durumda bulunan öğretmen de bireyleri teşvik ederek konuşmalarını sağlar. Öğretmen, öğrencileri yönlendirirken öğrencilerin bilgi paylaşımındaki hataları düzeltme veya eksik kısımları tamamlama görevini yerine getirir. Öğretmenin yaptığı açıklamaların bireyin önceki bilgileriyle bağlantılı olması önemlidir. Bilginin paylaşımı ve aktarımı sırasında doğrudan anlatım yapılabileceği gibi farklı etkinlikler de uygulanabilir (MEB, 2012).

6.2.4. Detaylandırma (Elaborate) aşaması bireyin farklı ve yeni durumlarla karşılaşmasına ve böyle bir durum karşısında öğrendiklerini diğer konu alanlarıyla ilişki kurarak kullanmasına imkân sağlamayı amaçlamaktadır. Bu basamakta bireyin, öğrenmesine katkı sağlayacak farklı birçok problemle karşılaşması sağlanıp bunlara çözüm yolları bulması sağlanmalıdır (MEB, 2012). Bu basamaktaki çalışmalarda paylaşımlar yapılırken tartışma, drama gibi etkinlikler kullanılarak iş birliği içinde olunması sağlanabilir (Karakuş, 2016). Birey edindiği bilgileri farklı durumlarda, ortamlarda kullanıp olayları anlamlandırarak öğrenmeyi derinleştirir ve kalıcı öğrenmeye geçiş yapmış olur (Ersoy, Sarıkoç ve Berber, 2013).

6.2.5. Değerlendirme (Evaluate) son aşama olup çeşitli değerlendirme araçlarıyla bireylerin öğrenme düzeyleri ölçülebilir. Bu aşama ile bireyin öğrenmeleri kontrol edilir. Eksik veya hatalı olan noktalara müdahale edilerek bilginin doğru yapılanması sağlanır (MEB, 2013). Bireylerin; doğru yanıt verip vermedikleri değil, gözlemlerini, edindikleri bilgileri, verileri kullanarak sorulara verdiği yanıtlara göre öğrenme düzeyleri değerlendirilir (Karakuş, 2016). Ayrıca değerlendirme sadece son basamakta yapılmak yerine sürecin başından itibaren bireylerin performans takibi yapılarak süreç değerlendirme şeklinde de yapılabilir. Öğretmen bireyleri değerlendirmesinin yanında bireylerin kendilerini ve arkadaşlarını değerlendirmelerine de imkân sağlayabilir (MEB, 2012).

Öğrenme yaklaşımları açısından 5E modelinin uygulamasında aşamaların sıralamasının değişmemesi önemlidir. Sıralama takip edilirken her aşamada uygulanacak öğretim yöntemleri konunun içeriğine göre farklılık gösterebilecektir. Uygulama sürecinde öğretmenin ve öğrencinin her aşamada neler yapabileceği fikir vermesi amacıyla aşağıdaki tabloda derlenmiştir (MEB, 2012; s.8-9).

5E	Öğrenci Ne Yapar?	Öğretmen Ne Yapar?
Ön Bilgileri Yoklama ve Dikkat Çekme (Engagement)	<ul style="list-style-type: none"> • “Bu konu hakkında neler biliyorum?” • “Bu niçin/nasıl oldu?” • “Bu konu hakkında neler öğrenebilirim?” • “Gerçekten bu konuyla ilgili ne bulabilirim?” sorularını sorar ve konu üzerinde düşünmeye başlar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Öğrencilerin yeni kavram veya konu hakkında ne bildiklerini ortaya çıkarmaya çalışır. • Sorular sorar. • İlgi çeker/yaratır. • Merak uyandırır.
Keşif (Exploration)	<ul style="list-style-type: none"> • Olayı araştırmak ve keşfetmek için sorgulama yöntemini kullanır. • Etkinliğin sınırları içerisinde özgürce düşünür. • Olay hakkında tahminlerde bulunup hipotezler kurarak bunları test eder. • Yeni tahminlerde bulunur ve yeni hipotezler oluşturur. • Alternatif deneyler yapar ve arkadaşları ile tartışır. • Gözlemlerini ve ileri sürdüğü fikirleri kaydeder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmen mümkün olan en az yardımla öğrencilerin birlikte çalışmalarını teşvik eder. • Birbirleriyle etkileşim içindeyken onları gözlemler ve dinler. • Gerektiğinde öğrencilere araştırmalarını daha farklı duruma çekmek ve tekrarlamaları için geniş kapsamlı sorular sorar. • Problem hakkında çalışabilmeleri için öğrencilere yeterli zamanı sağlar. • Kolaylaştırıcı olarak/danışman olarak görev yapar.

**Açıklama
(Explanation)**

- Öğretmeniyle etkileşim içinde bulunarak grup tartışmaları yaparak ve çeşitli bilgi kaynaklarını kullanarak seçilen kavramların açıklamalarını ve tanımlamalarını yapmaya çalışır.
- Olası çözümleri ya da cevapları diğerlerine açıklar.
- Arkadaşlarının açıklamalarını eleştirel bir şekilde dinler.
- Arkadaşlarının açıklamalarını sorgular, açıklamalar hakkında sorular sorar.
- Öğretmeninin sunduğu açıklamaları dinler ve anlamaya çalışır.
- Önceki etkinliklere atıfta bulunur.
- Bilimsel açıklamalarında her zaman kaydettiği verileri kullanır.

- Öğrencileri, kavramları kendi ifadeleriyle açıklamaları ve tanımlamaları için cesaretlendirir, konuşmaları için onlara izin verir.
- Öğrencilerden açıklamalar ve deliller ister.
- Öğrencilerin daha önceki deneyimlerini dikkate alarak açıklamalar ve tanımlamalar yapar; yeni kavramlar ortaya atar.

**Genişletme
(Elaboration)**

- Yeni tanımlamaları, açıklamaları ve becerileri benzer yeni durumlara uygular.
- İstenen sorular, beklenen cevaplar, yapılan çıkarımlar ve tasarlanan deneyler için önceki bilgilerini kullanır.
- Elde ettiği bulgulardan makul sonuçlar çıkarır.
- Açıklamalarını ve gözlemlerini kaydeder.
- Arkadaşları arasında her şeyin anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol eder.

- Öğrencilerin kavramları, açıklamaları ve tanımlamaları önceden edindikleriyle kullanmalarını bekler.
 - Öğrencileri yeni durumlara kavram ve becerileri uygulamaları için teşvik eder/cesaretlendirir.
 - Başka alternatif açıklamaların da olabileceğine dair fikir verir.
 - Öğrencilere gerekli olan delillere ve verilere sahip olduklarını hatırlatır.
 - “Bu konu ile ilgili daha önce neler biliyordunuz?”, “Bu konu hakkında daha önce neler öğrendiniz?”, “... hakkında ne düşünüyorsunuz?”, “Daha önceki mevcut bilgi birikiminizle neler yapabilirsiniz?” şeklinde sorular sorar.
-

Değerlendirme (Evaluation)

- Önceden kabul ettiği açıklamaları, gözlemleri ve bulguları kullanarak açık uçlu sorulara cevap verir.
- Kavram ya da becerileri edindiğini kanıtlar/gösterir.
- Kendi bilgi ve gelişimini değerlendirir.
- Daha ileri araştırmalar için ilgili sorular sorar.

- Yeni kavram ve becerileri uygulayan öğrencileri gözlemler.
 - Öğrencilerin bilgi ve becerilerini değerlendirir.
 - Öğrencilerin davranış ve düşüncelerini değiştirip değiştirmediklerini araştırır.
 - Öğrencilerin kendi öğrendiklerini ve akranlarını değerlendirmelerine izin verir.
 - “Niçin bu şekilde düşündün?”, “Bunun için delilin nedir?”, “...hakkında ne biliyorsun?”, “...nasıl açıklarsın?” şeklinde açık uçlu sorular sorar.
-

Bilgiyi yapılandırırken çevreyi, olayları ve nesnelere her birey kendi açısından yorumlayacağından bilgiye ulaşmada çok farklı yollar olacaktır (Karakuş, 2016). Bu noktada öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla her bireye hitap edecek içeriğe sahip etkinlikler tasarlanmalıdır. Bu etkinlikler ders planında gerekli görülen her basamağa yerleştirilerek kullanılabilir. Etkinliklerin içeriği ve yapısı, konu kapsamına uygun olacak şekilde tasarlanmalıdır. Sözlü olarak veya kâğıt-kalem kullanarak basitçe uygulanabilecek etkinlikler olabileceği gibi dijital ortamda etkinlikler de tasarlanabilir. Dijital ortamda hazırlanabilecek etkinlikler için hangi uygulamaların kullanılabileceği, bu uygulamaların bazıları hakkında temel bilgiler bir sonraki bölümde verilmiştir.

Ders süresince uygulanacak etkinliklerin planlaması için örnek bir şablon aşağıda verilmiştir. 1. bölümde planlamanın hangi dersin hangi seviyesine uygun yapıldığı, hangi kazanıma yönelik tasarlandığı, uygulama için yeterli olan süre ve kullanılacak araç-gereçler belirtilmelidir. 2. bölümde ise 5E modeline göre konunun işleniş planlaması yapılmalıdır. Öğretim süreci içinde kullanılacak olan ve konu kapsamına uygun olarak tasarlanan etkinlikler hangi noktada kullanılacaksa planlamanın akışında belirtilmelidir.

6.3. Etkinlik Planı

1. BÖLÜM

Ders
Sınıf Seviyesi
Öğrenme Alanı
Alt Öğrenme Alanı
Kazanım(lar)
Süre
Kullanılan Eğitim Teknolojileri, Araç-Gereçler

2. BÖLÜM

Giriş (Engage)	<p><i>Bu aşamada, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerini ortaya çıkarmak, merak etmelerini sağlamak ve ilgilerini konuya çekmek amaçlanmaktadır.</i></p> <p><i>Herhangi bir şekilde konu ile ilgili bilgi verilmez.</i></p> <p><i>Öğrencinin fikrini özgürce sunabileceği, soru sormaya teşvik edileceği bir ortam hazırlanmalıdır. Bu amaçla öğrenciye konuya yönelik çıkarımda bulunabileceği, fikir yürütebileceği sorular sorulabilir, görseller gösterilebilir veya bir materyal sunulabilir.</i></p>
Keşfetme (Explore)	<p><i>Giriş aşamasında öğrencinin ilgisinin çekildiği duruma yönelik araştırma yaptıkları, fikirlerini ortaya koydukları aşamadır.</i></p> <p><i>Bu aşamanın amacına ulaşabilmesi için hedeflenen kazanıma yönelik etkinlikler tasarlanmalıdır.</i></p> <p><i>Öğrencinin en aktif olduğu aşamadır. Öğretmen rehber rolündedir.</i></p>
Açıklama (Explain)	<p><i>Bu aşamada öğrenci, öncelikle önceki aşamalarda edindiği birikimi, etkinlik doğrultusunda getirdiği çözüm önerisini aktarır.</i></p> <p><i>Aşamanın devamında, öğrencinin aktarımında eksik kalan kazanımlar doğrultusunda öğretmen tarafından aktarım yapılır. Ancak bu aktarım tek taraflı, öğrencinin çalışmasından bağımsız olmamalıdır. Beklenen durum öğrenci ile etkileşim içinde bu aşamayı tamamlamaktır.</i></p>
Derinleştirme (Elaborate)	<p><i>Bu aşama, önceki aşamalarda öğrencinin elde ettiği kazanımların zihinde inşasına yardımcı olmak amaçlanmaktadır. Öğrenci edindiği kazanımları yeni bir problem durumuna transfer edebilmelidir. Bu aşamada çözüm yolu açıkça görülmeyen ancak öğrencinin sonuca ulaşabileceği, çözüme isteği uyandıran problem durumları kullanılabilir.</i></p>
Değerlendirme (Evaluate)	<p><i>Bu aşama sürecin değerlendirilmesine yöneliktir. Son aşama gibi görünse de bu aşamada beklenen ders sonu değerlendirmesi yapılması değil sürecin tamamında değerlendirmenin yapılmasıdır. Süreç esnasında alınan gözlem notları, öğrenciye yöneltilecek açık uçlu sorular kullanılabilir.</i></p>

Kaynakça

Aksoy, G., Gürbüz, F. (2013), 5e Modeli'nin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi: "Kuvvet ve Hareket" Ünitesi Örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14 (2), 1-16.

Bıyıklı, C. (2013), *5e Öğrenme Modeli'ne Göre Düzenlenmiş Eğitim Durumlarının Bilimsel Süreç Becerileri, Öğrenme Düzeyi ve Tutuma Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ersoy, İ., Sarıkoç, A., Cerit Berber, N. (2013), 5e Modelinin Derinleşme Aşamasına Yönelik Olarak Elektrik Manyetizma Konusunda Hazırlanan Materyallerin Etkililiği. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35.

Karakuş, F. (2016), Öğrenme-Öğretmen Yaklaşımları, T. Yanpar Yelken, C. Akay İçinde, *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (S. 135-184), Ankara: Anı.

MEB (2012). *İlköğretim Fen ve Teknoloji 8 Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: Devlet Kitapları

MEB (2013). *İlköğretim Fen ve Teknoloji 6 Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: Devlet Kitapları.

Sönmez, V. (2009), *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Ankara: Anı.

7. BÖLÜM

ÖZEL EĞİTİM ETKİNLİKLERİNDE KULLANILABİLECEK ÖRNEK WEB 2.0 ARAÇLARI

Adnan Dertli, YEGİD¹⁰, adnandertli@gmail.com

Hüseyin Gürel, İNOGİT¹¹, huseyingurel1299@gmail.com

7.1. Giriş

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de eğitim teknolojileri alanı çağın gereklerine uygun olarak teknoloji ile paralel bir şekilde gelişimini sürdürmektedir.

Bilginin ve bilgiye ulaşma yollarının öneminin artması ile birlikte bilgisayar ve internet teknolojileri eğitim alanında sıklıkla kullanılır hale gelmiştir. Özellikle son yıllarda hızla yaygınlaşan WEB 2.0 araçları materyal geliştirmek için öğretmenlere çokça fikir ve kolaylık sunmaktadır.

WEB 2.0 araçları ile özel gereksinimi olan bireylere daha geniş öğrenme alanları sunulabilmektedir. Özel eğitimde kullanılabilecek bazı WEB 2.0 araçlarının incelemesi yapılmıştır.

¹⁰ Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

¹¹ İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği

7.2.1. Puzzlemaker

Ortam: WEB

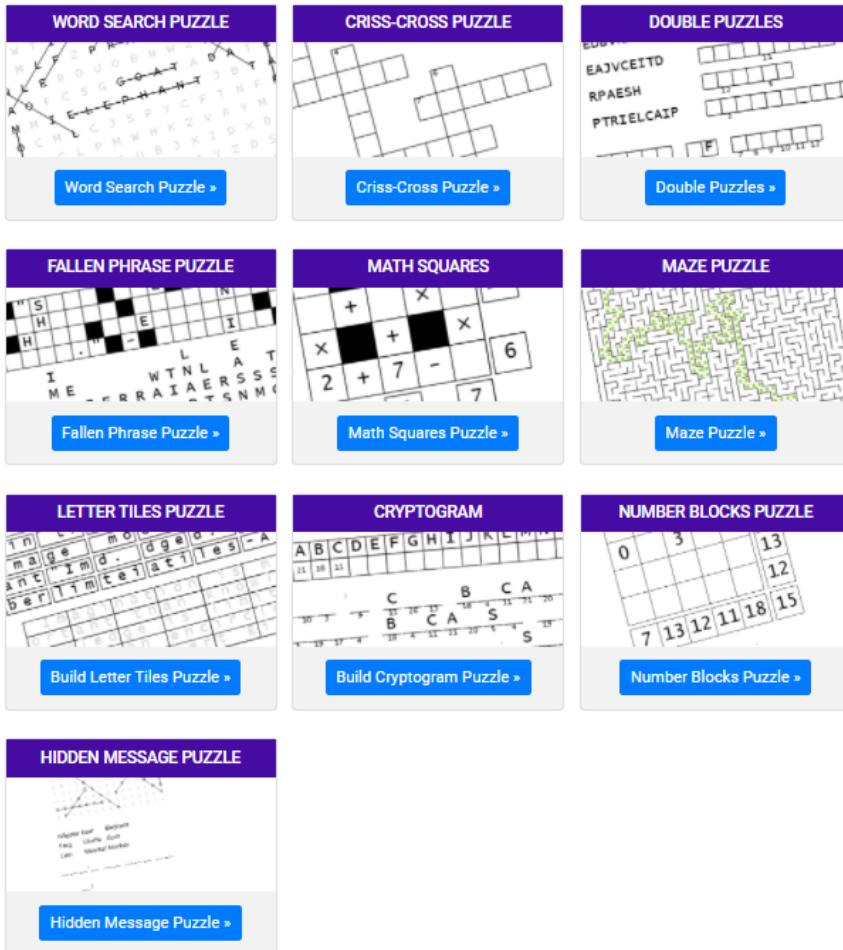
Adres: <https://puzzlemaker.discoveryeducation.com/>

Üretici: Discovery Education

Dil: İngilizce

Türü: Ücretsiz

Bir bulmaca oluşturma uygulamasıdır. Ana sayfadaki bulmaca türlerinden birini seçtikten sonra sitede belirtilen adımlar takip edilerek bulmaca oluşturulur. Kelime bulmacası, gizli kelime arama, şifreli kelimeyi bulma ve matematiksel işlemler gibi birçok bulmaca kolayca hazırlanıp hedef kitle ile paylaşılabilir. Oluşturulan bulmaca html ya da resim formatında alınabilmektedir.

7.2.2. Padlet

Ortam: Masaüstü

Adres: <https://tr.padlet.com/>

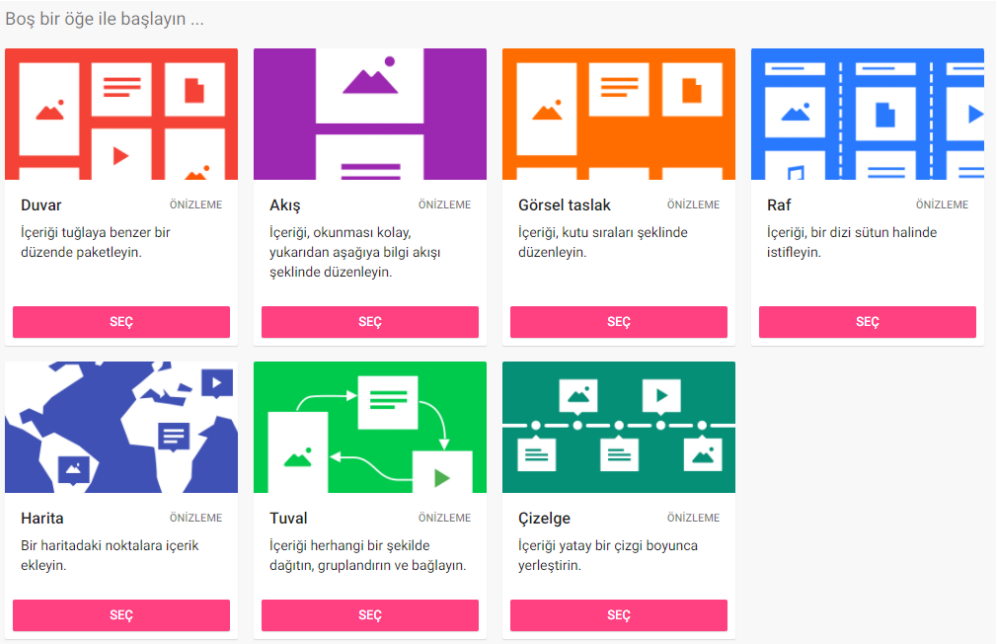
Üretici: Wallwisher, Inc. DBA Padlet

Dil: Türkçe

Türü: Ücretsiz

Bir pano uygulamasıdır. Panoya yazılar, resimler, videolar iliştilerilebilmektedir. Amaca uygun olarak harita, zaman çizgisi, raf vb. üzerinde gösterimler tasarlanabilir. Tasarlanan bu pano hedef kitle ile ortak ve etkileşimli olarak kullanılabilir, düzenlenebilir ve şekillendirilebilir.

Boş bir öğe ile başlayın ...

Önizleme	Önizleme	Önizleme	Önizleme
Duvar İçeriği tuğlaya benzer bir düzende paketleyin.	Akış İçeriği, okunması kolay, yukarıdan aşağıya bilgi akışı şeklinde düzenleyin.	Görsel taslak İçeriği, kutu sıraları şeklinde düzenleyin.	Raf İçeriği, bir dizi sütun halinde istifleyin.
SEÇ	SEÇ	SEÇ	SEÇ
Harita Bir haritadaki noktalara içerik ekleyin.	Tuval İçeriği herhangi bir şekilde dağıtın, gruplandırın ve bağlayın.	Çizelge İçeriği yatay bir çizgi boyunca yerleştirin.	
SEÇ	SEÇ	SEÇ	

7.2.3. Canva

Ortam: WEB

Adres: https://www.canva.com/tr_tr/

Üretici: Canva

Dil: Türkçe

Türü: Ücretli, Süre Sınırlı

Sunum, afiş, broşür, infografik, özgeçmiş ve daha birçok araç tasarlamak için kullanılan bir yazılımdır. Ekip ya da grup oluşturarak ortak çalışmaya imkan tanır. Öğretmenlere ders içeriği hazırlamak için oldukça elverişli ve kullanımı kolay bir uygulamadır. Oluşturulan içerik birçok dosya türünde indirilebilir ya da başka bir kullanıcı ile paylaşılabilir.

Canva Ana Sayfa Şablonlar Kaynaklar ... ? ? Tasarım oluşturun

Kişisel Ücretsiz • 8.1

Ana Sayfa

Tüm tasarımlarınız

Paylaşılanlar

Tüm klasörleriniz

Çöp Kutusu

Ekip

Ekip oluşturun

Araçlar

Marka Kiti

İçerik Planlayıcı

Ne tasarlayacaksınız? Özel boyut

Kendi içeriğinizi ya da Canva içeriklerini arayın

Sizin için Sunumlar Sosyal medya Video Daha fazla

Şunları denemek isteyebilirsiniz...

Broşür Instagram Hikayesi Özgeçmiş

Tasarımlarınız >

Canva Pro planını deneyin

Yardım ?

7.2.4. StoryJumper

Ortam: WEB

Adres: <https://www.storyjumper.com/>

Üretici: StoryJumper™, Inc.

Dil: İngilizce

Türü: Ücretli, Paylaşım Kısıtlı

Hikâye ve masalları web ortamına aktarmak ya da yenilerini oluşturmak için kullanılır. Story Jumper kullanıcılarına geniş bir yelpaze sunarak kurgulanan hikâyelerde kullanmak üzere masalsı ortamlar, karakterler, nesnelere ve resimler sunmaktadır. Bunun yanında diğer kullanıcıların oluşturduğu ve erişim izni verdiği hikâyeler okunabilir, yorum yazılabilir ve koleksiyona eklenebilir. Oluşturulan ya da kullanımına izin verilen hikâyeler e-kitap olarak indirilebilir ya da başka kullanıcılarla paylaşılabilir.

storyjumper Home Library Prices Help Search for books...

Published Authors Earn Royalties Promote Your Book

My Books Create Book

My Collections

Books I Like

0 Saved by me

New Books to Read

My Heart & My Brain

Oh no! Rotten Apples.

Grandpa, What Did You Do When You Were Little Without A Phone?

7.2.5. Wordwall

Ortam: WEB

Adres: <https://wordwall.net/tr>

Üretici: Visual Education Ltd.

Dil: Türkçe

Türü: Ücretli, Sayı Sınırlamalı

Oyun, sürükle bırak, boşluk doldurma, bulmaca, bilgi kartı gibi birçok türde öğretim materyali hazırlamaya olanak sunan bir web uygulamasıdır. Kullanımı oldukça kolaydır. Oluşturulan materyal öğrencilerle gönderilebilmesinin yanı sıra başka öğretmenlerle de paylaşılabilir. Ayrıca bir web sayfasına ekleyebilmek için de bir kod parçası üretmektedir.

	Test Çoktan seçmeli bir dizi soru. Devam etmek için doğru yanıtı dokununuz.		Eşleştir Her anahtar kelimeyi tanımının yanına sürükleyin ve bırakın.		Rastgele tekerlek Hangi öğenin bir sonraki sırada geldiğini görmek için tekerleği döndürünüz.
	Kutuyu aç Açmak ve içindeki öğeyi ortaya çıkarmak için sırayla her kutuya dokununuz.		Gameshow testi Zaman baskısı, yaşam çizgileri ve bonus turuyla çoktan seçmeli bir sınav.		Eşleşmeyi bul Ortadan kaldırmak için eşleşen cevaba dokununuz. Tüm cevaplar gidene kadar tekrarlayın.
	Grup sıralaması Her öğeyi sürükleyin ve doğru grubuna bırakın.		Eksik sözcük Bir metin içindeki kelimeleri cümle içinde doğru konuma bıraktığınız bir cümle tamamlama aktivitesi.		Düzeltil Her cümleyi doğru sıraya göre yeniden düzenlemek için sözcükleri sürükleyin ve bırakın.
	Doğru veya yanlış Öğeler hızla uçar. Zaman dolmadan önce kaç tane alacağınızı bakın.		Eşleşen çiftler Eşleşen olup olmadıklarını ortaya çıkarmak için bir seferde bir çift kutucuğa dokununuz.		Etiketli çizim Pimleri sürükleyin ve resimdeki doğru yere bırakın.
	Anagram Sözcüğü veya ifadeyi düzeltmek için harfleri doğru konumlarına sürükleyin.		Labirent kovalamaca Düşmanlardan kaçarken doğru cevap bölgesine koşun.		Kelime arama Kelimeler bir harf izgarasında gizlidir. Onları olabildiğince şabuk bulun.
	Rastgele kartlar Karışık bir desteden rastgele kartlar dağıtın.		Resim testi Bir resim yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Soruyu cevap verebildiğiniz zaman hemen yapın.		Kutucukları çevir Yakınlaştırmak için dokunarak ve çevirmek için kaydırma yaparak iki taraflı kutucuklar serisini keşfedin.

Oluşturmaya Başlamak için Kaydolun

7.2.6. Lumi

Ortam: Masaüstü

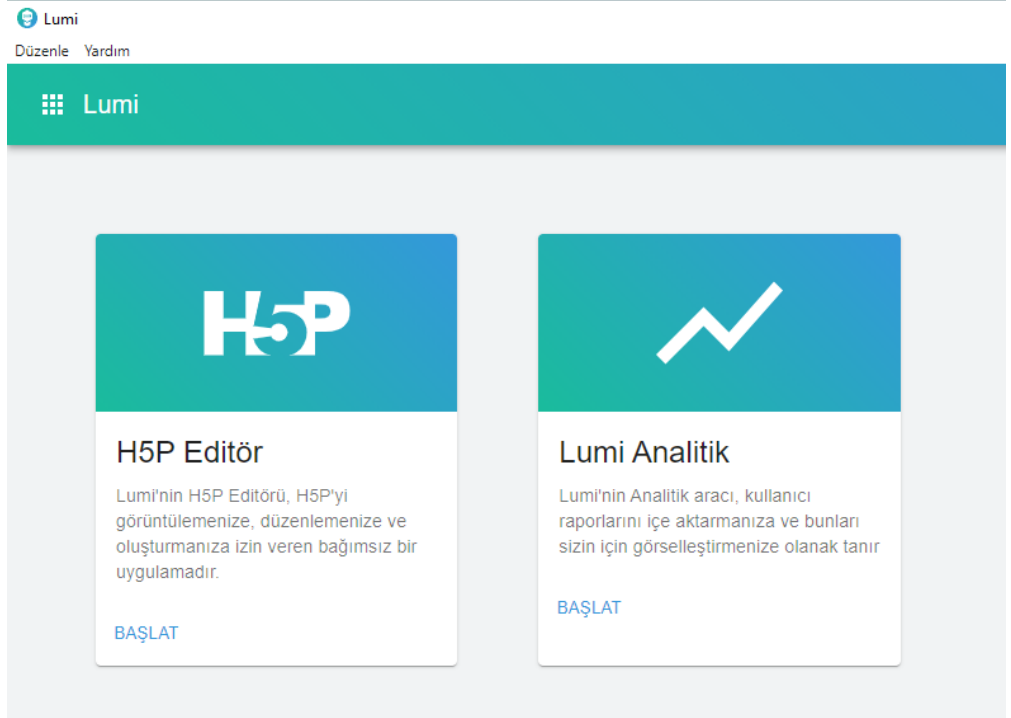
Adres: <https://lumi.education/>

Üretici: Açık Kaynak Kodu

Dil: Türkçe

Türü: Ücretsiz

Oyun, sürükle bırak, boşluk doldurma, bilgi kartı gibi birçok türde öğretim materyali hazırlamaya olanak sunan bir masaüstü uygulamasıdır. Windows, macOS ve Linux işletim sistemlerinde kullanılabilir. Kullanımı oldukça kolaydır. Oluşturulan materyal h5p ya da html formatında bilgisayara kaydedilebilir. Kaydedilen bu dosya öğrencilerle paylaşılabilir, Lumi Analitik ile analizleri yapılabilir.

8. BÖLÜM

DESTEK OL PROJESİ KAPSAMINDA GELİŞTİRİLEN BEP ve ETKİNLİKLER

9.1. Giriş

Destek Ol projesi kapsamında 65 öğretmenle birlikte bireyselleştirilmiş eğitim programı ve teknoloji destekli etkinlik geliştirme üzerine iki günlük çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Bu bölümde çalıştay kapsamında öğretmenlerin geliştirdiği bireyselleştirilmiş eğitim programı ve teknoloji destekli etkinlikler yer almaktadır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programları ve etkinliklerde, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gereği gerçek öğrenci isimleri kullanılmıştır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programları ve etkinliklerin PDF formatındaki biçimlerine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

ÖRNEK BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMLARI

Örnek BEP 1

Ayşe Bahar Durmuş, Erdemli Çeşmeli Anaokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Azra B.

Sınıfı – Numarası : 5 Yaş

Başlangıç Bitiş tarihi : 04.10.2021 – 30.11.2021

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Ana renkleri tanıır. 1'den 20'ye kadar sayar. Adını ve soyadını bilir. Fiziksel özelliklerini bilir ve anlatır. Ayakkabılarını kendi kendine giyer ve çıkarır. Düğmelerini ilikleyip açabilir. Çizgileri istenilen nitelikte çizer. İstediklerini rahatlıkla ifade eder.

Etkinlik sonunda malzemeleri toplama, çöpleri çöp kutusuna atma konusunda yönlendirmeye ihtiyaç duyar. Makas kullanımında desteğe ihtiyaç duyar.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Azra çalışmalarında temiz ve düzenli olmaya özen gösterir.	Etkinlik bittiğinde yapıştırıcının kapağını çevirerek kapatır. Boyaları toplayarak dolabına koyar. Masada kalan çöpleri çöp kutusuna atar.	04/10/2021- 08/10/2021
Etkinlik yaparken alınması gereken güvenlik önlemlerini bilir.	Yetişkin gözetiminde makasla kesme çalışmaları yapar. Makası doğru şekilde kullanır. Makası sadece kâğıt kesmek için kullanır.	11/10/2021- 30/11/2021

Örnek BEP 2

Ferda Çelik, Erdemli Kargıpınarı Anaokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Deniz Bulut

Sınıfı – Numarası : 5 Yaş

Başlangıç Bitiş tarihi : 04.10.2021 – 16.06.2021

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Sesleri tanımakta zorlanmaz. Sesleri ayırt etmekte zorlanmaz. Ritim tutmakta zorlanmaz.

Sesin yönünü bilmez.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Sesleri tanır, ayırt eder.	Şarkıda geçen sözcükleri doğru seslendirir. Grupla şarkı seslendirir. Çevresindeki varlıkları hareket hızlarına göre tanır. Belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkıları tanır.	04/10/2021- 16/06/2022
Ritim tutabilir.	Çalgıları seslerine göre tanır.	02/10/2021- 16/06/2022

Örnek BEP 3

Ayşe Uğuz, Erdemli Turgut Özal İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Ali Pata

Sınıfı – Numarası : 2A - 145

Başlangıç Bitiş tarihi : 02.10.2021 – 30.12.2021

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Sözel yönergelere uyar. Sözcükleri doğru kullanır. Kendini basit sözcüklerle anlatır. El parmak çalışmalarında kas kuvveti ve koordinasyonunu geliştirir. Sözcükleri okur. Sözcükleri yazar. Sözel yönergelere uyarken isteksiz ve birkaç söylemeden sonra yönergeye uyar. Kendini ifade eder yalnız kendini olumsuz algıladığı için yapamadıkları üzerine yoğunlaşır.

Sözcükleri okur ancak sözcükleri okurken çok uzun boşluklar olur. El kasları gelişken yalnız yazı yazmaya isteksizdir.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Sözel yönergelere uyar. Kendini ifade eder. Sözcükleri sesli okur.	Yönergeleri takip eder. Yönergeyi anlamak için uğraşır. Kendi algısını fark eder ve değiştirir. Konuşma kurallarını uygular. Hızlı okuma çalışmalarına katılır.	02/10/2021- 30/12/2021
Yazı yazar.	Kısa cümleler yazar. 3 kelimelik cümle yazar. Verilen bir paragraflık metni yazar.	02/10/2021- 30/12/2021

Örnek BEP 4

Mesut Köse, Erdemli Aslanlı İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Volkan Bakır

Sınıfı – Numarası : 1A

Başlangıç Bitiş tarihi : 04.10.2021 – 17.06.2021

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Sözel yönergelere uyar. İşitsel algı ile ilgili çalışmalar yapar. Yazıda kullanacağı malzemeleri tanır. Kalem kurallarına göre kullanır. Temel çizgi çalışmalarına hazırlık yapar.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Temel Çizgi çalışmalar yapar.	Noktaları takip ederek serbest çizgi çalışmaları yapar. Noktaları takip ederek düzenli çizgi çalışmaları yapar	2021-10-04 - 2021-10-15
Sesleri yazar ve okur. Heceleri okur	I.Grup sesleri yazar ve okur. Öğrendiği seslerle basit heceleri yazar ve okur.	2021-10-18 - 2021-12-31

Örnek BEP 5

Nilgün Gündüz, Erdemli Turgut Özal İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Levent Başar

Sınıfı – Numarası : 2C - 571

Başlangıç Bitiş tarihi : 08.10.2021 – 27.05.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

1-Adı söylenen çalgı aletini gösteremez.

2-Gösterilen çalgı aletinin adını söyleyemez.

3-Çevresindeki çalgı aletlerinin adını söyleyemez.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Çalgı aletlerini tanıyabilir.	1-Adı söylenen çalgı aletlerini gösterir. 2-Gösterilen çalgı aletinin adını söyler. 3-Çevresindeki çalgı aletlerinin adını söyler.	2021-10-08 - 2022-05-27

Örnek BEP 6

Ayşen Yavuz, Erdemli Şehit Öğretmen Hacı Ömer Serin İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Bilgin Atak

Sınıfı – Numarası : 2A - 719

Başlangıç Bitiş tarihi : 06.9.2021 – 14.01.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Göz teması kurar. Kendisini tanıtır. Sözcükleri doğru kullanır. Görsel algı ile ilgili çalışmalar yapar. İşitsel algı ile ilgili çalışmalar yapar. El ve parmak çalışmalarında kas kuvvetini geliştirir.

Harfleri tanımakta zorlanır. Harfleri tekrar etmekte zorlanır. Harfleri birleştirmede zorlanır.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Öğrenciye 1. grup sesleri (e, l, a, k, i, n) öğretmek.	Çizgi çalışmaları yaptırmak. “e” sesini tanıtmak. “e” sesini yazdırmak. Öğrenciden “e” dendiğinde o sesi göstermesini istemek. Öğrencinin “e” sesini bakmadan yazdırmak.	06/09/2021- 24/09/2021
Öğrenciye 1. grup sesleri (e, l, a, k, i, n) öğretmek.	“l” sesini tanıtmak. “l” sesini yazdırmak. Öğrenciden “l” dendiğinde o sesi göstermesini istemek. Öğrencinin “l” sesini bakmadan yazdırmak. “el” hecesini tanıtmak. “el” hecesini okutmak.	24/09/2021- 04/10/2021

Örnek BEP 7

Sevinç Yavuz Akkaya, Erdemli Memduh Yılmaz Türkoğlu İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Nisa Yener

Sınıfı – Numarası : 2B - 296

Başlangıç Bitiş tarihi : 06.10.2021 – 17.06.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Dikte çalışması yaparken zorlandığı kısımlar kodlandığında yazar. Yazı puntoları büyük olduğunda okumayı rahat yapar. Birkaç kez okuma yaptığı metni sesli bir şekilde sınıfta rahatlıkla okur. Anlamlı ve kurallı cümle yazamaz. Okuduğu ya da dinlediği metnin konusunu belirlemede zorlanır. Büyük harf ve noktalama işaretlerini uygun yerde kullanamaz.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
	Özel isim nedir? Özel isim yazılırken neden büyük harf kullanılır kavrar.	2021-10-06 - 2021-10-11
	Özel isimlerde büyük harf kullanır.	2021-10-15 - 2021-10-22
Büyük harf ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.	Büyük harflerin farklı kullanım yerlerini (şehir, köy vb) öğrenir	2021-10-22 - 2021-10-29
	Nokta, virgül, soru işaretlerini tanır.	2021-10-29 - 2021-11-09
	Noktanın kullanıldığı yerleri öğrenir.	2021-11-09 - 2021-11-12
	Noktayı kullanır.	2021-11-12 - 2021-11-18

Örnek BEP 8

Cennet Giriş, Erdemli Sorgun İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Ahmet Ak

Sınıfı – Numarası : 2A - 10

Başlangıç Bitiş tarihi : 06.10.2021 – 17.01.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Sözel yönergelere uyarken sözcükleri doğru kullanır. Kendini ifade ederken basit sözcükleri kullanır. Görsel ve işitsel algı ile ilgili çalışmalar yaparken işitsel belleğini geliştirir. El ve göz koordinasyonu gelişmiştir. Verilmiş olan sesleri yazar.

Hece oluşturmada zorlanır. Hece okumada zorlanır. Farklı heceleri ayırt edemez. Hecelerden oluşturduğu metni kavrayamaz.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Hecelerden oluşturduğu metni okur ve yazar.	“e” hecelerini okur ve yazar. Hecelerden kelimeler oluşturup okur ve yazar. Kelimelerle cümleler oluşturur. Öğrendiği seslerden oluşan cümleleri okur ve yazar. Metin oluşturur, okur ve yazar.	06/10/2021- 06/04/2022
Okuduğunu anlar ve kendini ifade eder.	Okuduğu metni anlar. Okuduğu metni kendi cümleleriyle anlatır.	07/04/2021- 07/06/2021

Örnek BEP 9

Çiğdem Akgöl, Erdemli Şehit Öğretmen Hacı Ömer Serin İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Mehmet Emin

Sınıfı – Numarası : 3A - 530

Başlangıç Bitiş tarihi : 02.10.2021 – 06.12.2021

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Sözel yönergelere uyar. Kendini ifade edebilir. Konuşurken konuşanın yüzüne bakar. Kalemını kurallara uygun tutar. Temel çizgi çalışması yapar. Harflere bakarak yazabilir. Konuşurken ve etkinlik yaparken dikkatini yoğunlaştırır. E,l,a,k,i,n seslerini tanır, okur ve yazar. Konuşurken ve etkinlik yaparken dikkatini toplar.

İlk grup seslerin hecelerini okumakta zorlanır. İlk grup seslerin hecelerini yazamaz. 2. grup sesleri tanımakta zorlanır. Noktalama işaretleri kullanmamaktadır.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Metinleri okur ve yazar.	Yazmaya hazırlık yapar. Sayfa düzenine ve temizliğine dikkat eder. Resim ve fotoğrafları yorumlar. “al, ala, ela, lale” kelimeleri yazar ve okur.	06/10/2021- 06/11/2021
Okuma ve yazma öğretiminde 2. grup sesleri tanır ve kelime oluşturmada kullanır.	Yazmaya hazırlık yapar. 2. grup sesleri tanır. Kelimeler, cümleler ve satırlar arasında uygun boşluk bırakır. Seslerden heceleri, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturur. İlk 2 grup seslerin metinlerini okur ve yazar. Noktalama işaretlerine dikkat ederek yazar.	06/11/2021- 06/12/2021

Örnek BEP 10

F. Gülden Kuz, Erdemli Sultan Akın İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Deniz Doğanay

Sınıfı – Numarası : 2A - 530

Başlangıç Bitiş tarihi : 06.10.2021 – 16.06.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Sırada oturur. Adına tepki verir. Temel çizgi çalışmalarını çok az yapabilmektedir. Yazıda kullanılan belli başlı yazı araç gereçlerini tanır.

Kalemi kurallarına göre uygun kullanamamaktadır. Yazı araç gereçlerini kullanamamaktadır. El, göz koordinasyonu zayıftır. Göz teması kuramamaktadır. Okuma yazma bilmiyor. Yazım ve noktalama işaretlerini uygulayamaz. İnce motor becerileri gelişmemiştir. İletişim becerilerini zayıftır. Dinleme becerileri zayıftır. Yönergelere uygun tepkiler vermekte zorluk çekmektedir.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Küçük kaslarını kullanarak güç gerektiren hareketleri yapar.	Kalemi kurallara uygun kullanır. Yazı araç gereçlerini kullanır. El göz koordinasyonunu geliştirir. El parmak çalışmalarında kas kuvveti ve koordinasyonunu geliştirici taklidi hareketler yapar.	06/10-2021- 13/11/2021
Tümce okur ve yazar. Tümce yazmada kurallara uyar. Yazım kurallarını uyar. Noktalama imlerini kavrar. Noktalama imlerini kullanır. Okuma becerisi gelişir.	Yazı ile ilgili becerilerini yerine getirir. Noktalama işaretlerini yerinde kullanır. Dinleme ve izleme becerilerini geliştirir.	14/11/2021- 17/06/2022

Örnek BEP 11

İlkay Kurt, Erdemli Şehit Ali İhsan Öger İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Mustafa Geniş

Sınıfı – Numarası : 2A - 530

Başlangıç Bitiş tarihi : 06.09.2021 – 10.06.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Öz bakım becerilerin gerçekleştirir. Ana ve ara renkleri bilir.

İnce motor becerilerini yeterince kullanamaz. Toplumsal kurallara uyum göstermekte zorlanır.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
İnce motor becerilerini geliştirmek.	Makasla kâğıt kesme işlemin yapar. Kâğıt yırtma çalışmaları yapar. Kâğıt katlama çalışmaları yapar.	04/10/2021- 23/10/2021
İletişim becerilerini geliştirmek.	Üç sözcük kullanarak cümle kurar. Kendini ifade etme becerisini geliştirir. Söz isteyerek konuşma kuralına uyar. Derslere zamanında girer. Geç kaldığında özür diler ve izin alarak yerine oturur. Kapıyı çalıp, sınava izin alarak girer. Sınıf içinde izinsiz gezmez. Kişisel okul eşyalarını temiz ve düzenli kullanır. Yerlere çöp atmaz. Arkadaşlarıyla iyi geçinir. Alınan ortak kararlara uyar.	26/10/2021- 10/06/2022

Örnek BEP 12

M. Sait Altınok, Erdemli Sultan Akın İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Yamani Altıntaş

Sınıfı – Numarası : 2G - 16

Başlangıç Bitiş tarihi : 06.12.2021 – 13.05.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Kendini ifade ederken zorlanır, basit sözcükler kullanır. Sözcükleri doğru kullanır. İşitsel algı ile ilgili çalışmalar yapar. Temel çizim çalışmaları yapar.

Sözel yönergelere uymakta zorlanır. Görsel algı ile ilgili çalışmalarda zorlanır. El parmak çalışmalarında kas kuvvetinin gelişmesi gerekir. Sessiz okuyamaz ve yazamaz.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
E,l,,k seslerin tanır ve yazar. 1. Grup harflerle ilgili okuma çalışması yapar.	E sesini tanır ve yazar. L sesini tanır ve yazar. E ve l sesi ile ilgili hece çalışması yapar. A sesini tanır. E,l,a sesleri ile ilgili hece çalışması yapar. K sesini tanır ve yazar. E, l,a, k sesleri ile ilgili kelime çalışmaları yapar.	6/10/2021- 13/05/2022

Örnek BEP 13

Hayri Kahraman, Erdemli Alata İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Hayri Kahraman

Sınıfı – Numarası : 6A - 275

Başlangıç Bitiş tarihi : 02.10.2021 – 13.05.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Kendini tanır. Sınıf öğretmeni ve sınıf arkadaşları ile tanışır. Yakın çevresini ayırt eder. Yön kavramını bilir. Bayrağımızı tanır. Evin adresini bilir. Ailesini tanıtır.

Okulun bölümlerini ve işlevlerini bilmemektedir. Okul çantasında araç ve gereçleri tanımamaktadır. Sınıfını temiz ve düzenli tutmamaktadır. Okul yolunda uyulması gereken kuralları bilmemektedir. Okulun adresini bilmemektedir. Bayram hazırlıklarını bilmemektedir.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Okulda bulunan bölümleri ve bu bölümlerin işlevlerini bilir.	Müdür odasının yerini bilir. Müdürün ne iş yaptığını bilir. Rehberlik servisinin yerini bilir ve rehberlik servisinden ne tür hizmetler alacağını bilir. Tuvaletlerin yerini bilir. Kütüphanenin yerini bilir ve nasıl kullanılması gerektiğini öğrenir.	02/10/2021- 15/10/2021
Okul kurallarını bilir.	Okul çantasında araç ve gereçleri tanır ve amacına uygun kullanır. Sınıfını temiz ve düzenli tutar. Derse giriş çıkış saatlerine dikkat eder. Okulun adresini bilir. Bayrağımızı tanır. Bayram hazırlıklarını bilir. Okul kurallarına uyar.	18/10/2021- 13/05/2022

Örnek BEP 14

Gülsüm Çoban, Erdemli Mustafa Kayışoğlu İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Mehmet Kırılğan

Sınıfı – Numarası : 1-C 263

Başlangıç Bitiş tarihi : 01.11.2021 – 30.01.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Öğrenci sözel yönergelere uyuyor, sözcükleri kısmen doğru kullanıyor, kas kuvveti yeterli değil. El göz koordinasyonu yeterli değil. Harfleri tanıyor fakat harflerin sesini çıkarmak yerine harfin ismini söylüyor. Bu durumda çocuğun okuma ve yazma becerilerinin yetersiz olmasına neden oluyor. Harfleri doğru yazamıyor.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Boyama ve çizgi çalışmaları yapar.	Verilen iri boyutlu nesnelere taşımadan boyar. Verilen orta boy nesnelere taşımadan boyar. Yaşına ve seviyesine uygun boyamaları taşımadan yapar.	03.11.2021 – 03.12.2021
Harf tanıma seslendirme yapar.	Gösterilen harfler arasından istenilen harfi gösterir. Harfin geçtiği kelimelerin tespitini yapar (sorulan harfi var yada yok der). Kelimelerde, harfin başta, ortada ya da sonda olup olmadığını tespit eder. Harfleri doğru seslendirir.	03.12.2021- 10.12.2021
Harfleri tekniğine uygun yazar.	Harfin nasıl yazıldığını izler. Harfi havada, sırada, kum havuzunda yazar, kalemle deftere yazar.	10.12.2021 – 10.03.2022

Örnek BEP 15

Nezahat Şimşek, Erdemli Kösbucağı İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Yasemin Güler

Sınıfı – Numarası : 3-A 124

Başlangıç Bitiş tarihi : 12.11.2021 – 21.01.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Öğrenci sözle yönergelere uymaktadır. Kendini ifade etmede basit sözcükler kullanmaktadır. 2-4 heceli sözcükleri doğru kullanmakta zorlanmaktadır. Sesleri okumaktadır. Hece oluşturabilmektedir. 2-3 heceli sözcükleri yazabilmektedir. Basit sözcükleri tümce oluşturabilmektedir.

2-3 cümlelik metinlerle ilgili soruları cevaplandırabilmekte fakat daha cümleden oluşan metinlerle ilgili cevaplandırmakta zorlanmaktadır.

Zıt anlamlı sözcükleri tanımakta ancak eş anlamlı ve eş sesli özcükleri tanımamaktadır.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Dört ve daha fazla sözcükten tümce kurar.	Dört sözcükten kurulan tümceyi gösterir. Dört sözcükten oluşan tümce kurar. Beş sözcükten oluşan tümce kurar.	06.10.2021 – 21.01.2022
Eş anlamlı sözcükleri tanıır.	Sözcüklerin eş anlamlılarını bilir. Verilen tümce içinde eş anlamlı olan sözcüğü bulur. Eş anlamlı özcükleri eşleştirme çalışmaları yapar. Verilen sözcüğün eş anlamıyla cümleyi yeniden yazar.	06.10.2021- 21.01.2022

Örnek BEP 16

Murat Dinçer, Erdemli Arpaçbahşiş Atatürk İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Mehmet Ali

Sınıfı – Numarası : 3 A

Başlangıç Bitiş tarihi : 05.10.2021 – 05.05.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Öğrencinin akademik olarak eksikleri bulunmakla birlikte öğrenme kapasitesi düşüktür. Öğrenme isteği vardır, çaba göstermektedir. Yazı yazma, defteri kullanma eksikleri vardır. Matematiksel becerilerinde eksiklik vardır. Akademik olarak gelişim sağlanması için geçmiş sınıflarla ilgili eksikleri tamamlanması gerekmektedir. Konu ile ilgili etkinlik yapılırken performansı göz önüne alınarak seviye durumuna göre aşama aşama etkinlik yapılmalıdır.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
En çok 3 bas sayılarda eldeli - eldesiz toplama yapar.	En çok 3 bas sayılarda toplama yapar	2021-10-05 - 2022-05-05

Örnek BEP 17

Esra Bostankolu, Erdemli Üçtepe Ortaokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Güzin Tekdur

Sınıfı – Numarası : 4-B 201

Başlangıç Bitiş tarihi : 08.11.2021 – 14.03.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Bilişsel becerilerde; öğrenci tek basamaklı sayıları okumakta ve karşılık gelen çokluğu bilmektedir. Verilen örneklerde iki basamaklı sayılardaki rakamları ayırt etmektedir ancak rakamları ayrı ayrı okumaktadır. İki basamaklı sayıların okunuşunu ve yazılışını bilememektedir.

Sosyal becerilerde; duygu ve düşüncelerini ifade edebilmektedir, karşılıklı iletişime açıktır. Arkadaşları ile iletişim problemi yaşamamaktadır. Grup çalışmalarında heveslidir ve kendini gruba ait hisseder.

İnce motor becerilerinde; çok dikkat gerektiren etkinliklere yoğunlaşmamaktadır. Yüzeysel etkinliklere katılım göstermekte isteklidir. Okuma yazma becerilerinde; verilen kelimeyi ve cümleyi okur. Kavramları tek başına okumakta ve tanımaktadır.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Nesne sayısı 20'ye kadar olan bir topluluktaki nesnelerin sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar.	Rakam ve sayı arasındaki farkı ayırt eder.(3/4)	2021-11-08 - 2021-11-29
Nesne sayısı 20'ye kadar olan bir topluluktaki nesnelerin sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar.	Sayma çalışmaları yaparken son söylenen sayının nesne miktarını ifade eder.(3/4)	2021-11-29 - 2021-12-20

Örnek BEP 18

İjlal Biçer, Erdemli Sarıkaya Ortaokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Hasan Özcan

Sınıfı – Numarası : 5A - 210

Başlangıç Bitiş tarihi : 11.10.2021 – 04.05.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Atatürk'ün son günleri ve ölümüyle ilgili olay ve olguları bilir.

Birinci Dünya Savaşı'nın Osmanlı Devleti bakımından sonuçlarını bilmez. Atatürk'ün yaşamı ile ilgili olayları ve olguları anlamakta zorlanır. Atatürk'ü bilir, kişilik özellikleri ifade edemez. Kurtuluş Savaşı sonrası yurdumuzda yaşanan gelişmeleri bilmez. Atatürkçülüğün anlamını bilmez. Ekonomik alanda yapılan gelişmeleri bilmez.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Atatürk'ün öğrenim yaşamını bilir.	Atatürk'ün okuduğu okulları sırasıyla bilir.	18/10/2021- 29/10/2021
Atatürk'ün düşünce yapısını bilir.	Atatürk'ün düşünce hayatından yetiştiği ailenin etkisini bilir. Atatürk'ün fikir hayatını etkileyen şehirlerden Selanik, İstanbul, Sofya ve Manastır'ı bilir. Atatürk'ün kişilik özelliklerini bilir. Atatürkçülüğün anlamını bilir. Kurtuluş Savaşı sonrası yurdumuzda eğitim, kültür, sanat ve eğitim alanında yapılan gelişmeleri bilir.	01/11/2021- 04/01/2022

Örnek BEP 19

Sabri Saydan, Erdemli Millî İrade Ortaokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Merve Başarır

Sınıfı – Numarası : 6A - 200

Başlangıç Bitiş tarihi : 06.12.2021 – 13.05.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Hava olaylarını genel olarak söyler. Bulunduğu ili bilir. Bulunduğu ilçeyi bilir.

Doğal çevresini tanımakta zorlanır. Doğal afetlerin ne olduğunu bilmez. Doğal afetleri ayırt edemez. Dört mevsimi ayırt edemez. Bulunduğu bölgeyi bilmez.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Doğal afetleri kavrar.	Doğal afetlerin isimlerin sayar. Deprem ve seli bilir. Deprem ve sele karşı alınması gereken önlemleri bilir. Deprem ve sel anında alınması gerekenleri bilir.	20/12/2021- 7/01/2022
Yaşadığı bölgenin iklimin bilir.	İklimin tanımın bilir. Mevsimleri bilir ve ayırt eder. Akdeniz bölgesinde yaşadığını bilir. Akdeniz bölgesindeki iklim özelliklerini genel olarak söyler.	06/12/2/021- 17/12/2021
Yaşadığı yerin yönetim birimlerini bilir.	Vali, kaymakamı kim olduğunu bilir. İl ve ilçeyi kimin yönettiğini bilir. İl ve ilçe kavramlarını kısaca açıklar.	25/04/2022-- 13/05/2022

Örnek BEP 20

Emine Yerli, Erdemli Sorgun İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Gündüz Kısa

Sınıfı – Numarası : 2-A 123

Başlangıç Bitiş tarihi : 06.11.2021 – 06.03.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Öz bakım becerilerini yerine getirir. Okuma yazmayı biliyor. Ancak dikte çalışmalarında bazı harfleri atlıyor. Noktanın cümle sonunda kullanıldığını, sıralı kelimelerden sonra virgülün kullanıldığını ve soru cümlesinden sonra soru işareti kullanıldığını bilir. Cümleye büyük harfle başlanılacağını bilir. 100'e kadar 1'er, 2'şer,5'er ve 10'ar sayar. 20'den geriye doğru 1-2 şer sayar. Bir basamaklı sayı ile bir basamaklı sayıları toplayabiliyor. İki basamaklı sayılar ile bir basamaklı sayıları eldesiz toplayabiliyor. Bir basamaklı sayılarla çıkarma işlemi yapabiliyor. İki basamaklı sayılar ile bir basamaklı sayıları onluk bozmadan çıkarabiliyor. Bütün-yarım-çeyrek kavramlarını bilir.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Görüp izledikleri, dinledikleri, okudukları, inceledikleri, düşündüklerini söz ya da yazı ile anlatma beceri ve alışkanlığı kazanır.	Etkili okuma için gereken kuralları bilir. Etkili okuma için gereken kurallara uyar. Okuma alışkanlığı geliştirir. İzlediğini, dinlediğini, okuduğunu, duygu ve düşüncelerini ifade etme becerisi geliştirir. Dinlediği ya da okuduğu masalı, öyküyü kavrar. Dinlediği ya da okuduğu bir metni kavrar. Kendini ifade edebilme becerisi geliştirir	2021-11-06 - 2022-04-06

Örnek BEP 21

Efdal Keleş, Erdemli Turgut Özal İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Şifa Coşar

Sınıfı – Numarası : 2-A 256

Başlangıç Bitiş tarihi : 01.11.2021 – 01.06.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Büyük ve küçük kas gelişiminin desteklenmesi gerekiyor. Destekle yürüyebiliyor. Belli mesafelere sürünerek gidebiliyor. Elinin parmaklarını tam açamıyor. Bu nedenle kalem tutma, makas kullanmada ve birçok öz-bakım becerileri olarak el-yüz yıkama, saçını tarama, kendi yemeğini yiyebilmede desteklenmelidir. Dil gelişimi desteklenmelidir. Bazı kelimeleri söyleyebiliyor. Fakat cümle kuramıyor. Renk, şekil ve rakamları bilmiyor.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Bedeniyle ilgili temizlik kurallarını uygular.	Elini yüzünü yıkar. Saçını tarar.	01.11.2021 – 01.06.2022
Giyinmeyle ilgili işlemleri yapar.	Giysilerini çıkarır. Giysilerini giyer.	01.11.2021 – 01.06.2022
Küçük kullanımı gerektiren hareketleri yapar.	Nesneleri toplar. Nesneleri kaptan kaba boşaltır. Nesneleri üst üste dizer. Nesneleri yan yana dizer. Malzemelere elleriyle şekil verir.	01.11.2021 – 01.06.2022
Sesleri ayırt eder.	Verilen seslere benzer sesler çıkarır.	01.11.2021 – 01.06.2022
Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.	Düz cümle kurar.	01.11.2021 – 01.06.2022

Örnek BEP 22

Osman Çarpar, Erdemli Tömük Anadolu Lisesi

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Derman Akay

Sınıfı – Numarası : 11-B 1254

Başlangıç Bitiş tarihi : 04.10.2021 – 21.01.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Okuma becerisi vardır. Görselleri tanır ve birbirinden ayırt edebilir. Zaman kavramını bilir geçmiş şimdiki ve gelecek zaman dilimlerini birbirinden ayırır. Dünyanın geçirmiş olduğu ilkçağ, Ortaçağ, Yeniçağ ve Yakın çağ kavramlarının farklı olduklarını bilir. Harita üzerinde olayların geçmiş olduğu bölgeleri bulabilir. Felsefe hakkında basit izlenimleri vardır.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Felsefenin ne demek olduğunu sorgular ve filozof kime denir sorusuna cevaplar.	Felsefe Tarihi filozoflarının resimleri ile öğrencinin zihninde bir algı oluşturulur. Felsefe ile ilgili Youtube'dan kısa videolar izler. Düşünen bir filozof görselini inceler. İlkçağ da felsefenin doğup geliştiği Efes, Milet gibi yerleşim yerlerini haritada bulur ve o bölgenin tarihi görsellerini araştırır.	2021.10.04 – 2021.11.05
Felsefenin bilgiyi vavrar. Felsefi düşüncenin özelliklerini açıklar.	Felsefe Bilginin özelliklerini anlar, Felsefenin sorgulama, merak etme şüphe duyma, hayret etme, eleştirel ve tutarlı olma özellikleri "Drama" yöntemiyle vurgulanır.	2021.11.08 – 2021.12.03
Düşünme ve akıl yürütmeye ilişkin kavramları açıklar.	Akl yürütme yöntemleri (Tümdengelim, Tümevarım, Analoji) günlük hayattan örneklerle somutlaştırılır. Örnek metinlerdeki akıl yürütme yöntemlerini bulur. Bilgisayardan akıl yürütme türleri ile ilgili teknikleri araştırır.	2021.12.06 – 2021.12.31

Örnek BEP 23

Özlem Durağan, Erdemli Elvanlı İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Melike Duran

Sınıfı – Numarası : 2-A 365

Başlangıç Bitiş tarihi : 8.11.2021 – 17.06.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Sözlü yönergeleri uygular. Dinleme stratejilerini uygular. Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir. Hazırlıksız konuşmalar yapar. Görsellerle ilgili sorulara cevap verir. Harfleri tanıyamaz ve seslendiremez. Seslere karşılık gelen harfleri tespit edemez. Harfleri tekniğine uygun yazamaz. Rakamları tekniğine uygun yazamaz. Hece ve kelimeleri okuyamaz. Hece ve kelimeleri yazamaz.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
	Seslere karşılık gelen harfleri ayırt eder. Seslere karşılık gelen harfleri seslendirir. Seslere karşılık gelen harfleri tekniğine uygun yazar. Rakamları tekniğine uygun yazar. Hece ve kelimeleri okur. Hece ve kelimeleri yazar.	2021-11-08 - 2022-01-21
Okuma ve yazma becerisi kazanır.	Anlamalı ve kurallı cümleler yazar. Metinleri okur ve yazar. Harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluk bırakır. Yazdıklarını gözden geçirir. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur. Okuma stratejilerini uygular. Yazma stratejilerini uygular. Yazdıklarını gözden geçirir. Yazdıklarını paylaşır. Görsellerle ilgili kelime ve cümleler yazar.	2022-02-07 - 2022-06-17

Örnek BEP 24

Pelin Balcı, Erdemli Kösbucağı İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Fikri Efe

Sınıfı – Numarası : 3-B 236

Başlangıç Bitiş tarihi : 8.11.2021 – 31.05.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Fikri Efe rakamları tanıyamıyor. Söylenen rakamı yazamıyor. Nesne sayılarını belirleyemiyor. Ritmik sayma(1'er 5'er ve 10'ar)yapamıyor. Toplama kavramını ve işlemi bilmiyor. Çıkarma kavramını ve işlemi bilmiyor. Sesleri tanımıyor. Söylenen seslerin bir kaç tanesini yazabiliyor. Okuma ses birleştirme yapamıyor. Hece okuyamıyor. Sınıf kurallarına uyar. İzin alarak dışarı çıkar. Kişisel temizliğini yapar. Arkadaşlarıyla oyuna katılır.Parmak kaldırarak konuşur.İhtiyacı olduğunda söyler.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Rakamları okur, yazar.	Rakamların yazılış yönlerine dikkat eder.	2021-11-08 - 2021-01-14
Nesne sayısını 20'ye kadar (20) dahil olan bir topluluktaki nesnelerin sayısını belirler.	20'ye kadar olan bir sayıya karşılık gelen çokluğu belirler.	2022-01-17 - 2022-02-25
100'e kadar (100)dahil)ileriye birer beşer ve onar sayar.	Beşer ritmik saymalar 5'in katlarından, onar ritmik saymalar 10'un katlarından başlatılır	2022-02-28 - 2022-03-31
Toplama işleminin anlamını kavrar.	Toplama işleminin aynı türden nesneleri (toplanabilir olanları) bir araya getirme, ekleme anlamları modelleme çalışmalarıyla fark ettirilir.	2022-04-01 - 2022-04-29

Örnek BEP 25

Seval Gürge, Erdemli Sultan Akın İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Melih Koşar

Sınıfı – Numarası : 3-B 478

Başlangıç Bitiş tarihi : 22.11.2021 – 21.01.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Öğrenci şu an bilişsel olarak sınıf düzeyinde verilen kazanımların çoğunu alıyor. Okuma yazma biliyor ama etkinliklere katılmada isteksiz davranıyor. Matematikte iyi, ritmik saymaları ve dört işlemi çok iyi yapıyor. Ancak öğrenci kendini ifade etmede ve arkadaşlarıyla iletişim kurmada bazı sıkıntılar yaşıyor. Davranışlarından dolayı arkadaşlarıyla problemleri oluyor. Örnek davranışlar: Suluğunu sürekli masaya vurması, kalemını kitaba vurarak ses çıkarması, arkadaşlarının beslenmelerini yere atması, çöp kutusuna tekme atması, durduk yere çığlık atması, tahtadaki yazıyı eliyle silmesi ve arkadaşlarının yazmasına engel olması.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
Kendini ifade eder. Arkadaşlarıyla sağlıklı ilişkiler kurar.	Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır. Hazırlıksız konuşmalar yapar. Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur. Konuşma stratejilerini uygular. Sınıf içindeki tartışma ve konuşmalara katılır. Grup etkinliklerine katılır. İşbirlikli çalışmalara katılmada istekli olur.	2021-11-22 - 2022-01-21

Örnek BEP 26

Yasin Akçakaya, Erdemli Kocahasanlı Merkez İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Medine Sarar

Sınıfı – Numarası : 4-A 303

Başlangıç Bitiş tarihi : 08.11.2021 – 14.01.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Öğrencimiz 4.sınıf öğrencisi olup rakamları tanıyor. İki basamaklı sayıları okumakta zorlanıyor. Üç basamaklı sayıları okuyup yazamıyor. Onluk birlik ve yüzlük basamakları tanımıyor. Okuma ve yazma sıkıntısı yoktur. 5 e kadar ritmik sayabilir. 1'den yüze kadar saymakta zorlanır.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
3 basamaklı sayıları okuyup yazabilir.	1'den yüze kadar sayıp yazar. 100 den geriye doğru sayar ve yazar. İki basamaklı sayıların basamak adlarını yazar. Bir yüzlükte kaç birlik olduğunu belirler. Yüzer yüzer 1000'e kadar sayıp yazar. Üç basamaklı doğal sayıların basamak adlarını belirler.	2021-11-08 - 2022-01-14

Örnek BEP 27

Elif Ekiz, Erdemli Memduh Yılmaz Türkoğlu İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Öğrencinin Adı Soyadı : Ali Ergün

Sınıfı – Numarası : 3-A 101

Başlangıç Bitiş tarihi : 04.10.2021 – 17.06.2022

Öğrencinin Mevcut Performans Düzeyi Hakkında Bilgiler

Nesne sayısı 100'e kadar olan (100 dahil) olan bir topluluktaki nesnelerin sayılarını belirler. Bu sayıyı rakamlarla yazar. Nesne sayısı 100 den az olan bir çokluğu model kullanarak onluk ve birlik gruplara ayırır fakat sayı olarak ifade edemez.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlar

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar ve Ölçütler	Başlama- Bitiş Tarihleri
	100'den küçük verilen sayıları tanır.	2021-10-02 - 2021-10-15
Nesne sayısı 100'den az olan bir çokluğu model kullanarak onluk ve birlik gruplara ayırır ve bunu sayı olarak ifade eder.	100'den küçük verilen sayıları söyler.	2021-10-18 - 2021-10-27
	100'den küçük verilen sayıları rakamla yazar.	2021-11-01 - 2021-11-30

ÖRNEK ETKİNLİKLER

Örnek Etkinlik 1

Aylin Toğa, Erdemli Ertuğrul Gazi MTAL

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders : Matematik

Sınıf Seviyesi : 1. Sınıf

Öğrenme Alanı : Uzamsal İlişkiler

Alt Öğrenme Alanı : Az çok kavramları

Kazanım(lar) : Boyutuna göre sorulduğunda kendisine gösterilen nesnelere arasından zıt olanı gösterir.

Süre : Bir ders saati

Kullanılan Materyal : Somut nesnelere, görsel kartları, etkileşimli tahta veya bilgisayar, yansı cihazı.

Giriş

Öğretmen sınıfa örnekteki gibi aynı nesnenin veya varlığın farklı sayılarda olduğu resim kartları getirir.

Öğrencilerden kartlarda yer alan nesne veya varlıklarını incelemeleri, birbirlerine göre karşılaştırmaları istenir. Bu aşamada öğrencilere bilgi verilmez. Benzer şekilde sınıfta var olan nesnelere de (kalemliklerdeki kalemler, öğretmenin sınıfa getireceği farklı nesnelere) öğretmen tarafından gruplandırılarak öğrencilerin incelemesi için gösterilir.

Keşfetme

Öğrencilere EBA’da yer alan “Az Çok Şarkısı”na ait video izlettirilir (<http://meb.ai/GBFedt>). Video izlendikten sonra etkinliğin giriş kısmında gösterilen kartlardaki nesnelere, öğrenciler tarafından “az” ya da “çok” şeklinde nitelendirilmesi sağlanır. Öğrenciler dörderli gruplara ayrılır ve her gruptan çantalarındaki nesnelere benzer olanları “az” ve “çok” olacak şekilde gruplandırılmaları istenir.

Açıklama

Gruplar, diğer öğrencilerden, grupladıkları nesnelere “az” veya “çok” şeklinde nitelendirmelerini isterler. Öğretmen izlenen video ve öğrencilerin verdikleri cevaplar üzerine öğrencilerle tartışma yürütür. Nesnelere neye göre “az” neye göre “çok” olarak nitelendirileceği üzerine fikir birliğine varılır.

Derinleştirme

Az ya da çok kavramlarının pekiştirmek amacıyla, örnekteki gibi bir etkinlik etkileşimli tahtada veya bilgisayarda öğrencilere oynatılır (<http://meb.ai/GO7uRA>).

Değerlendirme

Derinleştirme aşamasında öğrencilerin verdikleri cevaplar değerlendirilerek öğretmen tarafından geri bildirimde bulunulur.

Örnek Etkinlik 2

Cennet Dirik, Erdemli Memduh Yılmaz Türkoğlu İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Fen Bilimleri
Sınıf Seviyesi	: 3. Sınıf
Öğrenme Alanı	: Maddeyi Tanıyalım
Alt Öğrenme Alanı	: Maddenin Halleri
Kazanım(lar)	: Maddenin hallerine günlük yaşamdan örnekler verir.
Süre	: 6 ders saati
Kullanılan Materyal	: Görsel kartlar, bilgisayar, balon, çeşitli maddeler, Wordwall

Giriş

Öğretmen sınıfa girer ve havanın çok sıcak olduğunu vurgular ve elini yüzüne doğru sallar. Öğrencilerden de aynısını ister. Sonra elindeki değişik görsellerden oluşmuş kartları gösterir (Ayran, odun, mercimek, gaz vb).

Öğrencilere bu kartları niçin göstermiş olduğunu sorar ve öğrencilerden cevaplar alır. Doğru yanlış bütün cevaplar yazılır.

Keşfetme

Verilen cevaplardan aynı özelliklere sahip varlıklar tahtaya yazılır.

Çevremizde hangi maddelerle karşılaşırsınız? Sizce bu maddelerin hepsi aynı özelliklere mi sahiptir? Değilse hangi farklılıklar vardır? soruları öğrencilere yöneltilir. Öğretmen tarafından sınıfa getirilen çeşitli maddeler

öğrenciler tarafından incelenir. Öğrenciler fikirlerini söyler. Maddelerin ortak özellikleri keşfettirilir. “Bu maddeler neye göre isimlendirilir, fikri olan var mı?” sorusu sorulur.

Açıklama

Maddeler doğada katı, sıvı, gaz hallerinde bulunur. Katı, sıvı ve gaz maddelerinin özellikleri video aracılığıyla anlatılır. (<http://meb.ai/E54Jn4>)

Öğrenciler verilen görselleri katı, sıvı, gaz maddeler olarak tahtaya sıralar.

Derinleştirme

Gaz ile balon şişirme deneyi yapılır. Öğrencilerin gözlem sonuçları konuşulur. Gazın varlığını hissetmiş olur.

Değerlendirme

Öğrencilere kelimeler verilerek kavram haritaları oluşturması istenir. (Masa, Sıvı, Su, Kitap, Şişirilmiş balondan çıkan hava, bardak, buz, yağ, oksijen, toz şeker, pirinç, çay, çaydanlıktan çıkan buhar, süt, Helyum, dalgıç tüplerindeki hava).

Wordwall’da hazırlanan labirent oyunu uygulanır. (<http://meb.ai/KySd1J>)

Örnek Etkinlik 3

Çiğdem Akgöl, Erdemli Şehit Öğretmen Hacı Ömer Serin İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Fen Bilimleri
Sınıf Seviyesi	: 3. Sınıf
Öğrenme Alanı	: Dünya ve Evren
Alt Öğrenme Alanı	: Dünya'nın Yapısı
Kazanım(lar)	: Dünya'nın etrafını saran bir hava katmanı olduğunu açıklar.
Süre	: 6 ders saati
Kullanılan Materyal	: Ders kitabı, dünya modeli, oyun hamurları, poşet, Learning apps

Giriş

Öğretmen öncelikle öğrencilere “Astronot nedir?” diye soru sorarak öğrencilerin dikkatini çeker. “Uzaya yolculuk” diye bir hikâye anlatılır.

UZAY MACERASI

“Orkun, gökyüzü ve uzaya çok meraklı olan, 7 yaşında bir kahramandı. Uzay gemisiyle yeni bir gezegen keşfetmek için yola çıkan Orkun, ilk olarak dünyaya en yakın gezegen olan Venüs’ün yanından geçti. Yeni bir gezegen bulmak için çok daha uzaklara gitmeliydi.

Orkun Venüs’ten uzaklaşırken, kendisini göktaşlarının içinde buldu aniden.

Göktaşlarının arasından ustaca geçti. Bu sırada uzaktan ayın parlıtlı yüzünü gördü ve bu görüntü çok hoşuna gitti. Ay güneşten aldığı ışıkları yansıtırdı.

Merkür gezegenine yaklaşırken yorulduğunu hissetti ama yoluna devam etmeliydi, yeni keşfedeceği gezegenin karşısına çıkmasını bekliyordu heyecanla.

Merkür’ün yanından geçerken sıcaklığın aniden yükseldiğini hissetti çünkü güneşe yaklaşıyordu. Güneşin yüzeyi çok sıcak olduğu için fazla

yaklaşmamalıydı. Uzay gemisinin hemen yönünü değiştirdi ve uzayın karanlık bölgelerine doğru ilerlemeye başladı.

Orkun güneşi arkasında bırakmıştı artık. Karanlığın içinde çok küçük bir ışık gördü. O yöne doğru ilerlemeye başladı, bu ışığa yaklaştıkça heyecanı daha da artıyordu. Uzaktan küçücük bir ışık olarak görünen bu yer, Orkun yaklaştıkça daha parlak bir hale geldi. Biraz daha yaklaştıktan sonra, büyüleyici ve daha önce kimsenin keşfetmediği bir gezegen çıktı karşısına. Gezegenin her yanı rengarenkti ve etrafına ışıltılar saçıyordu.

Orkun yeni bulduğu gezegenin üstünde uzay gemisiyle dolaşmaya başladı. İlk olarak karşısına çok büyük bir deniz çıktı. Dünyadan farklı olarak denizin rengi kırmızıydı. İlerledikçe gezegenin dışarıdan da görüldüğü gibi rengarenk ve ışıltılı olduğunu gördü. Dağlar ve ormanlar sanki birer elmas gibi parlıyordu. Gökyüzünden gezegene baktıkça merakı arttı ve uzay gemisiyle inebileceği uygun bir yer bulup biraz da çevreyi yakından görmek istedi.

Uzay gemisiyle güvenli bir yere iniş yaptı ve dolaşmaya başladı. Etraftaki her şey gözlerini kamaştırarak kadar ışıltılıydı. Yakındaki bir ormana doğru yürümeye başladı. Ormandaki bitki ve ağaçların hepsi, daha önce gördüğü tüm bitki ve ağaçlar gibi yeşil değil turuncuydu. Buna çok şaşırarak Orkun, kim bilir ne kadar ilginç canlılar yaşıyordur bu gezegende diye düşündü.

Bu gezegeni ilk olarak Orkun bulduğu için gezegene kendi adını verdi. Çünkü, birisi uzayda yeni bir gezegen keşfederse ismini de o koyardı. “İbrahim de yanımda olsaydı ve bu gezegeni görseydi” diye düşündü. İbrahim, Orkun’un en yakın arkadaşındı.

.....”

(<http://meb.ai/flaP95>)

Keşfetme

Hikâyeden yola çıkarak öğrencilere sorular sorup düşünmelerini destekler ve hikâyenin devamını getirmeleri istenir. Küçük bir nefes egzersizi yaptırılır. Havayı hissetmeleri sağlanır. Konuyu somutlaştırmak için video izletilir.

Açıklama

“Hava katmanı olmasaydı neler olurdu?” sorusu sorularak hava katmanının sağladıkları hakkında konuşulur. Oyun hamurlarını kullanarak Dünya'nın katmanları gösterilir. (<http://meb.ai/sZrVjE>)

Dışına poşet geçirilerek hava küre belirtilir. Hem soyut hem somut olarak hava küre hakkında öğrencilere bilgi verilir. Hava kürede meydana gelen hava olayları materyal üzerinde gösterilir.

Öğrenciler verilen görselleri katı, sıvı, gaz maddeler olarak tahtaya sıralar.

Derinleştirme

Hava küre oyunu oynanır. Öğrencilerin rol dağılımı yapılarak yağmur, kar, dolu, sis, fırtına, şimşek rolleri verilir. Hava katmanı poşet oldu. Hava-kara katmanında olan olaylar söylenir. Hava katmanında gerçekleşenler poşete dokunurken kara katmanında gerçekleşenler (deprem, sel çığ gibi) poşete dokunmaz. Oyun bu şekilde devam eder.

Değerlendirme

Learning Apps'te hazırlanan etkinlikte öğrencilerle beraber “Hangi katmanda hangi doğa olayı gerçekleşir?” sürükle bırak etkinliği yapılır. (<http://meb.ai/U7NbGD>)

Örnek Etkinlik 4

Ayşen Yavuz, Erdemli Şehit Hacı Ömer Serin İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders : Hayat Bilgisi
Sınıf Seviyesi : 2. Sınıf
Öğrenme Alanı : Okulumuzda Hayat
Alt Öğrenme Alanı : Okul ve Sınıf Eşyaları
Kazanım(lar) : Okul ve sınıf eşyalarını kullanırken özen gösterir.

Süre : 4 ders saati

Kullanılan Materyal : Ders kitabı, akıllı tahta, Learning Apps

Giriş

Öğrencilere sınıfta hangi eşyaların olduğu sorulur.

Cevaplar alındıktan sonra etkileşimli tahtadan bir sınıf resmi açılır. Bu sınıfta hangi eşyaların olduğu sorulur?

Keşfetme

Öğrencilere resimdeki sınıf ve kendi sınıfı arasındaki benzerlik ve farklılıkları bulmaları söylenir.

İki sınıfta bulunan eşyalardan hangilerinin daha temiz ve yeni olduğu sorulur.

Sınıf eşyalarının zarar görmesinin nedeninin ne olacağı sorulur.

Öğrencilerin verdikleri cevaplar tahtaya yazılır.

Açıklama

Öğrencilerin verdikleri cevaplar sınıfta tartışılır.

Etkileşimli tahtadan sınıf eşyalarının kullanımı ile ilgili bir video izlenir.
(<http://meb.ai/foXVdz>)

Öğretmen tarafından sınıf eşyalarının özenli kullanımıyla ilgili gerekli açıklamalar yapılır.

Derinleştirme

Öğrencilere sınıf ve okul eşyalarının düzenli kullanımı ile ilgili neler yapılabileceği sorulur. Karşılıklı fikir alış verişi yapmaları istenir.

Değerlendirme

Öğrencilere Learning Apps uygulamasında geliştirilen boşluk doldurma etkinliği uygulanarak öğrenme düzeyleri ölçülür. Öğrenme eksikliklerine göre geri bildirimler verilir. (<http://meb.ai/ez5EMK>)

Örnek Etkinlik 5

İlkay Kurt, Erdemli Şehit Ali İhsan Öger İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Hayat Bilgisi
Sınıf Seviyesi	: 3. Sınıf
Öğrenme Alanı	: Sağlıklı Hayat
Alt Öğrenme Alanı	: Bilinçli tüketiciler-Sağlıklı besinler
Kazanım(lar) davranışı gösterir.	: Yiyecek ve içecek satın alırken bilinçli tüketici
Süre	: Bir ders saati
Kullanılan Materyal	: Slayt, istasyon tekniği için karton, boya kalem, Learning Apps

Giriş

Öğretmen derse günlük hayatta kullandığı ürünler ile girer. (1 sepet meyve, abur cubur, vb.)

“Bu derste günlük hayatta çok karşılaştığımız ve ağılığımızı ilgilendiren çok önemli bir konuyu öğreneceğiz” der. Getirdiği ürünleri gösterir.

Keşfetme

Bilinçli alışveriş yaparken nelere dikkat edileceği ile ilgili öğrencilere sorular sorulur. Öğrenciler gruplar halinde soruları tartışır ve grup olarak cevaplarını oluşturur. Grup sözcüleri tarafından verilen cevapları öğretmen tahtaya yazar.

Açıklama

Bilinçli alışveriş yaparken nelere dikkat edileceği slayt eşliğinde gösterilir. (<http://meb.ai/seCvEV>)

Bilinçli tüketici kavramını açıklar Öğrencilere sunuyla ilgili sorular sorar.

Derinleştirme

Sınıf istasyon tekniği için düzenlenir. 1'den 4'e sınıfı gruplar. Her gruba 5 dakika süre verilir. İstasyon sahibi kalır diğer öğrenciler yer değiştirir. Çıkan ürünler sınıf panosuna asılır. Gönüllü öğrenciler tarafından değerlendirilir ve tartışılır.

Değerlendirme

Öğrencilere Learning Apps uygulaması üzerinden geliştirilen değerlendirme uygulaması verilir. (<http://meb.ai/f5cIXI>)

Örnek Etkinlik 6

Gülsüm Çoban, Erdemli Kargıpınarı Mustafa Kayışoğlu İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Matematik
Sınıf Seviyesi	: 3. Sınıf
Öğrenme Alanı	: Ritmik Saymalar
Alt Öğrenme Alanı	: 100'e kadar 6'şar, 7'şer, 8'er, 9'ar sayma.
Kazanım(lar)	: 100'e kadar 6'şar, 7'şer, 8'er, 9'ar sayabilme becerisi.
Süre	: 4 ders saati
Kullanılan Materyal	: Ders kitabı, Okulistik, boya kalemleri, renkli karton, Google classroom, Plickers, Mentimeter

Giriş

Öğretmen sınıfa kedi görseli ile sınıfa girer. Öğrencilere görseli gösterip “Görseldeki kedileri ben sayamadım, aranızda sayabilen var mı?” sorusunu sorar. Öğrencilerin cevapları dinlenir. Daha sonra öğrencilere “Peki bu kadar çok kediyi daha hızlı nasıl sayabiliriz?” sorusu sorulur.

Keşfetme

Ders kitabındaki resimler incelenir. Öğrencilere resimlerle ilgili sorular sorulur. Öğrenciler fikirlerini ortaya koyar. Mentimeter ile öğrencilerin ön bilgileri ortaya konur.

(<http://meb.ai/fV2tbV>)

(<http://meb.ai/KRmfM1>)

6'şar sayarken 5. Söylenen sayı kaçtır?

7'şer sayarken 3. Söylenen sayı kaçtır?

8'er sayarken 2. Söylenen sayı kaçtır?

9'ar sayarken kaç tane rakam kullanınız?

Açıklama

Mentimeter'de uygulanan etkinlik sonucu eksik kazanımlar doğrultusunda somut etkinlikler yapılır. Renkli bir kartona 6'şar, 7'şer, 8'er, 9'ar yapraklı çiçekler 100'e kadar sayacak şekilde işbirliği yöntemiyle grup çalışması yapılır.

Derinleştirme

Yapılan çalışmaları grup liderleri sırayla tahtaya kalkarak hazırladığı ritmik saymayı bütün sınıfa saydırır. Gönüllü öğrenciler ritmik sayma tablosuna bakmadan sayma yaptırılır. Google Classroom'da hazırlanan etkileşimli içerik ile tekrar yapılarak konu derinleştirilir.

Değerlendirme

Öğrenciye Plickers uygulamasında hazırlanan etkinlik uygulanır. (<http://meb.ai/toYuFh>)

Örnek Etkinlik 7

İjlal Biçer, Erdemli Sarıkaya Ortaokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: TC İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük
Sınıf Seviyesi	: 8. Sınıf
Öğrenme Alanı	: Bir Kahraman Doğuyor
Alt Öğrenme Alanı	: Mustafa Kemal'in Eğitim Alanı
Kazanım(lar)	: Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü okulları bilir.
Süre	: 4 ders saati
Kullanılan Materyal	: Poster, resim, kağıt, kalem, internet, ders kitabı, hikaye kitabı, EBA (videolar), rubrik

Giriş

Mustafa Kemal'in fotoğrafı gösterilerek "kim olduğunu biliyor musun?" sorusuyla bilip bilmediği sonucuna varılır. Mustafa Kemal'in çocukluk dönemine ait fotoğraflar gösterilerek onun da bir çocukluk döneminden geçtiği fikri oluşturulur. "Sence Mustafa Kemal de senin gibi okula gitmiş midir?" sorusu sorularak bununla ilgili kısa video izletilerek eğitim hayatı geçirmiş olduğu sonucuna ulaşılır. (<http://meb.ai/J8teC6>)

Keşfetme

Mustafa Kemal'in çocukluk dönemi ve eğitim hayatı ile ilgili Youtube, ders kitabı, Google Search, hikaye kitapları vb. kaynaklardan araştırma yapması istenir. İhtiyaç dâhilinde öğretmenlerinden de bu konuda yardım alabileceği söylenir. Araştırma sonucu ulaştığı bilgileri paylaşması istenir.

Açıklama

Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü okulların her biri öğrenci ile birlikte tahtaya yazılarak Learning Apps uygulamasında yer alan okulları sıralamaları istenir. (<http://meb.ai/UwbLZy>)

Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü okullar

Mahalle Mektebi.

Şemsi Efendi Mektebi.
Selanik Mülkiye Rüştiyesi.
Selanik Askeri Rüştiyesi.
Manastır Askeri İdadisi.
Harp Okulu.
Harp Akademisi.

Derinleştirme

“Sence Mustafa Kemal de senin gibi aynı eğitim kademelerinden geçmiş midir?” sorusu sorularak kendi eğitim hayatıyla ilişkilendirmesi sağlanır. Mustafa Kemal’in eğitim gördüğü okulları zihinden söyleyip söyleyemeyeceği sorularak sırayla sayması sağlanır.

Değerlendirme

Değerlendirmede gözlem formu kullanılır.

	1	2	3
Derse karşı ilgilidir.			
Görselleri yorumlar.			
Sorulan soruları cevaplandırmaya isteklidir.			
Ulaştığı bilgileri öğretmeniyle paylaşır.			
Gerektiğinde öğretmenlerinden yardım ister.			
Yazması istenen bilgileri yazar.			
Aldığı görevi yerine getirir.			

Örnek Etkinlik 8

Meliha Tek Kolçak, Erdemli İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Hayat Bilgisi
Sınıf Seviyesi	: 3. Sınıf
Öğrenme Alanı	: Doğal Afetler
Alt Öğrenme Alanı	: Doğal afetleri tanıma, zararlarına karşı önlem alma.
Kazanım(lar)	: Doğal afetlerin zararlı etkilerinden nasıl korunacağını bilir.
Süre	: 2 ders saati
Kullanılan Materyal	: Afiş, fotoğraf, videolar

Giriş

Öğretmen sınıfa girip çocukları selamlar. Ardından sel felaketi ile ilgili bir TV haberini anlatır. Buna benzer bir olay yaşayıp yaşamadıklarını sorar.

Keşfetme

Sel, heyelan, çığ, deprem, tsunami ile ilgili görsel afiş ve videolar paylaşılır, izlenir.

Sel: <http://meb.ai/vyon5Z>

Heyelan: <http://meb.ai/KqdvJq>

Çığ: <http://meb.ai/snqIqp>

Deprem: <http://meb.ai/EBPbin>

Tsunami: <http://meb.ai/UOazn9>

Çocuklara videolarla ilgili sorular sorulur. Konu hakkındaki gözlem ve yorumları alınır.

Açıklama

Bunların doğa tarafından oluşan ve yıkıcı etkileri olan doğal olaylar olduğu açıklanır.

Sonuçlarının insan yaşamı ve doğayı nasıl etkilediği tartışılır.

Doğal afetin önlenemeyeceği fakat olumsuz etkilerinden korunabileceğimiz vurgulanır.

Derinleştirme

Öğrenciler gruplara ayrılarak her bir gruba bir doğal afet dağıtılarak drama yapılır.

Sınıf ortamında her bir doğal afet için zararlı etkilerinden korunmak için yöntem, teknik ve projeler belirlenir (Erozyon deneyi, deprem tatbikatı gibi). Sınıfa sunum yapılır.

Değerlendirme

Bilgisayar ortamında hazırlanan eşleştirme (sebeup-sonuç eşleştirme, afetin etkileri) etkinliği ile değerlendirme yapılır.

[Doğal Afetler - Kutuyu a \(wordwall.net\)](http://wordwall.net)

Örnek Etkinlik 9

Hasan Kaya, Kargıpınarı Mustafa Kayışoğlu İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Matematik
Sınıf Seviyesi	: 3. Sınıf
Öğrenme Alanı	: Sayılar
Alt Öğrenme Alanı	: Tek ve çift sayılar
Kazanım(lar)	: Tek ve çift doğal sayıları kavrar.
Süre	: 2 ders saati
Kullanılan Materyal	: Akıllı tahta, sayı çubukları, çeşitli nesnelere

Giriş

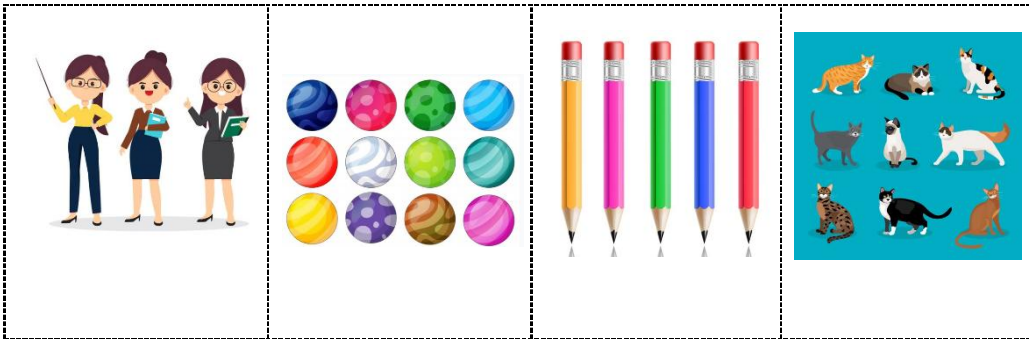
Tek ve çift kavramlarını duyup duymadıkları, anlamını bilip bilmedikleri sorulur.

Tek ve çift denildiğinde zihinde oluşan sayılar sorulur.

Keşfetme

Tek ve çift sözcükleri hakkında fikirler alınır.

Öğrencilerin bu kavramları keşfetmeleri için çeşitli görseller gösterilir.

Görselleri tek ve çift sayılarda gruplara ayırmaları istenir.

Öğrenciler tek ve çift sayılarda gruplara ayrılarak eşleşme sonucu tek kalan öğrenci olup olmadığı sorgulanır.

Açıklama

“Tek” kelimesinin yalnızlığı, “çift” kelimesinin de iki kişiyi ifade ettiği anlatılır.

Verilen nesnelere ikişerli gruplara ayrılır. Çeşitli sayılardaki nesnelere eşleştirilerek tek başına kalan nesne olduğunda bu çokluğun “tek”, tek başına nesne kalmadığında bu çokluğun “çift” olduğu anlatılır.

Derinleştirme

Akıllı tahtadan çocuklara karşılık gelen nesne sayıları ikişerli gruplara ayrılır. Nesne artıp artmadığı söylenir.

Tek ve çift sayılar gruplara ayrılır.

Tek ve çift sayılara bakarken sayının sadece birler basamağına bakılacağı anlatılır.

Değerlendirme

Leraning Apps uygulaması üzerinden karışık olarak verilen sayılar tek olanlar bir tarafa, çift olanlar bir tarafa toplanacak şekilde gruplandırılır. Değerlendirme sonunda %100 doğruluk aranır. (<http://meb.ai/Gw8YWu>)

Örnek Etkinlik 10

Orçun Gürge, Erdemli Kargıpınarı Sultan Akın İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Matematik
Sınıf Seviyesi	: 3. Sınıf
Öğrenme Alanı	: Sayılar
Alt Öğrenme Alanı	: Toplama İşlemi
Kazanım(lar)	: 100'ün katı olan iki sayının toplamını zihinden yapar.
Süre	: Bir ders saati
Kullanılan Materyal	: Etkileşimli tahta, drama, Wordwall

Giriş

Çocukların bayramda büyüklerinden aldıkları harçlıkları hakkında konuşulur.

Bakkal, market, manav alış verişinde aldıklarını nasıl hesapladıkları sorulur.

Kumbarasına her hafta attığı para miktarının toplamı sorulur.

Kendisinin ve arkadaşının misketlerinin toplamı sorulur.

Keşfetme

Öğrencilerin drama etkinliğini kullanarak giriş kısmında fikirlerini canlandırması istenir.

Canlandırma yaparken rolleri kendilerinin belirlemesi istenir.

Canlandırılacak etkinliğin senaryosu öğrenci tarafından belirlenir.

Açıklama

Dikkat çekme ve keşfetme sürecinde öğrencinin edindiği bilgi birikimini açıklar.

Öğrencinin aktardığı bilgilerde eksik yerleri öğretmen tamamlar.

Sınıf içinde beyin fırtınası yapılarak konu ile ilgili eksik yerler tamamlanır.

Derinleştirme

Öğrencilere zihinden toplama işlemi yapabileceği örnek olaylar verilir.

Öğrencilere verilen zihinden toplama işlemi örnek durumlarında farklı çözüm yollarını dener.

Örnek olayları drama yöntemi ile sınıfta uygular.

Değerlendirme

Sürecin değerlendirilmesinde örnek sorular sorulur. “Bayramda dedem 100 TL, teyzem 150 TL verdi. Toplam kaç liram oldu?”

Öğrencinin drama yöntemi ile ulaştığı bilginin eksik yönleri tamamlanarak sorular sorulur. “Kumbarasında 200 TL 1. Gün, 300 TL 2. Gün attı. İki günde kaç lira attı?”

Öğrencilere Wordwall’da hazırlanan etkinlik uygulanır. (<http://meb.ai/suoLmT>)

Örnek Etkinlik 11

Ayşe Bahar Durmuş, Erdemli Çeşmeli Anaokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Matematik
Sınıf Seviyesi	: Okul öncesi
Öğrenme Alanı	: Kavramlar
Alt Öğrenme Alanı	: Kavramlar
Kazanım(lar)	: Sağ-sol, ileri-geri kavramlarını bilir.
Süre	: Bir ders saati
Kullanılan Materyal	: Kodlama, Oklar, Learning Apps

Giriş

Öğrencilere evden okula gelene kadar çevrelerinde neler gördükleri, hangi yoldan geldiklerini anlatmaları (sağa-sola döndüm) istenir.

Her öğrenci yol güzergâhı hakkında bilgi verdikten sonra tahtaya kare şekillerine bölünmüş bir şablon asılır ve bir köşesine okul, alt köşeye de ev görseli yapıştırılır. Öğrencilere “Okula en kısa hangi yoldan gidersiniz?” sorusu sorularak cevapları alınır.

Keşfetme

Aynı görsel yere yapıştırılır. Öğrencilere keçeden hazırlanan ok işaretleri verilerek okula gidiş yönünde yerleştirmeleri istenir.

Öğrenci yerleştirmeyi yaparken “ sağa döndüm, ileriye 3 adım attım” gibi açıklamalar yapması için teşvik edilir.

Açıklama

Öğrenci okları yerleştirdikten sonra evden okula doğru gidiş aşamalarını arkadaşlarına anlatır.

Derinleştirme

“Okula gidilebilecek alternatif başka yollar var mı?” Sorusu ile çocuk daha kısa/uzun yolları işaretleyip anlatabilir.

Değerlendirme

Bu etkinlikte neler öğrendik? (Sağ-sol)

Sağ-solumuzu bilmek neden önemli? (ileri-geri)

Okula gelirken çevrenizde neler gördünüz?

Yönümüzü nasıl bulabiliriz?

Etkinliği yaparken ne hissettin? Neden?

Bu etkinlikte ne öğrendin?

Öğrencilere Learning Apss uygulamasında geliştirilen sağ ve sol yön ile ilgili uygulama yaptırılır. (<http://meb.ai/GwpiJz>)

Örnek Etkinlik 12

Ferda Çelik, Erdemli Kargıpınarı Anaokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Fen ve Sanat Etkinlikleri
Sınıf Seviyesi	: Okul öncesi
Öğrenme Alanı	: Renkler
Alt Öğrenme Alanı	: Ana renkler
Kazanım(lar)	: Ana renkleri tanıır.
Süre	: Bir ders saati
Kullanılan Materyal	: Deney, Web2 aracı, parmak boyası, kaplar, etkileşimli tahta

Giriş

Bir gün önce öğrencilere mavi, kırmızı, sarı renklerden birini seçerek balon, kıyafet, getirmeleri istenir. Öğrencilere neden sadece bu renkleri tercih ettiğimiz sorulur. Alınan cevaplara göre parmak boyaıarı çıkarttırılır.

Keşfetme

Kırmızı, mavi, sarı renkli parmak boyaıar kaplara dökülür. Önceden verilen boyama etkinlik sayfalarını boyamaları istenir.

Açıklama

Küçük parmak kaslarını geliştirmek amacıyla boyamaları parmaklarıyla yapmaları istenir.

Mavi, sarı, kırmızı renkli oyun hamurları çıkartılır. Önce kırmızı renkli oyun hamurunu oynamaları ve kırmızı renkli meyveleri yapabileceği söylenir. Diğer renkler için de aynı yöntem uygulanır.

Derinleştirme

Renkler şarkısı söylenir. Renklerle ilgili oyunlar oynanır. Yapılan resimler sergilenir. Lumi web2 aracı kullanılarak renkler ile ilgili eşleştirme

etkinliği uygulanır. (Etkinlik dosyasına <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir)

Değerlendirme

Ana renklerin isimlerini söyleyebilir.

Renkleri sınıfta gösterebilir.

Örnek Etkinlik 13

Murat Dinçer, Erdemli Arpaçbahşiş Atatürk İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Sosyal Bilgiler
Sınıf Seviyesi	: 4. sınıf
Öğrenme Alanı	: İnsanlar, yerler ve çevreler
Alt Öğrenme Alanı	: İnsanlar, yerler ve çevreler
Kazanım(lar)	: Yaşadığı yer ve çevresindeki yer şekilleri ve nüfus özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.
Süre	: 4 ders saati
Kullanılan Materyal	: Oyun hamurları, kabartma haritalar, Lumi (sürükle bırak), atlas, Youtube videoları

Giriş

Okulun bulunduğu ve sınıfın dışına doğru pencere tarafına herkesin bakması istenir. Gördüklerinin hangi renkte ve hangi canlı oldukları konusunda öğrencilerin fikri alınır. Kuşbakışı olarak bir drone videosu izlettirilir. (<http://meb.ai/s5j55y>)

Öğrencilerin gözlemleri ve düşünceleri sorulur.

Keşfetme

Oyun hamurlarından öğrencilerin üç boyutlu olarak dağ, orman, deniz şekillerini yapmaları istenir. (Aşağıda örnek görsel gösterilmiştir.)

Kaynak:

<https://www.medyaokuryazarligi.gov.tr/userfiles/files/9.%20Etkinlik%3B%20OYUN%20HAMURU.pdf>

Yaptıkları şekiller bir sıranın üzerine konarak öğrencilerin yüksek bir konum almaları istenir.

Gözlemleri ve drone görüntülerini de hatırlayarak yorum yapmaları istenir.

Açıklama

Öğrencilere sıranın üzerinde hangi şekilleri gördükleri sorulur ve kabartma harita ile yan yana getirerek hangi renklerin hangi şekilleri ifade ettikleri sorulur. Kabartma harita incelendikten sonra oyun hamurları ile hangi şekilleri yaptıkları ve hangisinin yüksekte olduğu sorulur. Hangi renklerin hangi şekilleri ifade ettiği söylenir.

Derinleştirme

Lumi platformunda hazırlanan haritada dağların, denizlerin, ovaların olduğu şekil çocuklara eba ortamında gösterilir. Doğru renkleri kullanarak dağ, ova, denizleri göstermeleri istenir. (Etkinlik dosyasına <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir)

Değerlendirme

Gösterdikleri şekiller üzerinde Türkiye’de veya diğer ülkelerdeki 5 tane dağ, 5 tane ova, 5 tane deniz (okyanus) ismi yazmaları istenir.

Örnek Etkinlik 14

Nermin Çiçek, Erdemli Turgut Özal İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Türkçe
Sınıf Seviyesi	: 1. sınıf
Öğrenme Alanı	: Okuma
Alt Öğrenme Alanı	: Okumaya Hazırlık
Kazanım(lar)	: Harfi tanır ve seslendirir.
Süre	: 8 ders saati
Kullanılan Materyal	: Kağıt, kalem, Lumi education

Giriş

Derse girince öğrenciye selam vererek gününün nasıl geçtiği sorulur. Daha sonra en son yaptığımız etkinlik ile ilgili sorular yöneltildikten sonra onu güdülemek için bugün işleyeceğimiz “L” harfiyle ilgili olan “lale, ela, al” şarkısı dinletilir. “L” sesinin geçtiği kelimeler bulunur ve bulunduğu kelimeleri okuyup yazması istenir. “L” harfinin geçtiği kâğıtlar dağıtılır. (<http://meb.ai/GtfWZg>)

Keşfetme

Öğrenciye verilen “L” harfinin geçtiği kağıttaki “L” harfini bulması istenir ve kağıttaki cümleleri okuması istenir, cümleleri defterine yazması sağlanır.

Yaptıkları şekiller bir sıranın üzerine konarak öğrencilerin yüksek bir konum almaları istenir.

Gözlemleri ve drone görüntülerini de hatırlayarak yorum yapmaları istenir.

Açıklama

Öğrenciye iki tane renkli kağıt verilir. Bu renkli kağıtlardan birine “L” harfi diğerine “L” harfi ile ilgili cümleler yazılır. Cümlelerin yazılı olduğu kağıdı bulduktan sonra “L” harfi yazan diğer kağıda bulunduğu cümleleri yazması söylenir.

Derinleştirme

Lumi'de hazırlanan "Kelime arama" etkinliği ile "L" harfinin geğtiği kelimeleri bulması sağlanır. (Etkinlik dosyasına <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir)

Değerlendirme

Evde yapmak üzere "L" harfinin geğtiği kelimeler defterine yazılır ve bu kelimelerle ilgili olarak anne, baba ya da kardeşleri ile ilişkili en az beş cümle kurması istenir. Öğrencilerin yazdığı kelimelerin ve cümlelerin tamamının doğru olması beklenmektedir.

Örnek Etkinlik 15

Fatma Gülden Kuz, Erdemli Sultan Akın İlkokulu

BEP'in PDF formatındaki biçimine <https://www.destekol.org/proje-ciktilari> adresinden ulaşılabilir.

Ders	: Fen Bilimleri
Sınıf Seviyesi	: 4. sınıf
Öğrenme Alanı	: Dünya ve Evren
Alt Öğrenme Alanı	: Yerkabuğu ve Dünyamızın Hareketleri
Kazanım(lar)	: Yerkabuğunun kara tabakasının kayalardan oluştuğunu belirtir.
Süre	: 2 ders saati
Kullanılan Materyal	: Wordwall, Resimli kartlar, bilgisayar, etkileşimli tahta

Giriş

Öğrenciye “ Bilim insanları günümüzden yüzyıllar önce yaşayan canlılar hakkındaki bilgiye nasıl ulaşabilmektedir? Yer kabuğu denilince aklınıza gelen cevap nedir?” şeklinde soru ile dikkat çekilir. Hazırbulunuşluk düzeyleri ölçülür.

Keşfetme

Yerkabuğunun ne olduğu ile ilgili alınan cevap tahtaya yazılır. Wordwall aracında hazırlanan etkileşimli etkinlik tahtada açılır. (<http://meb.ai/Eif5pH>)

Aynı zamanda yaparak yaşayarak öğrenme modeli için yumurta etkinliği için hazırlık öğretmen tarafından yapılır. Öğrencilere yer kabuğu ve yumurtanın kabuğu ile ilgili benzerliğin kavratılması sağlanır.

Açıklama

Google Earth 3D adlı programı çalıştırarak yer kabuğunun yapısı hakkında bilinç oluşturulur. Wordwall adlı araçla hazırlanan etkileşimli etkinlik ile yer kabuğunun kısımları gösterilir. (<http://meb.ai/UBJR11>)

Derinleştirme

“Yer kabuğu ile ilgili kısımlar ve yerkabuğunu oluşturan sert ve katı maddelere kayaç adı verilir” bilgisini verdikten sonra afişler ile pekiştirme sağlanır. Öğrencilere yer kabuğunun yapısını gösteren afişler tasarımları istenir. Afişte yer kabuğu bölümlerinin açıklamalarının yer alması istenir.

Değerlendirme

Öğrencilerin geliştirdiği afiş değerlendirilir. Değerlendirmede aşağıdaki ölçütler dikkate alınır.

(Açıklamalar doğru ve yeterlidir. Yer kabuğu bölümleri görsellerle ifade edilmiştir. Yapılan afiş zamanında tamamlanmıştır. Hazırlanan afiş diğer öğrencilere sunulmuştur. vb.)

9. BÖLÜM

DESTEK OL PROJESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özgül Su Özenir, YEGİD¹², ozgulsuozenir@gmail.com

Dr. Semih Aşiret, YEGİD¹³, semihasiret@gmail.com

9.1. Giriş

Destek Ol Projesi ile özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere yönelik Destek Eğitim Odalarında eğitim veren öğretmenlerin özel eğitim ve Destek Eğitim Odaları ile ilgili mesleki yeterliklerinin artırılmasını, ilçedeki diğer okullara örnek teşkil edecek ve öğretmen eğitimlerinde kullanılacak örnek bir Destek Eğitim Odası oluşturulmasını, öğretmenlerin yeterliklerinin geliştirilmesinde kullanılacak bir modül oluşturulmasını, modül aracılığıyla öğretmenlere uygulamalı eğitimlerin verilmesini, eğitim alan öğretmenlerin yenilikçi eğitim yaklaşımıyla teknoloji destekli (BİT) Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) ve etkinlik hazırlamaları, hazırlanan BEP ve etkinliklerin uygulanmasını ve değerlendirilmesini, proje çıktılarının yaygınlaştırılmasını amaçlandı. Yapılan çalışmaların etkililiğini ölçmek için öğretmenlere Kösterelioğlu (2013) tarafından geliştirilen “Engelli Bireylerin Eğitilmesine İlişkin Tutum Ölçeği”, İlik ve Sarı (2018) tarafından geliştirilen “Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği” ön ve son test olarak uygulandı. Öğretmenlerin Destek Eğitim Odaları ile görüşleri için 11 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler gerçekleştirildi.

9.2.1. Öğretmenlere Yönelik Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Değerlendirilmesi

Proje kapsamında 2-3 Ekim 2021 ve 6-7 Kasım 2021 tarihlerinde Erdemli ilçesinde görev yapan gönüllü 65 öğretmenin katılımıyla BEP ve Etkinlik Geliştirme Çalıştayı gerçekleştirildi. Çalıştaylara katılan öğretmenlerden 57’si ölçme değerlendirme faaliyetlerine katılmayı kabul etti.

¹² Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

¹³ Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği

Çalışmaya katılan öğretmenler ile ilgili betimsel sonuçlar Tablo1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin betimsel istatistikleri

		Sayı	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	47	82,5
	Erkek	10	17,5
Mesleki kıdem	0 ile 5 yıl	3	5,3
	6 ile 10 yıl	11	19,3
	11 ile 15 yıl	3	5,3
	16 ile 20 yıl	23	40,4
	21 ve üzeri	17	29,8
Branş	Okul Öncesi	10	17,5
	Sınıf Öğretmeni	36	63,2
	Sosyal Bilgiler	3	5,3
	Din Kültürü ve Ahlak	2	3,5
	Bilgisi	3	5,3
	Rehberlik	2	3,5
	Özel Eğitim	1	1,8
Kaynaştırma öğrencisi olma durumu	Var	25	43,9
	Yok	32	56,1

Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%82,5) kadın, %70’ e yakınının mesleki kıdeminin 16 yıl ve daha üstü olduğu görülmektedir. Branş dağılımlarına bakıldığında sınıf öğretmenleri en fazla katılım gösteren grup (%63,2)’tur.

Eğitimin başlangıcında ve bitiminde öğretmenlere verilen eğitimin etkililiğini saptamak üzere bir “Bilgi Testi” hazırlanmıştır. Hazırlanan bilgi testi, özel gereksinimli öğrencilerin özellikleri, bireyselleştirilmiş eğitim programı ile ilgili 15 maddeden oluşmaktadır. Eğitim öncesi ve eğitim sonrası uygulanan bilgi testi sonuçları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek üzere bağımlı gruplar t testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Eğitim öncesi ve sonrası bilgi testi t testi sonuçları

Bilgi Testi	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	t değeri	p
Eğitim Öncesi	57	7,72	2,82	-17,91	0,00
Eğitim Sonrası	57	13,07	1,71		

Eğitim öncesi öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilerin özellikler ve BEP hazırlama ile ilgili bilgi testi ortalamaları 7,72, eğitim sonrasında 13,07'dir. Eğitim öncesi ve sonrası ortalamalar arası fark istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır ($t=-17,91$; $p<0,00$). Bu durum öğretmenlerin BEP hazırlama ve özel gereksinimli öğrencilerin özellikleri ile ilgili bilgilerinde eğitim sonrası gelişme olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Proje kapsamında çalışmaya katılan öğretmenlere, geçerliği ve güvenilirliği kanıtlanmış Kösterelioğlu (2013) tarafından geliştirilen, 20 maddelik, “Kesinlikle katılmıyorum, Katılmıyorum, Karasızım, Katılıyorum ve Kesinlikle Katılıyorum” tepki kategorilerinden oluşan “Engelli Bireylerin Eğitilmesine İlişkin Tutum Ölçeği” ön ve son test olarak uygulandı. Elde edilen sonuçlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek üzere bağımlı gruplar t testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Engelli bireylerin eğitilmesine ilişkin tutum ölçeği t testi sonuçları

Tutum Ölçeği	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	t değeri	p
Ön test	57	56,74	13,89	-14,78	0,00
Son test	57	82,75	8,71		

“Engelli Bireylerin Eğitilmesine İlişkin Tutum Ölçeği” ön test ortalamaları 56,74, son test ortalamaları ise 82,75’tir. Ön test ve son test ortalamaları arası fark istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır ($t=-14,78$; $p<0,00$). Bu durum öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilerin eğitimine dair tutumlarında olumlu yönde geliştiğini göstermektedir.

İlik ve Sarı (2018) tarafından geliştirilen “Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği” ön test - son test olarak uygulandı. “Oldukça Yeterli, Yeterli, Kısmen Yeterli, Yetersiz, Oldukça Yetersiz” şeklinde kategorilerden oluşan ölçek “BEP Hazırlık Öncesi”, “BEP Hazırlama Aşaması”, “BEP’e Aile Katılımı” ve “BEP’in Uygulanması ve

Değerlendirilmesi” alt faktörlerinden oluşmaktadır. Ön test ve son test olarak uygulanan ölçekte hem alt faktörler arasında hem de ölçek puanları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına bağımlı gruplar t testi ile bakılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenler için bireyselleştirilmiş eğitim programı yeterlik ölçeği t testi sonuçları

Yeterlik Ölçeği	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	t değeri	p
BEP Hazırlık Öncesi- Ön test	57	22,58	4,96	-15,55	0,00
BEP Hazırlık Öncesi- Son test	57	33,91	4,17		
BEP Hazırlama Aşaması- Ön test	57	26,16	5,53	-15,48	0,00
BEP Hazırlama Aşaması- Son test	57	38,98	2,57		
BEP’e Aile Katılımı- Ön test	57	11,74	3,32	-9,73	0,00
BEP’e Aile Katılımı- Son test	57	18,72	3,95		
BEP’in Uygulanması ve Değerlendirilmesi-Ön test	57	35,09	8,95	-19,42	0,00
BEP’in Uygulanması ve Değerlendirilmesi- Son test	57	67,51	5,18		
Yeterlik Ölçeği-Ön test	57	95,56	13,29	-30,29	0,00
Yeterlik Ölçeği-Son test	57	159,12	10,32		

“Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği” faktörlerinden “BEP Hazırlık Öncesi” alt faktörünün ön test puan ortalaması 33,91, son test ortalaması 26,16; “BEP Hazırlama Aşaması” alt faktörünün ön test puan ortalaması 38,98, son test ortalaması 26,16; “BEP’e Aile Katılımı” alt faktörünün ön test puanları ortalaması 18,72, son test puan ortalaması 18,72; “BEP’in Uygulanması ve Değerlendirilmesi” alt faktörünün ön test puan ortalaması 35,09, son test ortalaması 67,51’dir. Ölçeğin genelinde ön test puan ortalaması 95,56 ve son test puan ortalaması ise 159,12’dir. Ölçeğin genelinde ve alt ölçeklerde ön test ve son test ortalamaları arasında farkın olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan t testi sonucunda, hem alt ölçeklerde hem de ölçeğin genelinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir. “Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik

Ölçeği” 38 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 38, en yüksek puan 170’dir. Son test puanları değerlendirildiğinde eğitim sonrası öğretmenlerin yeterlik puanlarının yüksek olduğu söylenebilir. Bu durum, öğretmenlerin, BEP Hazırlık Öncesi, BEP Hazırlama Aşaması, BEP’e Aile Katılımı ve BEP’in Uygulanması ve Değerlendirilmesi boyutlarında, eğitim sonrası genel olarak yeterliklerinin arttığını göstermektedir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerden 10’uyla destek eğitim odaları ile ilgili 11 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirildi. Yapılan görüşmeler sonunda öğretmen görüşleri ile örnekler aşağıda verilmiştir.

1. “Okulunuzda Destek eğitim odası var mı? Destek eğitimini nerede gerçekleştiriyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 1

“Maalesef yok, öğretmenler odasında ders işliyoruz.”

Katılımcı 3

“Okulumuzda destek eğitim odası var.”

Katılımcı 7

“Okul kütüphanesini kullanıyoruz.”

2. “Destek eğitim odalarında yürütülen hizmetlerin planlaması nasıl yapılmaktadır?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 2

“Öğrencimin sınıf düzeyine göre seviye tespit sınavı yapıyor, eksik olduğu konuları belirleyip buna göre bir plan yapıyorum.”

Katılımcı 4

“Planlamayı müdür yardımcısı ve destek eğitimi veren öğretmen gerçekleştiriyor.”

Katılımcı 5

“Planlama öğrencilerle tanışıldıktan sonra neler yapıp yapamadıklarını belirledikten sonra yapılıyor.”

Katılımcı 7

“Müdür yardımcısı, öğretmen ve veli iş birliği ile.”

Katılımcı 10

“Rehber öğretmenimizle birlikte yapıyorduk, dersten önce seviye belirme sınavı yapıp eksik konuları belirleyip bir plan oluşturunuyorduk.”

3. “Kaynaştırma öğrencileri arasından destek eğitim odasına alınan öğrenciler diğer arkadaşları tarafından nasıl algılanıyor?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 1

“Bizim okulumuzda öğrenciler bu arkadaşlarına karşı gayet ılımlı, onlara yardımcı oluyorlar, ders notlarını paylaşıyorlar, sınav öncesi onlara ders çalıştırıyorlar. Dışlamıyor, gayet kaynaşmış durumdadılar.”

Katılımcı 2

“İlkokul öğrencileri arasında pek dikkat edilmiyor. Teneffüslerde ve diğer sosyal ortamlarda bu öğrenciler ayrı tutulmaz ise herhangi bir olumsuz algı olacağını düşünmüyorum.”

Katılımcı 3

“Yetersiz, geride kalmış gibi görülüyor.”

Katılımcı 6

“Herhangi bir problem yaşanmıyor. Öğretmenler ve okul idaresi olarak bu dengeyi sağlıyoruz.”

Katılımcı 9

“Başarılı öğrenciler ilk zamanlar kıskandı, özel ders verdiğimizizi sanıyorlarmış. Diğer arkadaşları onu pek fazla dışlamıyorlar, sosyal olarak uyumlu bir çocuk.”

4. “Destek eğitim odalarının fiziki koşullarına ve donanımlarına ilişkin düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 2

“Okulumuzda yeterli derslik olmadığı için destek eğitim odamız yok, o yüzden donanımsal ve fiziki koşullar bir derslik için bile oldukça yetersiz.”

Katılımcı 5

“Öğrencinin güvenli olabileceği ve özgürce hareket edebileceği bir derslik olmalı. Bulundurulacak materyaller öğrencinin seviyesine uygun olmalıdır.”

Katılımcı 9

“Okulumuzdaki destek eğitim odasının fiziki koşulları öğrenciler için uygun değil. Materyal açısından da çok fazla eksiği var.”

Katılımcı 10

“Öğretmenler odasını kullanmak zorunda olmamız sebebiyle fiziki donanım açısından sıkıntılar çekmekteyiz. Ders sırasında diğer öğretmenlerin öğretmenler odasını kullanması, odaya girip çıkması da dikkati dağıtıyor doğal olarak.”

5.“Destek eğitim odasında verilen eğitimlerin daha nitelikli olabilmesi için önerileriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 1

“Okullarda destek eğitim odası olacak yer olmayabiliyor ama öğretmenler odası, kütüphane ya da idare odası bile olsa bir köşe bu çocuklar için düzenlenebilir. Renkli masa sandalyeler, görsel materyaller, seyyar bir beyaz tahta bile olsa bu çocuklar o ders saatlerini daha verimli geçirebilirler.”

Katılımcı 2

“İlk olarak öğretmenin bu konuda eğitilmiş olması önemlidir. Ayrıca öğretmenin sabırlı olması nitelikli bir eğitim verme açısından çok önemlidir. Ders verilen ortamın fiziki donanımı da çok önemlidir.”

Katılımcı 3

“Her okulda normal eğitim yapılan derslikler gibi özel eğitim derslikleri de oluşturulmalı, fiziki olarak düzenlenmeli ve donatılmalıdır.”

Katılımcı 5

“Kesinlikle destek eğitimine özel bir ortam sağlanması gerekiyor.”

Katılımcı 9

“Öncelikle ayrı bir sınıf kesinlikle olmalı. Çocuk kendini değerli hissetmeli ki o derse istekli gelsin... Sınıfta anlattığımız gibi ders anlatınca

bu çocuklarda pek fark yaratmıyor, bu çocuklar için derste kullanabileceğimiz farklı eğitim materyalleri olmalı ki çocuk destek aldığını bilsin yoksa sadece tekrar gibi oluyor ve öğretmenle tek başına kaldığı, arkadaşları olmadığı için de sıkılıyor. Farklı materyaller olsa ilgisini uyandırabiliriz.”

6.“Okul yönetiminin destek eğitim odasında yürüttüğünüz çalışmalarına verdiği desteğe ilişkin düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 3

“Yetersiz, evet belki bire bir muhatap olduğumuz için bizim sorumluluğumuzda ama yine de fiziksel bir alan yaratılamasa bile materyal desteği sağlanabilir, sadece sınav sonucu ile ilgili değil bu çocuklarımızla geçen süreç boyunca da bizlerle görüşüp fikir alabilir, yorum yapabilir, bilgi verip destek olabilirler bence.”

Katılımcı 5

“Yürütülen çalışmalara okulun verdiği destek çok önemlidir. Derse giren öğretmen, okul idaresinin tutumuna karşı bu işi daha fazla ciddiye alıp gereken önemi gösterir. İdarenin arkasında olduğunu bilen öğretmen vereceği eğitimi daha kaliteli hale getirebilir.”

Katılımcı 6

“Okul yöneticimiz bizi her zaman destekler.”

Katılımcı 8

“Bir destek verilmiyor, sadece “aman ihmal etmeyelim, ilgilenelim, arkadaşlarına yetişsin” deniyor.”

7.“Sabancı Vakfı tarafından ilçenizde yapılan örnek destek eğitim odası ile ilgili görüşleriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 1

“Eğitim aldığımızda gördüm ve gerçekten çok beğendim. Branş olduğum için 3 farklı öğrencim var destek eğitimi alan, onlarla nasıl ders işlerdim burada onlar nasıl keyifle gelirdi, hangisi neyi çok severdi diye geldi hep aklıma. O oda bizim beklentilerimizin çok çok üzerinde olduğu için hayal gibi geliyor, düzenlenmiş bir köşeye bile razıyken o odada ders

işlesek öğrencilerimizin akranları ile arasında olan fark çok daha kısa sürede kapanır bence.”

Katılımcı 3

“Destek eğitim odası ile ilgili yanlış bildiğim ve aklımda soru işareti olan konular hakkında büyük ölçüde fikir sahibi oldum. Bu eğitimden sonra bir destek eğitim odasında çalışırsam zorlanmadan BEP hazırlayacağımı artık biliyorum.”

Katılımcı 4

“Sabancı Vakfı desteği ile ilçede oluşturulan örnek destek eğitim odası çok başarılı olmuş. Ama yaygınlaşırsa daha güzel olacak. Özellikle dezavantajlı okullarda olursa çok daha iyi olur.”

Katılımcı 6

“Sabancı Vakfı desteği ile oluşturulan destek eğitim odasını gezmek, bu proje doğrultusunda aldığımız eğitimler, destek eğitim odası ve BEP konusunda bilinmeyen veya uygulamada yetersiz kaldığımız konularda kendimizi geliştirmemizi sağladı.”

Katılımcı 9

“Çok beğendim, kesinlikle tüm okullarda olması gerekir, hatta tüm sınıfların bu şekilde düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.”

8. “Aile ile işbirliğinin önemini göz önünde bulundurduğumuzda destek eğitim alan öğrenci velilerinin desteğinin bu sürece katkısı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 3

“Kesinlikle çok önemli, ailenin çocuğunu tanıması, çocuğunun yapabileceği ve yapamayacağı şeyler hakkında bilgi sahibi olması gerekiyor. Ailenin gerçekçi olmayan tutumu eğitim sürecinin verimini ve çocuğun motivasyonunu da etkiliyor. Bir velim öğrencisinden tamamen umudu kestiği için hiç destek olmuyor, bir diğer velim ise öğrencisine haksızlık yapıldığını raporun hatalı olduğu destek eğitime ihtiyacı olmadığını düşündüğü için eğitim sürecini yine baltalıyor.”

Katılımcı 5

“Veliyi sürecin her aşamasına katmalıyız. Bu sebeple veli ile olumlu ve çift yönlü iletişim kurmak çok önemlidir.”

Katılımcı 7

“Ailenin desteği maalesef istediğimiz düzeyde değil. Aile yaptığımız işe inanmadığında ve üzerine düşeni gerçekleştirmediğinde bizim de işimiz sekteye uğruyor. Çocuğu kazanma noktasında sıkıntılar yaşıyoruz.”

Katılımcı 8

“Ailenin rolünün büyük olduğu kanısındayım. Aile iş birliği ve desteği olmadan bu süreç asla yönetilemez.”

Katılımcı 10

“Veliler çok ilgisiz, çocuklarının durumundan bihaber, evde hiçbir şekilde destek almıyor çocuk. Zaten eksikliği olan çocuğun açığı bir tek öğretmenin çabasıyla kapanmıyor aile destek olmayınca aksine giderek daha da büyüyor çünkü çocuk destek odası saatlerinde arkadaşlarında ayrıştığını düşünüyor. Bu algıyı aile yıkabilir sadece.”

9.“Destek eğitim odasında çalışmak size ne gibi kazanımlar sağladı? (Özel eğitim yeterliliği, duyuşsal vb.)” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 2

“Hafif düzey yetersizliğin tek bir belirtisi olmadığını gördüm, tanısı aynı bile olsa her çocuğun çok iyi yaptığı ve yetersiz kaldığı konular birbirinden çok farklı olabiliyor, aynı sınıf seviyesindeki öğrenciler bile olsa her öğrenci için ayrı bir ders programı gerektiğini gördüm.”

Katılımcı 4

“Şu an kadar bir yıllık destek eğitim odası tecrübem var. Bu bir yıllık süreç daha sabırlı ve şefkatli olmayı öğretti.”

Katılımcı 7

“Farklı öğrenme zorluğu çeken öğrencileri tanıma ve bu alanda araştırma yapma ihtiyacı hissettim. Sabırla ve özveri ile çalışmak gerektiğini öğrendim. Yaptığım çalışmalar sonucunda çocuktaki değişim, başarılı olma hissi çok mutluluk verici.”

Katılımcı 8

“Birebir eğitimin önemini daha iyi anlamış oldum. Özel olarak sadece o öğrenciye yönelik çalışma, ona göre planlama yapma bana bu konuda yetkinlik kazandırdı.”

Katılımcı 9

“Sınıfta kullandığım yöntemlerden farklı bir sürü yöntem teknik öğrendim, resim yapma yeteneğim gelişti kesinlikle, hafif düzey zihinsel yetersizliğin tek bir tanımı olmadığını gördüm, teşhis bu olsa da her öğrencinin yapıp yapamadığı çok farklı oluyor.”

10.“Okulunuzda destek eğitim odasında eğitim alan öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi nasıl yapılmaktadır?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 1

“Her dersten destek almıyorlar, destek eğitim odasında aldıkları derslerle ilgili sınavları kendileri için hazırlanmış bir sınavla tek başlarına oluyorlar, diğer derslerle ilgili olarak bildiğim kadarıyla tüm sınıfla aynı değerlendirme sürecine dâhil oluyorlar.”

Katılımcı 3

“Bireyselleştirilmiş eğitim programı doğrultusunda değerlendirme yapılmaktadır.”

Katılımcı 5

“ Destek eğitim odasında öğrenciye vermeye çalıştığım kazanımları edinip edinmediğini belirlemek için kendim sınav hazırlayıp değerlendirme yaparım”

Katılımcı 6

“Öğrenci sürece nasıl başladı ve sonunda nereye geldi. Buna bakıyoruz. Gözlem yaparak. Kazanımlara ulaşıp ulaşmadığını belirliyoruz.”

Katılımcı 10

“Tüm sınıfla aynı anda farklı yazılı soruları ile öğrenciyi sınav yapıyoruz.”

11.“Destek Ol projesi kapsamında gerçekleştirilen “BEP ve Etkinlik Geliştirme Çalıştayı” sizin mesleki gelişiminize ve özel eğitim alanındaki yeterliğinize katkısı oldu mu? Olduysa açıklar mısınız?” sorusuna verilen yanıtlar:

Katılımcı 1

“Çok katkısı oldu. Öğrencilerime farklı ders programı uyguluyordum ama öğrencilerimin ihtiyaçlarına yönelik bireyselleştirilmiş planlar değildi.

Anlayana kadar anlatıyor, tekrar yapıyordum ama değerlendirme yaparken zorlanıyordum, doğru kazanımları doğru şekilde ölçmediğimi gördüm. Sene başında sadece dersimin konuları üzerindeki yeterliliğine bakıyordum, kaba değerlendirme formu kullanıp tüm bilişsel alanlardaki yeterliliklerine bakmak daha etkili ve verimli bir ders planı yapmamı sağlarmış. Etkinlik geliştirme eğitimine bayıldım, öğrencilerime ve dersimin konusuna uygun etkinlik, içerik aramak ve çoğu kez bulamamak yerine çok basit bir şekilde kendim tasarlayabilirmişim meğer. Akıllı tahtaya ihtiyacım olmadan derse kendi bilgisayarımı götürüp etkinlik yapılabiliyorum. Hem öğrencim mutlu olup eğleniyor hem de benim için ders daha kolay ve kaygısız geçiyor.”

Katılımcı 2

“Mesleki gelişimime açısından bu konudaki eksiklerimi görerek kendimi bu yönde eğittiğimi düşünüyorum.”

Katılımcı 4

“Evet oldu. Her öğrenciye ayrı bir plan hazırlanması gerektiği öğrendim. Bunun yanı sıra diğer öğretmen arkadaşlarımızla deneyimlerimizi paylaşmak da bana çok şey kattı bu konuda.”

Katılımcı 7

“Evet kesinlikle oldu. Bir öğretmen olarak süreci daha ayrıntılı inceleme ve öğrenme fırsatı buldum. Bildiklerimi tekrar etme, bilmediklerimi ise öğrenme fırsatı buldum. BEP ile ilgili olarak da sürecin neresinden başlamalıyım, kazanımları neye göre ele almalıyım, nasıl bir yol izlemeliyim vb. konulardaki sorularına yanıt buldum.”

Katılımcı 9

“Oldu tabii, çok oldu hem de... Yaptığım ve BEP zannettiğim ders planı BEP değilmiş mesela, sadece dersimle ilgili eksikliklerine odaklanmıştım ama tüm çocuğun tüm alanlardaki gelişmi düzeyi, ilgi ve becerilerini dikkate almalıyım. Ayrıca öğrencime uygun etkinlik aramakla çok zaman kaybediyor, çoğu zaman bulamıyor o yüzden kağıt üzerinde kendim etkinlik uyduruyordum ama çok kolay programlar olduğunu öğrendim, kendim de yapabiliyim artık.”

Proje Ortaklarının Süreç İle Görüşlerinin Değerlendirmesi

“Destek Ol” projesinde Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Erdemli Rehberlik Araştırma Merkezi ve İnovatif ve Girişimci Toplum Derneğinden

proje ekibinde yer alan ekibin süreci değerlendirmelerine ilişkin bir “Proje Ortakları Değerlendirme Formu” hazırlanarak görüşleri alındı. Proje ortaklarının proje organizasyonu, iş birliği, sürdürülebilirlik, elde edilen kazanımlar, aksayan yönler, geliştirilebilecek yönler ile ilgili görüşleri aşağıda verilmiştir:

1.Projenin organizasyon süreci ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

“Oldukça planlı ve düzenli ilerledi. Salgın sürecinde yaşanan plan değişikliklerine rağmen disiplin ve işbirliği içinde tüm süreç aksamadan ilerledi.”

Erdemli Rehberlik Araştırma Merkezi

“Projenin amacı doğrultusunda gerçek anlamda eksiklik duyulan ve müdahale edilmesi gereken destek eğitim odalarının niteliğinin arttırılması ve öğretmenlerin destek eğitim odalarını daha yetkin kullanmasını amaç edinmesi ve bu amaç doğrultusunda tüm çalışmaların organizasyonun tam olması projeyi oldukça etkili hale getirmiştir.”

İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği

“Proje organizasyonu gayet iyiydi. Zorlu pandemi sürecinde ister istemez planlamada değişiklik yaşansa da projenin hedefleri doğrultusunda faaliyetlerin ilerlediği görülmüştür.”

2.Proje süresince ortaklıklar arası iş birliğini nasıl değerlendirirsiniz?

Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

“Yüz yüze toplu görüşmeler olmasa bile çevrim içi toplantıları ile sürekli iletişim halinde kaldı, kararlar birlikte alındı, değişiklikler ya da Sabancı Vakfı’ndan gelen tüm mesajlar hızlı bir Şekilde iletildi. Tüm ortaklar bir arada toplantı yapılamasa bile proje koordinatörü tüm ortaklarla ayrı ayrı bir araya gelip görüştü, sürecin sağlıklı ilerlemesinde bu hassasiyetin büyük önemi olduğunu düşünüyoruz.”

Erdemli Rehberlik Araştırma Merkezi

“Proje sürecinde her aşamada tüm paydaşlar sorumluluklarını yerine getirmede olabildiğince özverili davranarak daha nitelikli bir çalışma

yürütmüştür. Bu proje sayesinde paydaşlar arası iletişim pozitif yönde gelişmiş ve ilerlemiştir.”

İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği

“Proje ortakları hali hazırda birbiri tanıyan ve birlikte önceki faaliyetlerde çalışma deneyimi yaşamış kişi ve kuruluşlardan oluşmaktadır. Bu bağlamda, etkin bir iş birliği ve iletişim söz konusuydu.”

3.Kurumsal kapasite açısından projeye sunduğunuz katkılar nelerdir?

Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

“Eğitim videoları için içerik hazırlandı, destek eğitim odası için sınıf tahsis edildi, eğitimlere katılacak öğretmenlerle iletişim sağlandı, eğitimlerin düzenlenmesi ve eğitim yerinin hazırlanmasına destek verildi.”

Erdemli Rehberlik Araştırma Merkezi

“Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Hizmetleri Bölümü olarak çalışmalarda müşavirlik görevi, çalışmaların takibi, özel eğitim alanında ve başlıklarında üzerimize düşen sorumlulukların özverili bir şekilde yerine getirilmesi, yapılan çalıştaylarda eğitimci ihtiyacının karşılanması, yapılan video çekimlere katkı sunulması, çevrimiçi eğitimlerde eğitimci ihtiyacının karşılanması, hazırlanan fiziki ve online içeriklerde gerekli bilgi ve yönlendirmelerin yapılması, yapılan çalışmaların özel eğitim alanı yasa ve yönetmeliklerine uygunluğunun takibi, aile eğitimlerinde eğitimci ihtiyacının karşılanması, sunu, broşür, kitap, materyal gibi ortaya çıkan ürünlerde içeriklerinin belirlenmesi ve düzenlenmesinde bilgi paylaşımı gibi daha bir çok alanda katkı sağlanmıştır.”

İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği

İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği olarak projedeki temel rolümüz, dijital araçlarla ilgiliydi. Bundan dolayı eğitimsel amaçlı dijital teknolojik kaynakların, özel eğitim için öğrenme öğretme sürecinde daha fazla kullanılması konusunda bilgi ve beceri artırmak üzere gayret sarf ettik.”

4.Kurumsal kapasite açısından projenin size sunduğu katkılar nelerdir?

Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

“BEP ve etkinlik geliştirebilen öğretmen sayımız arttı ki bu da destek eğitim odalarında verilen eğitimin kalitesini arttırdı. Hazırlanan destek eğitim odası diğer okullarımıza destek eğitim odası hazırlarken neler yapılabileceğine dair örnek ve motivasyon kaynağı oldu, proje ekibinde yer alan öğretmenlerimiz kaynaştırma eğitim konusunda mesleki anlamda kendilerini geliştirmiş ve meslektaşlarına yardımcı olabilecek yeterliliğe gelmiştir.”

Erdemli Rehberlik Araştırma Merkezi

“Bu projede Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Hizmetleri Bölümü olarak görev almak bize destek eğitim odalarının niteliğinin arttırılmasına katkıda bulunmak, öğretmenlerle etkileşimin ve iletişimin artmasını sağlamak, ailelerin eğitimlerinde aktif görev almak, interaktif içerik üretiminde daha yetkin olmak, işbirliği gibi birçok alanda fayda ve katkı sağlamıştır.”

İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği

“Özel eğitim gibi hassas bir alanda çalışma fırsatı yakalayan derneğimiz, kurumsal anlamda alanla ilgili bilgi ve beceri kapasitesini arttırmıştır. Ayrıca, eğitim alanında daha fazla dijital teknolojilerin kullanılması konusunda çalışma deneyimimizi arttırmıştır. Bu anlamda, kurumsal prestijimizin de olumlu etkilendiği söylenebilir.”

5.Projenin sürdürülebilirliği ile ilgili görüş ve önerileriniz nelerdir?

Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

“Sürdürülebilir çünkü eğitim devam eden bir süreç ve bu projede yapılan çalışmalar, edinilen kazanımlar, oluşturulan tüm çıktılar proje sona erdiğinde de ihtiyaca cevap verecek niteliktedir. Eğitim alan proje ekibi de çalışmaya katılan öğretmenler de kendilerini özel eğitim alanında geliştirmiş, bu konuda desteğe ihtiyaç duyan meslektaşlarına yardımcı olabilecek yeterliliği kazanmış olduklarından bu alanda çalışmaların yerel olarak devam etmemesi için hiçbir sebep yoktur. Ayrıca çalışmaya katılan öğretmenlerin hazırladıkları BEP ve etkinlikler destek eğitim odalarında görev alan öğretmenler için benzersin bir kaynak olacaktır.”

Erdemli Rehberlik Araştırma Merkezi

“Proje ortaya çıkan ürünler ve gerçekleştirilen çalışmalar ile ülkemizde özel eğitim alanında yapılması gereken bir çok iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına örnek niteliğindedir. Projeye ortaya çıkan ürünlerin geçerliliğinin, kullanılabilirliğinin ve esnekliğinin sürdürülebilirlik açısından genel geçer bir niteliğe sahip olduğu kanaatindeyiz.”

İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği

“Sürdürülebilirliği birkaç boyutta ele almak mümkündür: İlk olarak geliştirilen etkinliklerin genişletilerek daha fazla sayıda ne daha nitelikli etkinlikler geliştirmektir. Diğer bir boyut ise; proje ortaklarının alanla ilgili çalışmalarını devam ettirmesi ve yeni uygulamalara girişmesidir. Bir başka boyut ise yerel yönetimlerin (İl – İlçe MEM gibi) proje sonuçlarını eğitimin kalitesini artırmak için daha fazla kullanmaya yönelik teşvikleridir.”

6.Projede eksik gördünüz, düzeltilmesini önereceğiniz alanlar nelerdir?

Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

“Yok, çok güzel, öğrenci öğretmen ve velilerimizin sonsuz faydasını gözetten bir projeydi, yer aldığım için çok mutluyum.”

Erdemli Rehberlik Araştırma Merkezi

“Projede dokunulması planlanan alanlar tam ve etkili bir şekilde seçildiğinden amaca yönelik hiçbir noktayı atlamadan ilerleyen bir proje gerçekleştirildiğini belirtebiliriz.”

İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği

“Proje planının optimum şekilde uygulandığı gözlemlenmiştir.”

7.Proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin öğrencilere yansımaları nelerdir?

Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

“Öğretmenlerimiz artık destek eğitim odalarında görev alırken daha istekli olduğu için kaynaştırma öğrencilerimiz daha mutlu, bunu örnek destek eğitim odası yaptığımız okulumuzdaki öğretmen ve öğrencilerden bizzat duydum. Ders saati dışında bile o odada vakit geçirmek isteyen

öğrenciler varmış. Ayrıca kaynaştırma olmayan öğrenciler de teneffüslerde destek eğitim odasında vakit geçiriyormuş. Çocukların mutluluğu projenin amacına ulaştığının göstergesi bence.”

Erdemli Rehberlik Araştırma Merkezi

“Öncelikli olarak destek eğitim odalarının daha dikkat çekici ve daha etkili eğitim alanları haline geldiği öğrencilerle yaptığımız görüşmelerde bu odalarda eğitim almanın onlar için büyük bir şans ve mutluluk olduğunun dönütlerini aldık. Öğrenciler bu odalarda eğitim almaya daha istekli hale geldiklerini görmekteyiz.

Öğretmenlerden aldığımız dönütler ise bu odalarda görev almaya daha istekli hale geldikleri, odanın kullanımını daha bilinçli sağladıkları, kaynaştırma-bütünleştirme öğrencilerine destek eğitim odalarında sunacakları eğitimleri daha bilinçli yönetebildiklerini, eğitimlere katılmanın kendilerine çok katkısı olduğunu ve yapılan çalışmaya katılmaktan büyük mutluluk duydukları dönütlerini aldık.

Aileler açısından ise destek eğitim odaları hakkında bilgilerinin arttığını, kendilerine daha önce böyle bir eğitim ve proje hazırlanmadığını, çocuklarının proje niteliğinin arttığı destek eğitim odalarında eğitim almalarının onları daha mutlu ettiği, destek eğitim odalarında görev alan öğretmenlerle etkileşimlerinin arttığı, öğrencilerinin destek eğitim odalarında daha kaliteli zaman geçirdiği gibi dönütler aldık.

Genel anlamda aldığımız dönütler ise bu tarz proje çalıştay ve eğitimlerin daha sık ve çok sayıda düzenlenmesinin eksiklik duyulan alanlarda birçok açığı hızlı ve etkili bir şekilde kapatacağı şeklinde olmuştur.”

İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği

“Proje sonuçları, özellikle alanda çalışan eğitimcilerin bizzat kullanabileceği içeriklerle oluşturulmuştur. Diğer yandan projede gerçekleştirilen çalıştay gibi faaliyetlere katılan katılımcıların özel eğitim alanında çalışan kişilerden oluşması, sonuçların alanda doğrudan kullanılacağını işaret etmektedir. Somut sonuçlardan, yapılan mevcut durum çalışması ise akademik alanda çalışmalara destek vereceği söylenebilir. Böylece yeni çalışmalarını ivmelendireceği yadsınamaz.”

Sonuç ve Öneriler

BEP ve Etkinlik Hazırlama Çalıştayına katılan 57 öğretmene etkinlik öncesi ve sonrası yapılan “Engelli Bireylerin Eğitilmesine İlişkin Tutum Ölçeği” ortalamaları arasındaki fark eğitim sonrası elde edilen ortalamalar açısından istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

“Öğretmenler İçin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği” ön test ve son test puanları arasındaki fark incelendiğinde “BEP Hazırlık Öncesi”, “BEP Hazırlama Aşaması”, “BEP’e Aile Katılımı”, “BEP’in Uygulanması ve Değerlendirilmesi” ve ölçeğin genelinde bu farkın istatistiksel olarak anlamlıdır.

Çalıştay sonunda öğretmenler kendi bireyselleştirilmiş eğitim programlarını hazırlamış ve teknoloji destekli etkinlik geliştirmiştir.

Destek Ol Projesi ile öğretmenlerin özel eğitim ile ilgili farkındalıklarının arttığı, destek eğitim odalarında faaliyet gerçekleştirme konusunda yeterliliklerinin geliştiği, teknoloji destekli bireye özel etkinlikler planladıkları, eğitim için uygun ortamı oluşturma becerilerinin arttığı düşünülmektedir. Öğrenci açısından bir değerlendirme yapıldığında ise özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciye uygun ortam ve materyallerin tasarlanması, bu öğrencilerin daha nitelikli bir eğitim almalarını sağlayacak ve erken okul terkinin önüne geçilecek, akranlarıyla birlikte ayrıştırılmadan, uyum içerisinde eğitim öğretim ortamında eğitimine devam edecektir.

Öğretmenlerce hazırlanacak örnek etkinliklerin bir kitap haline getirilmesi ve özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin bulunduğu okullarla ve öğretmenlerle paylaşılması da özel eğitim ihtiyacın olan bireylerin nitelikli bir eğitim alma noktasında katkı sağlayacaktır.

Öğretmenlerin destek eğitimi ve destek eğitim odası ile ilgili görüşleri incelendiğinde öğretmenler, okullarda destek eğitimi için gerekli fiziksel alt yapı ve donanımın olmadığı, ilçede örnek olarak oluşturulan destek eğitim odasının özellikle dezavantajlı okullarda olması, yöneticilerin normal derslik planladıkları gibi destek eğitimi için de alanlar oluşturması gerektiği, proje sürecinde aldıkları eğitimle kaynaştırma öğrencilerine yönelik daha bilinçli bir şekilde yaklaştıkları ve mesleki anlamda kendilerini geliştirdiklerini düşündüklerini ve velilerin sürece katılımının çok önemli olduğunu belirtmektedir. Öğretmenler genel olarak destek eğitim odalarını faydalı bulduklarını ifade etmiştir.

Destek eğitim odasında gerçekleşen eğitimin niteliği ve türü, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciye yönelik yapılan eğitiminin başarısını belirler (Yazıcıoğlu, 2020). Destek eğitim odalarında yapılacak eğitimin nasıl olacağı

ile ilgili açıklamalar Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde (MEB, 2018) yer almaktadır. Uygulamada ise okullarda BEP ile ilgili süreçlerin daha çok rehber öğretmenler üzerinden yürütüldüğü, öğretmenlerin bu konuda okul yönetiminden yeterince destek alamadığı görülmektedir. Okul yöneticilerinin özel eğitim ve destek eğitim konularında mesleki olarak gelişimlerinin desteklenmesi sürecin sağlıklı ve amacına uygun yürütülmesi açısından önemlidir. Öğretmenlerin bireyselleştirilmiş eğitim programı, etkinlik geliştirme noktasında mesleki gelişimi, okullarda yapılan örnek çalışmaların paylaşımı da sürece katkı sunacak çalışmalardır.

Kaynakça

İlik, Ş. Ş., Sarı, H. (2018). Öğretmenler için Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Yeterlik Ölçeği (ÖBEPYÖ): Ölçek Geliştirme Çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 2, 1467-1483.

Kösterelioğlu, İ. (2013). Engelli Bireylerin Eğitilmelerine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 211-226.

Milli Eğitim Bakanlığı (2018). *Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*. T.C. Resmi Gazete, 30471, 7 Temmuz, 2018.

Yazıcıoğlu, T. (2020). Destek Eğitim Odalarında Görev Yapan Öğretmenlerin Destek Eğitim Odalarının İşleyişine İlişkin Görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*. 21(2), 299-327

Atatürk'ün, "Eğitimde kaybedecek hiç bir fert yoktur" sözü, her bireyin eğitim hakkına vurgu yapan, eğitimciler tarafından rehber olarak görülmesi gereken önemli bir sözdür. Bu söz, destek eğitim odalarının kuruluş amacı ile örtüşmektedir. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencileri desteklemek amacıyla okullarda kurulan destek eğitim odaları, bu misyonundan dolayı üzerine düşülmesi gereken eğitim ortamlarıdır. Destek Ol Projesi, destek eğitim odalarında eğitim veren öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarına odaklanarak tasarlanan bir projedir. Sabancı Vakfı Hibe Programı kapsamında hibe alan proje , Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği koordinatörlüğünde, Erdemli İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Erdemli Rehberlik ve Araştırma Merkezi ve İnovatif ve Girişimci Toplum Derneği işbirliğiyle yürütülmüştür. Bu kitapta Destek Ol Projesi'nin sürecini ve çıktılarını göreceksiniz. "Eğitimde kaybedecek hiç bir fert yoktur" sözünü ilke edinen tüm eğitimcilere faydalı olması dileklerimizle...

Bu doküman Sabancı Vakfı Hibe Programı kapsamında hazırlanmıştır. Bu belgenin içeriğinden sadece Yenilikçi Eğitim ve Girişim Derneği sorumludur ve bu içerik herhangi bir şekilde Sabancı Vakfı'nın görüş veya tutumunu yansıtmaz.

